105.
105

SVEA

p. 147. Carl von Linné
– 150.

m. proth.

Basil Harrington · Soulsby.

BRITISH
MUSEUM
3 APR 30
NATURAL
HISTORY.

SVENSKA FOLKDRÄGTER.

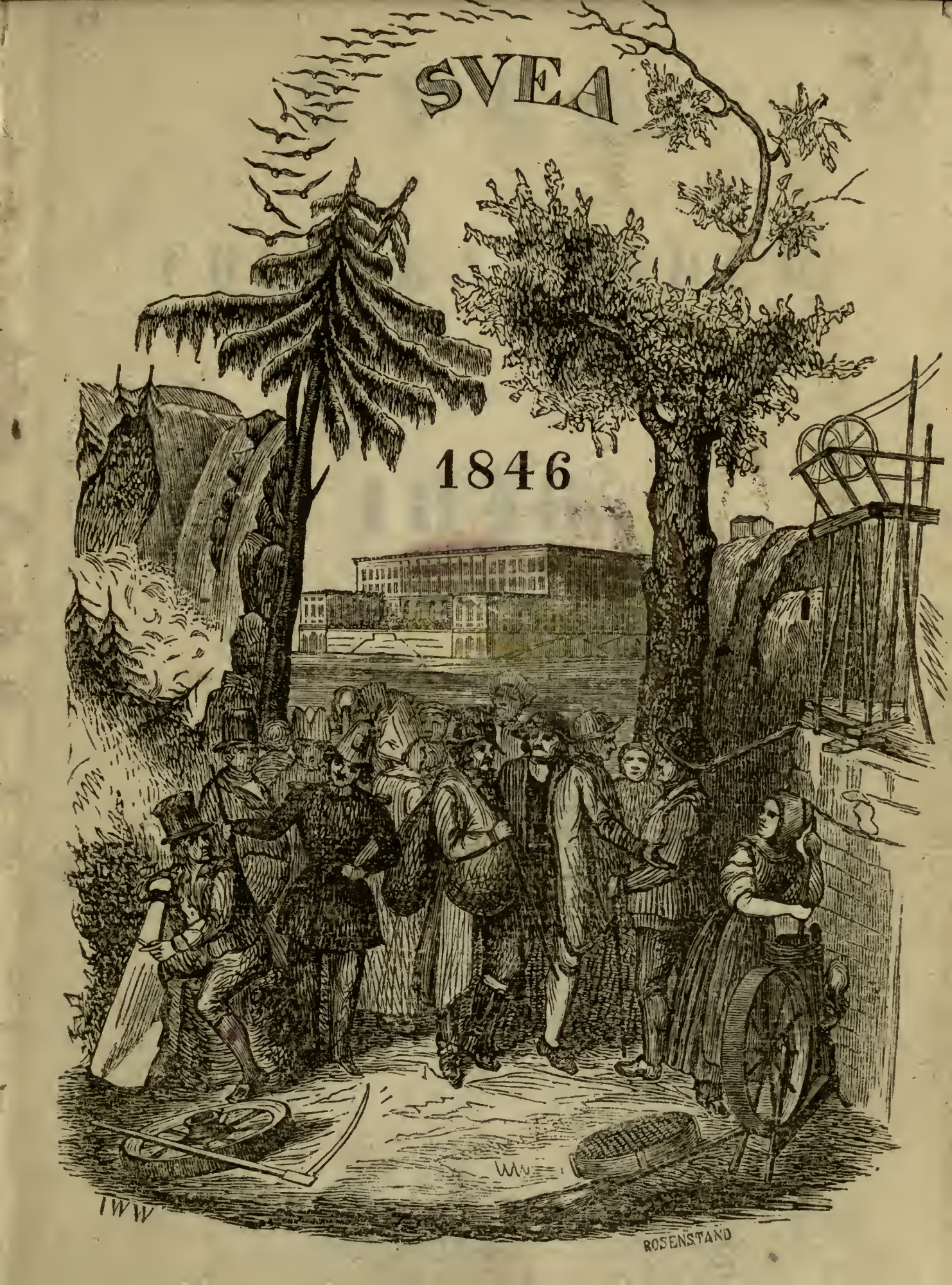
SVEA
1846
IWW
ROSENSTAND

S. 590.

SVEA.

FOLK-KALENDER

FÖR

1846.

Andra Årgången.

MED LITHOGRAPHIER, TRÄSNITT OCH MUSIKBILAGA.

FMB

STOCKHOLM.

PÅ ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

GÖTEBORG.

HOS D. F. BONNIER.

KÖPENHAMN.

HOS F. H. EIBE.

BRITISH MUSEUM
NATURAL HISTORY

STOCKHOLM, TRYCKT HOS I. MARCUS 1815.

STOCKHOLMS

ädla innevånare

tillegnas denna bok

af

FÖRLÄGGAREN.

ALMANACH

för år

1846.

Det Svenska Konungahuset.

Hans Maj:t Konung OSCAR I, född den 4 Juli 1799.

Hennes Maj:t Drottning JOSEPHINA MAXIMILIANA EUGENIA, född den 14 Mars 1807.

Hennes Maj:t Enke-Drottning EUGENIA BERNHARDINA DESIDERIA, född den 8 Nov. 1781.

Hans Kongl. Höghet Kron-Prinsen och Hertigen af Skåne CARL LUDVIG EUGENE, född den 3 Maj 1826.

Hans Kongl. Höghet Arf-Prinsen, Hertig FRANS GUSTAF OSCAR af Upland, född den 18 Juni 1827.

Hans Kongl. Höghet Arf-Prinsen, Hertig OSCAR FREDRIC af Östergöthland, född den 21 Jan. 1829.

Hans Kongl. Höghet Arf-Prinsen, Hertig NICOLAUS AUGUST af Dalarne, född den 24 Aug. 1831.

Hennes Kongl. Höghet Prinsessan, CHARLOTTA EUGENIA AUGUSTA AMALIA ALBERTINA, född den 24 April 1830.

BRITISH
MUSEUM
3 APR 30
NATURAL
HISTORY.

JANUARI.

Dagarnes längd omkring 6 ½ timmar.

Om Jesu Omskarelse, Luc. 2.

1 T ✳ *Nyårs-Dag.*
2 F Abel, Seth
3 L Enoch

Om Christi Döpelse, Matth. 3.

4 S ✳ *n. e. N.-D.* ◐
5 M Simeon
6 T ✳ *Trett.-Dag.*
7 O August
8 T Erhard
9 F Julianus
10 L Nicanor

Christus lärer i Templet, Luc. 2.

11 S ✳ 1 *e. Trett.-D.*
12 M Arcadius ○
13 T Knut
14 O Felix
15 T Maurus
16 F Marcellus
17 L Antonius

Om Bröllopet i Cana, Joh. 2.

18 S ✳ 2 *e. Trett. D.*
19 M Henric
20 T Fabian ◑
21 O Agneta
22 T Vincentius
23 F Emerentia
24 L Eric Transl.

Om Höfvitsmannens Tjenare, Matth. 8.

25 S ✳ 3 *e. Trett.-D.*
26 M Polycarpus
27 T Chrysostomus
28 O Carl ●
29 T Valerius
30 F Gunilla
31 L Vigilius

Solen	Upp	Ned	Solen	Upp	Ned
Dag.	Tim. m.	T. m.	Dag.	Tim. m.	T. m.
1	kl. 9, 0	kl. 3, 8	17	kl. 8, 43	kl. 3, 38
3	8, 59	3, 11	19	8, 40	3, 43
5	8, 58	3, 14	21	8, 37	3, 48
7	8, 56	3, 18	23	8, 33	3, 52
9	8, 54	3, 21	25	8, 29	3, 57
11	8, 52	3, 25	27	8, 25	4, 2
13	8, 49	3, 29	29	8, 20	4, 7
15	8, 47	3, 34	31	8, 16	4, 12

FEBRUARI.

Dagarnas längd omkring 8 ¾ timmar.

Jesus sofver i Skeppet, Matth. 8.

1 S ✳ 4 *e. Trett.-D.*
2 M Mar. Kyrkog.
3 T Blasius
4 O Ansgarius
5 T Agatha
6 F Dorothea
7 L Richard

Om Simeons Lofsång, Luc. 2.

8 S *Maria Kyrkog.*
9 M Apollonia
10 T EUGENIA
11 O Euphrosyne
12 T Eulalia
13 F Agabus
14 L Vallentin

Om Fyrahanda Sädesåker, Luc. 8.

15 S ✳ *Sexagesima.*
16 M Juliana
17 T Polychron
18 O Concordia
19 T Gabinus
20 F Eucharius
21 L Hilarius

Christus förkunnar sitt lidande, Luc. 18.

22 S ✳ *Fastl. Söndag.*
23 M Tertullianus
24 T Matthias
25 O Victorinus
26 T Nestor
27 F Leander
28 L Maria

Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.	Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.
1	kl. 8, 14	kl. 4, 15	17	kl. 7, 34	kl. 4, 56
3	8, 9	4, 20	19	7, 28	5, 1
5	8, 5	4, 25	21	7, 23	5, 6
7	8, 0	4, 30	23	7, 17	5, 11
9	7, 55	4, 35	25	7, 12	5, 16
11	7, 50	4, 40	27	7, 6	5, 21
13	7, 45	4, 45	28	7, 3	5, 23
15	7, 39	4, 51			

MARS.

Dagarnas längd omkring 11¼ timmar.

Christus frestas af Djefvulen, Matth. 4.

1 S ✳ 1 *i Fastan.*
2 M Ernst
3 T Cunigunda
4 O Adrian ◐
5 T Conon
6 F Fulgentius
7 L Perpetua

Om den Cananeiska Qvinnan, Matth. 15.

8 S ✳ 1 *Böndagen.*
9 M 40 Martyrer
10 T Apollonius
11 O Vindician
12 T Gregorius
13 F Nicephorus ○
14 L Mathilda

Christus utdref en Djefvul, Luc. 11.

15 S ✳ 3 *i Fastan.*
16 M Heribert
17 T Gertrud
18 O Edvard
19 T Joseph ◑
20 F Joachim
21 L Benedictus

Jesus spisar 5ooo Mäu, Joh. 6.

22 S ✳ *Midf.-Sönd.*
23 M Axel
24 T Gabriel
25 O ✳ *Mar. Beb.-D.*
26 T Emanuel
27 F Rupert ●
28 L Malcus

Om Judarnes bitterhet emot Christum, Joh. 8.

29 S ✳ 5 *i Fastan.*
30 M Qvirinus
31 T Amos

Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.	Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.
1	kl. 7, 1	kl. 5, 26	17	kl. 6, 14	kl. 6, 5
3	6, 55	5, 31	19	6, 8	6, 9
5	6, 49	5, 36	21	6, 2	6, 14
7	6, 43	5, 41	23	5, 56	6, 19
9	6, 38	5, 46	25	5, 50	6, 23
11	6, 32	5, 50	27	5, 44	6, 28
13	6, 26	5, 55	29	5, 39	6, 33
15	6, 20	6, 0	31	5, 33	6, 37

APRIL.

Dagarnas längd omkring 14 ½ timmar.

1 O Harald
2 T Theodosius
3 F Ferdinand
4 L Ambrosius

Om Herrans Nattvard, 1 Cor. 11.

5 S ✳ *Palm-Sönd.*
6 M Wilhelm
7 T Hegesippus
8 O Perpetuus
9 T Otto
10 F ✳ *Lång-Fredag.*
11 L Antipas

Om Christi Uppståndelse, Marc. 16.

12 S ✳ *Påsk-Dag.*
13 M ✳ 2 *Dag Påsk.*
14 T Tiburtius
15 O Olympias
16 T Patrik
17 F Elias
18 L Valerian

Jesus går genom lyckta dörrar, Joh. 20.

19 S ✳ 1 *e. Påsk.*
20 M Amalia
21 T Anshelm
22 O BERNH:DINA
23 T Georgius
24 F Albertina
25 L Marcus

Om den gode Herden, Joh. 10.

26 S ✳ 2 *e. Påsk.*
27 M Antimus
28 T Thure
29 O Tycho
30 T Marianus

Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.	Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.
1	kl. 5, 30	kl. 6, 40	17	kl. 4, 43	kl. 7, 18
3	5, 24	6, 45	19	4, 38	7, 23
5	5, 18	6, 49	21	4, 32	7, 27
7	5, 12	6, 54	23	4, 26	7, 32
9	5, 6	6, 59	25	4, 21	7, 37
11	5, 0	7, 3	27	4, 15	7, 41
13	4, 55	7, 8	29	4, 10	7, 46
15	4, 49	7, 13	30	4, 7	7, 48

MAJ.

Dagarnas längd omkring 17 timmar.

1 F Philippus
2 L Athanasius

Om Christi gång till Fadren, Joh. 16.

3 S ✳ 2 *e. Påsk.* ◐
4 M Monica
5 T Gotthard
6 O Sigismund
7 T Stanislaus
8 F Achatius
9 L Timotheus

Om den Helige Andes Embete, Joh. 16.

10 S ✳ 2 *Böndagen.*
11 M Mamertus ○
12 T Charlotta
13 O Servatius
14 T Corona
15 F Sophia
16 L Peregrinus

Christus lärer att bedja, Joh. 16.

17 S ✳ *Bön-Sönd.*
18 M Eric ◑
19 T Potentia
20 O Carolina
21 T ✳ *Christi Him:f.*
22 F Henning
23 L DESIDERIA

Om Hugsvalarens Ankomst, Joh. 15.

24 S ✳ 6 *e. Påsk.*
25 M Urbanus ●
26 T Vilhelmina
27 O Beda
28 T Germanus
29 F Maximinus
30 L Basilius

Om den Helige Ande, Joh. 14.

31 S ✳ *Pingst-Dag.*

Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.	Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.
1	kl. 4, 5	kl. 7, 51	17	kl. 3, 26	kl. 8, 28
3	3, 59	7, 56	19	3, 22	8, 32
5	3, 54	8, 0	21	3, 18	8, 36
7	3, 49	8, 5	23	3, 14	8, 40
9	3, 44	8, 10	25	3, 10	8, 44
11	3, 40	8, 15	27	3, 6	8, 48
13	3, 35	8, 19	29	3, 3	8, 52
15	3, 30	8, 23	31	3, 0	8, 56

JUNI.

Dagarnas längd omkring 18½ timmar.

1 M ✳ 2 *Dag Pingst.*
2 T Erasmus
3 O Marcellinus
4 T Optatus
5 F Bonifacius
6 L Gustaf

Om den nya Födelsen, Joh. 3.

7 S ✳ *Tref.-Sönd.*
8 M Salomon
9 T Primus
10 O Svante
11 T Barnabas
12 F Eskil
13 L Aqvilina

Om den rika Man och Lazarus, Luc. 16.

14 S ✳ 1 *e. Tref.*
15 M Vitus
16 T Justina
17 O Botolf
18 T Leontius
19 F Gervasius
20 L Florentin

Om den stora Nattvarden, Luc. 14.

21 S ✳ 2 *e. Tref.*
22 M Paulinus
23 T Adolph
24 O ✳ *Johan D.D.*
25 T David
26 F Jeremias
27 L Crescens

Om det borttappade Fåret, Luc. 15.

28 S 3 *e. Tref.*
29 M Petrus
30 T Martialis

Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.	Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.
1	kl. 2, 59	kl. 8, 58	17	kl. 2, 46	kl. 9, 16
3	2, 56	9, 1	19	2, 45	9, 17
5	2, 54	9, 4	21	2, 45	9, 17
7	2, 51	9, 6	23	2, 46	9, 18
9	2, 50	9, 9	25	2, 47	9, 18
11	2, 48	9, 11	27	2, 48	9, 17
13	2, 47	9, 13	29	2, 49	9, 16
15	2, 46	9, 14	30	2, 50	9, 16

JULI.

Dagarnas längd omkring 17 ½ timmar.

1 O Aron
2 T Mar. Besök.
3 F Anatolius
4 L Ulrica

Om Grandet och Bjelken, Luc. 6.

5 S ✳ 3 *Böndagen.*
6 M Esaias
7 T Claes
8 O Kilian
9 T Cyrillus
10 F Canutus
11 L Eleonora

Om det stora Fiskafånget, Luc. 5.

12 S ✳ 5 *e. Tref.*
13 M Joel
14 T Phocas
15 O Apostl. Delu.
16 T Reinhold
17 F Alexius
18 L Fredric

Om Phariseernas Rättfärdighet, Matth. 5.

19 S ✳ 6 *e. Tref.*
20 M Margaretha
21 T Johanna
22 O Magdalena
23 T Emma
24 F Christina
25 L Jacobus

Om Christi Förklaring, Matth. 17.

26 S ✳ 7 *e. Tref.*
27 M 7 Sofvare
28 T Botvid
29 O Olof
30 T Abdon
31 F Helena

Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.	Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.
1	kl. 2, 51	kl. 9, 15	17	kl. 3, 14	kl. 8, 56
3	2, 53	9, 14	19	3, 18	8, 52
5	2, 55	9, 12	21	3, 22	8, 49
7	2, 58	9, 10	23	3, 26	8, 45
9	3, 1	9, 8	25	3, 30	8, 41
11	3, 4	9, 5	27	3, 35	8, 36
13	3, 7	9, 2	29	3, 39	8, 32
15	3, 11	8, 59	31	3, 43	8, 27

AUGUSTI.

Dagarnas längd omkring 15 ½ timmar.

1 L Petri Fäng.

Om de falska Propheter, Matth. 7.

2 S ✳ 8 *e. Tref.*
3 M Stephanus
4 T Aristarchus
5 O Dominicus
6 T Sixtus
7 F Donatus ○
8 L Cyriacus

Om den otrogne Gårdsfogden, Luc. 16.

9 S ✳ 9 *e. Tref.*
10 M Laurentius
11 T Susanna
12 O Clara
13 T Hippolitus
14 F Eusebius ◑
15 L Vårfrudag

Christus gråter öfver Jerusalem, Luc. 19.

16 S ✳ 10 *e. Tref.*
17 M Verner
18 T Agapetus
19 O Magnus
20 T Samuel
21 F JOSEPHINA
22 L Symphorian ●

Om Phariseen och Publicanen, Luc. 18.

23 S 11 *e. Tref.*
24 M Bartholomæus
25 T Lovisa
26 O Zephyrinus
27 T Rufus
28 F Augustinus (●
29 L Joh. Döp. h. h.

Om den Döfve och Dumbe, Marc. 7.

30 S ✳ 12 *e. Tref.*
31 M Arvid

Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.	Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.
1	kl. 3, 45	kl. 8, 25	17	kl. 4, 22	kl. 7, 44
3	3, 50	8, 20	19	4, 27	7, 39
5	3, 55	8, 15	21	4, 31	7, 33
7	3, 59	8, 10	23	4, 36	7, 27
9	4, 4	8, 5	25	4, 41	7, 22
11	4, 8	8, 0	27	4, 45	7, 16
13	4, 13	7, 55	29	4, 50	7, 10
15	4, 17	7, 49	31	4, 54	7, 4

SEPTEMBER.

Dagarnas längd omkring 13 timmar.

1 T Egidius
2 O Justus
3 T Seraphia
4 F Moses
5 L Eudoxus ○

Om den barmhertige Samariten, Luc. 10.

6 S ✳ 13 *e. Tref.*
7 M Regina
8 T Mormessa
9 O Augusta
10 T Theodard
11 F Protus
12 L Cyrus ◑

Om de Tio Spetälske Män, Luc. 17.

13 S ✳ 14 *e. Tref.*
14 M Korssmessa
15 T Nicethas
16 O Euphemia
17 T Lambert
18 F Methodius
19 L Fredrica

Om Två Herrars tjenande, Matth. 6.

20 S ✳ 15 *e. Tref.*
21 M Matthæus ●)
22 T Mauritz
23 O Thecla
24 T Gerhard
25 F Cleophas
26 L Cyprianus

Om Enkans Son i Nain, Luc. 7.

27 S ✳ 16 *e. Tref.*
28 M Leonard ◐
29 T Michael
30 O Hieronymus

Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.	Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.
1	kl. 4, 57	kl. 7, 1	17	kl. 5, 33	kl. 6, 14
3	5, 1	6, 55	19	5, 38	6, 8
5	5, 6	6, 50	21	5, 43	6, 2
7	5, 10	6, 44	23	5, 47	5, 56
9	5, 15	6, 38	25	5, 52	5, 51
11	5, 20	6, 32	27	5, 56	5, 45
13	5, 24	6, 26	29	6, 1	5, 39
15	5, 29	6, 20	30	6, 3	5, 36

OKTOBER.

Dagarnas längd omkring 10 ¾ timmar.

1 T Remigius
2 F Ludvig
3 L Evald

Om den Störste i Himmelriket, Matth. 18.

4 S ✳ *Mich.-Dag.* ○
5 M Placidus
6 T Bruno
7 O Brigitta
8 T Demetrius
9 F Dionysius
10 L Gereon

Om det yppersta budet i Lagen, Matth. 22.

11 S ✳ 4 *Böndagen.*
12 M Valfrid ◑
13 T Theophilus
14 O Calixtus
15 T Hedvig
16 F Gallus
17 L Lucina

Om den Borttagne, Matth. 9.

18 S ✳ 19 *e. Tref.*
19 M Ptolemeus
20 T Casper ●
21 O Ursila
22 T Severus
23 F Severin
24 L Evergistus

Om Bröllopskläderna, Matth. 22.

25 S ✳ 20 *e. Tref.*
26 M Amandus
27 T Sabina ◐
28 O Sim. Judas
29 T Narcissus
30 F Zenobia
31 L Qvintinus

Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.	Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.
1	kl. 6, 5	kl. 5, 33	17	kl. 6, 43	kl. 4, 46
3	6, 10	5, 27	19	6, 48	4, 41
5	6, 15	5, 21	21	6, 53	4, 35
7	6, 19	5, 15	23	6, 58	4, 30
9	6, 24	5, 9	25	7, 3	4, 24
11	6, 29	5, 3	27	7, 8	4, 19
13	6, 34	4, 58	29	7, 13	4, 14
15	6, 39	4, 52	31	7, 18	4, 9

NOVEMBER.

Dagarnas längd omkring 8 ¼ timmar.

Om de Åtta Saligheter, Matth. 5.

1 S ✳ *Alla Helg-D.*
2 M Tobias
3 T Eustachius ○
4 O Amatius
5 T Eugene
6 F Gustaf Adolph
7 L Engelbert

Om Konungsmannens Räkenskap, Matth. 18.

8 S ✳ 22 *e. Tref.*
9 M Theodor
10 T Mårth. Luther
11 O Mårth. Biskop
12 T Conrad ◑
13 F Christian
14 L Hypatius

Om Skattepenningen, Matth. 22.

15 S ✳ 23 *e. Tref.*
16 M Edmund
17 T Anian
18 O Maximus
19 T Elisabeth ●
20 F Pontus
21 L Heliodorus

Om den yttersta Domen, Matth. 25.

22 S ✳ 24 *e. Tref.*
23 M Clemens
24 T Christogonus
25 O Catharina ◐
26 T Linus
27 F Vitalis
28 L Sten

Om Christi inridande i Jerusalem, Matth. 21.

29 S ✳ 1 *i Advent.*
30 M Andreas

Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.	Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.
1	kl. 7, 20	kl. 4, 6	17	kl. 8, 1	kl. 3, 29
3	7, 25	4, 1	19	8, 5	3, 25
5	7, 30	3, 56	21	8, 10	3, 22
7	7, 36	3, 51	23	8, 15	3, 18
9	7, 41	3, 46	25	8, 19	3, 14
11	7, 46	3, 42	27	8, 23	3, 11
13	7, 51	3, 38	29	8, 28	3, 9
15	7, 56	3, 33	30	8, 30	3, 7

DECEMBER.

Dagarnas längd omkring 6 ¼ timmar.

1 T OSCAR
2 O Beata ○
3 T Zephanias
4 F Barbara
5 L Crispina

Om Tecken i Solen och Månen Luc. 21.

6 S ✳ 2 *i Advent.*
7 M Agathon
8 T Mariæ Afl.
9 O Anna
10 T Judith ◑
11 F Daniel
12 L Alexander

Om Johannis Sändebud till Christum, Matth. 11.

13 S ✳ 3 *i Advent.*
14 M Isidorus
15 T Ireneus
16 O Lazarus
17 T Ignatius
18 F Abraham ●
19 L Isaac

Om Johannis Vittnesbörd, Joh. 1.

20 S ✳ 4 *i Advent.*
21 M Thomas Apostl.
22 T Joseph
23 O Israel
24 T Adam, Eva
25 F ✳ *Jul-Dag.* ◐
26 L ✳ *Steph.-Dag.*

Om Jesu Föräldrars Förundran, Luc. 2.

27 S ✳ *n. e. Jul.*
28 M Menl. Barns D.
29 T Thomas Bisk.
30 O David
31 T Sylvester

Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.	Solen Dag.	Upp Tim. m.	Ned T. m.
1	kl. 8, 32	kl. 3, 6	17	kl. 8, 56	kl. 2, 56
3	8, 36	3, 4	19	8, 58	2, 57
5	8, 39	3, 2	21	8, 59	2, 57
7	8, 43	3, 0	23	9, 0	2, 58
9	8, 46	2, 58	25	9, 1	3, 0
11	8, 49	2, 57	27	9, 1	3, 2
13	8, 52	2, 57	29	9, 1	3, 4
15	8, 54	2, 56	31	9, 0	3, 6

Post-Taxa.

	B:ko	s.
Alingsås,	M. T. Th. F.	7
Arboga,	M. Th.	5
Arvika,	M. Th.	7
Askersund,	M. Th.	6
Avesta,	M. Th.	5
Bjästa,	T. F.	8
Bollnäs,	T. F.	6
Borgholm,	T. F.	7
Borås,	M. T. Th. F.	7
Boxholm,	T. F.	6
Båstad,	T. F.	8
Calmar,	T. F.	7
Carlsborg,	M. Th.	6
Carlshamn,	T. F.	8
Carlskrona,	T. F.	8
Carlstad,	M. Th.	6
Christianstad,	T. F.	8
Christinehamn,	M. Th.	6
Cimbritshamn,	T. F.	8
Dalarö,	T. F.	3
Döderhultsvik,	T. F.	7
Ekolsund,	M. Th.	4
Eksjö,	T. F.	6
Engelholm,	T. F.	8
Enköping,	M. Th.	4
Eskilstuna,	M. T. F.	5
Fahlun,	M. Th.	6
Falkenberg,	T. F.	8
Falköping,	M. Th.	7
Gagnef,	M. Th.	6
Gefle,	T. F.	5
Grenna,	T. F.	6
Grisslehamn,	T. F.	5
Götheborg,	M. T. Th. F.	7
Halmstad,	T. F.	8
Haparanda,	T. F.	11
Hedemora,	M. Th.	5
Helsingborg,	T. F.	8
Hernösand,	T. F.	7
Hjo,	M. Th.	6
Hudiksvall,	T. F.	6
Hvetlanda,	T. F.	7
Hörby,	T. F.	8
Jönköping,	T. F.	6
Kongsbacka,	T. F.	8
Kongälf,	M. Th.	7
Köping,	M. Th.	5
Laholm,	T. F.	8
Landskrona,	T. F.	8
Lidköping,	M. Th.	7
Lindesberg,	M. Th.	6
Linköping,	T. F.	6

	B:ko	s.
Ljungby, T. F.		7
Ljusdahl, T. F.		7
Luleå, T. F.		10
Lund, T. F.		8
Malmköping, T. F.		5
Malmö, T. F.		8
Mariæfred, T. F.		4
Mariæstad, M. Th.		6
Marstrand, M. Th. F.		7
Medevi, M. T. Th. F.		6
Mora, M. Th.		6
Motala, M. T. Th. F.		6
Neder-Calix, T. F.		10
Nora, M. Th.		6
Nordmaling, T. F.		8
Norrköping, T. F.		5
Norrtelje, T. F.		4
Nya Kopparb., M. Th.		6
Nyköping, T. F.		5
Philipstad, M. Th.		6
Piteå, T. F.		10
Qvarsebo, T. F.		7
Ramundboda, M. Th.		6
Runneby, T. F.		8
Sala, M. Th.		5
Sigtuna, T. F.		3
Skanör, T.		8
Skara, M. Th.		7
Skellefteå, T. F.		9
Skenninge, T. F.		6
Sköfde, M. Th.		6
Smedjebacken, M. Th.		6
Sollebrunn, M. Th.		7
Sollefteå, T.		8
Staby, T. F.		7
Strengnäs, T. F.		4
Strömsholm, M. Th.		5
Strömstad, M. T. Th. F.		8
Sundsvall, T. F.		7
Svenljunga, T. Th. F.		7
Säther, M. Th.		5
Söderhamn, T. F.		6
Söderköping, T. F.		5
Södertelje, T. F.		3
Sölvitsborg, T. F.		8
Tjellmo, M. T. Th. F.		6
Tierp, T. F.		5
Thorshälla, M. T. Th. F.		5
Trelleborg, T. F.		8
Trosa, T. F.		4
Uddevalla, M. Th.		7
Ulricehamn, T. F.		7
Umeå, T. F.		8
Upsala, T. F.		4
Wadstena, T. F.		6
Warberg, T. F.		8
Warnäs, M. Th.		6
Wassbacken, M. Th.		6
Waxholm, F.		3

	s.		s.
Wenersborg, M. Th.	7	Åby, T. F.	8
Wernamo, T. F.	7	Åmål, M. Th.	7
Westervik, T. F.	6	Ånäset, T. F.	9
Westerås, M. Th.	5	Åtorp, M. Th.	6
Wexiö, T. F.	7	Äs, T. F.	5
Wiik, M. Th.	5	Ödeshög, T. F.	6
Wimmerby, T. F.	6	Örebro', M. Th.	6
Wisby, T. F.	10	Öregrund, T. F.	5
		Östersund, T. F.	8
Ystad, T. F.	8	Östhammar, T. F.	5

1846 Års Marknader.

* Betecknar Marknader, som påstå längre än en dag.

Uti JANUARI.

Arvika Köping d. 29
Borgsjö* 8
Borås* 23
Bredgård i Ström 8
Christianstad* . 27
Christinehamn* . 13
Degerforss* 9
Dufved i Åhre . . 8
Enköping* 14
Fahlköping 13
Funäsdalen 27
Gefle* 22
Hellestad i Link. Län 9
Hudiksvall* 8
Jönköping* 13
Lindesberg* 30
Lommaryd* 23
Lycksele* 15
Mariestad* 29
Ned. Kalix K.st.* 8
Norrköping* . . . 16
Philipstad* 8
Sköfde 23
Sollefteå* 27
Söderhamn* 13
Södertelje* 13
Wemdalen* 13
Wenersborg* . . . 13
Westervik* 9
Westerås* 8
Wimmerby* . . . 16
Åmål* 23
Åsele Kyrkoplats* 3
Öfver Kalix K.st.* 13
Örebro* 20
Östersund* 13
Östhammar* 20

Uti FEBRUARI.

Arboga* . . . den 5
Arjeploug* 10
Arvidsjaur* 3
Calmar* 4
Carlstad* 10
Eksjö* 6
Gamla Byn 13
Grenna 17
Haparanda* 5
Hedemora* 4
Hjo 6
Hofva* 11
Hörby* 6
Jockmock* 17

Kongelf 18
Kongsbacka* 24
Lidköping* 20
Linköping 10
Lycksele* 27
Norrtelje* 17
Ronneby* 10
Sala* 17
Sigtuna* 10
Själevad* 24
Skara 17
Skenninge 13
Strengnäs Samting* 25
Säther* 27
Söderköping* . . . 20
Sölfvitsborg (hästmarknad) 4
Sölfvitsborg (frimarknad)* . . . 5
Thorshälla 5
Uddevalla* 11
Ulricehamn* . . . 20
Unnaryd* 20
Upsala Disting* . 4
Wadstena* 4
Wexiö* 17
Wimmerby* . . . 20

Uti MARS.

Burträsk* . . den 11
Christinehamn* . 17
Engelholm* 27
Enköping* 11
Fahlköping 10
Funäsdalen 27
Högestensplatsen . 20
Helsingborg* . . . 13
Hudiksvall* 3
Jönköping 6
Köping* 3
Kongslena (kr. m.) 17
Laholm* 27
Ljungby 19
Luleå Gl. Stad* . 20
Longaryd (kr. m.) 17
Löfånger Kyrkst.* 13
Mahult (kr. m.) . 11
Mo i Hammardahl* 11
Nyby* 17
Piteå* 19
Skara 31
Skellefteå* 5
Skene* 31
Skinnarby* 19
Skästrad 27
Söderhamn*. . . . 10
Trelleborg (kr. m.) 10
Wrå (kr. m.) . . . 17
Öfver Torneå* . . 27
Östersund* 17

Uti APRIL.

Alingsås*	den 17	Lilla Edet*	2
Askersund*	15	Ljungaskog	21
Boden*	2	Marklunda	28
Borås*	7	Mörlandaplatsen i Elfsb. Län	15
Falkenberg*	21	Skillingaryd(kr.m.)	8
Geneved	7	Sköfde*	7
Gunnarp	7	Tjursbacken(kr.m.)	22
Götheborg*	16	Trädet	8
Halmstad*	9	Umeå*	2
Hultet (kr. m.)	15	Warberg*	3
Kisa	17	Wittsjö*	3
Kongelf	21	Örebro (kr. m.)	24
Kongsbacka*	24		

Uti MAJ.

Eksjö*	den 1	Motala Köping	14
Ebba	14	Mörlunda i Calmar Län (kr.m.)	12
Enebacken	12	Onsjö	26
Grenna*	7	Skenninge*	1
Hjo*	5	Svenljunga	19
Jönköping (kr. m.)	26	Wadstena*	19
Linköping	5	Wimmerby*	26
Moheda (kr. m.)	1		

Uti JUNI.

Algutsrum	den 30	Calmar*	3
Alingsås*	12	Carlshamn*	12
Arnäs*	3	Christianstad*	16
Borgholms Stad	26	Cimbritshamn	12
Broby	5	Engelholm*	18
Byleby*	5	Eriksmåla (kr. m.)	9

Falkenberg* . . . 12
Fahlköping 16
Figeholm* 9
Getterum 26
Gisslaved* 12
Gottåsa (kr. m.) . 4
Halmstad* 5
Hammar* 17
Heden* 26
Hvetlanda 3
Häggviken* . . . 26
Kinna* 5
Kongsbro i Jönköpings Län . . 26
Laholm* 19
Lidköping* 4
Linköping* 30
Lund* 5
Mariestad* 19
Markaryd 30
Medevi 19
Moheda (kr. m.) . 3
Målilla* 16
Mönsterås* 19
Mörbylånga 12
Nyköping* 30
Qvantensberg* . . 12
Qvarnemåla (kr.m.) 18
Ronneby* 19
Sandsjö (kr. m.) . 19
Skurup 18
Skärstad i Stockholms Län* . . . 26
Slättäng* 30
Stolpastuga 5
Strömstad 17
Söderköping . . . 12
Ulricehamn* . . . 16
Upsala 3
Utvik* 9
Waldemarsvik . . 18
Wenersborg* . . . 10
Wernamo 16
Westervik* 5
Wexiö* 12
Woxtorps by (kr. m.) 10
Åmål* 19
Åsen* 3
Ödeshögsby 11
Öljehult 17
Öregrund 17
Österbymo 16

Uti JULI.

Arboga* . . . den 1
Borås* 2
Carlskrona* . . . 1
Carlstad* 10
Elfsby* 16
Gefle* 1
Haparanda* . . . 9
Helsingborg* . . . 17

Höljeby 7
Hörby* 10
Kongsbacka* . . . 29
Kongsbro i Calm. Län (kr. m.) . 3
Landskrona 14
Ljungby* 2
Malmö (Ullmarkn.) 2
Dito (Frimarkn.)* 23
Mora* 2
Neder Kalix Fiske* 7
Norrköping (Ullmarknad)* . . . 9
Dito (Remontm.) 10
Råneå* 10
Rödösund* 14
Skara 7
Sköfde 1
Sundsvall* 1
Sölvitsborg 9
Trelleborg 8
Wisby (Södra Byrummet, kr. m.)* 1
Wrigstad* 31
Ystad* 29
Åby i Christianstads Län* . . . 1

Uti AUGUSTI.

Askersund . den 27
Bo (kr. m.) 13
Burträsk* 19
Drag 25
Dädesjö 21
Eksjö 4
Elghultskulla (kr. m.) 20
Fahlköping 25
Götheborg* 12
Hvetlanda* 21
Ingatorp (kr. m.) 14
Kivik* 14
Kråketorp (kr. m.) 5
Lannaskede 25
Lindesberg 21
Löfånger K. st.* . 21
Marstrand* 20
Nordmaling* . . . 21
Nyby* 25
Piteå* 27
Sandsjö 28
Själevad* 19
Skellefteå* 13
Skenninge* 11
Skinnarby* 27
Utvik* 27
Warberg* 25
Wirserumsby . . 11
Åsheda Kexegård 6

Adelöf . . . . den 25
Arboga 4
Arnäs* 2
Arvika Köping . . 22
Borgen i Ovik* . . 29
Borgholms Stad* . 11
Borås* 25
Broby 18
Döderhultsvik* . . 22
Ed 25
Engelholm* 25
Enköping* 25
Eriksmåla (kr. m.) 9
Fagerhult i Christianstads Län* 15
Fagerhult i Calm. Län (kr. m.) . . 18
Figeholm* 18
Fröbygårda 15
Geneved 4
Gisslaved* 22
Gottåsa (kr. m.) . 16
Gullaboås* 29
Gunnarp* 8
Gårdseryd 4
Götheborg 22
Hanåsa 8
Haparanda* 11
Hedemora* 3
Heden* 25
Hjo* 16
Hofva* 22
Hudiksvall* 16
Hultet (kr. m.) . . 18
Hultsfred (kr. m.) 29
Häggviken* 9
Höljeby 30
Kisa 25
Köinge (kr. m.) . . 24
Köping* 12
Lilla Edet* 30
Ljungby* 25
Lommaryd* 11
Luleå* 4
Lund* 25
Longaryd 18
Mahult (kr. m.) . 30
Malmköping* . . . 30
Malmö* 17
Mariefred 22
Mariestad* 30
Markaryd 23
Neder Calix Fiske* 8
Norberg (kr. m.) 1
Norrköping* . . . 4
Nottebäcks Nöbb. 11
Nyköping* 25
Nysäter* 18
Ombergsheden* . . 25
Philipstad (kr. m.) 15
Regna Kyrka . . . 17
Ryd (kr. m.) . . . 15
Råneå* 17
Röinge (kr. m.) . 23

Sala* 16
Sanden* 17
Sjönevad (kr. m.) 15
Skenninge* 11
Skoga 8
Skärstad i Stockholms Län* . . . 22
Sköfde (Remontmarknad) 24
Slitö* 1
Sollefteå* 22
Stockholm* 22
Stolpastuga . . . 17
Sundsvall* 16
Svenljunga* 4
Söderhamn* 23
Söderköping* . . . 3
Södra Wi 4
Tjursbacken . . . 4
Uddevalla* 10
Umeå* 10
Unnaryd 24
Wernamo 15
Wemdalen 3
Westervik* 8
Westerås* 22
Westra Ed* . . . 25
Wirserumsby . . . 25
Woxtorpsby (kr. m.) 9
Wrå (kr. m.) . . . 22
Wårtinge eller Bökeberg 17
Åsen (kr. m.) . . . 15
Årjeng 1
Örebro (kr. m.) . . 8
Östersund* 9
Östhammar 25

Uti OKTOBER.

Algutsrum (kr. m.) . . den 27
Alingsås* 16
Almisåkra 20
Askersund* 7
Björketorp* 1
Båstad* 9
Calmar* 7
Carlshamn* 7
Carlskrona* 14
Carlstad 9
Christianstad* . . 2
Christinehamn* . 2
Cimbritshamn . . 16
Dahlsbro 30
Dädesjö 22
Ebba 9
Eksjö 13
Elsemåla Norreg. 16
Enebacken 27
Eskilstuna* 6
Falkenberg* . . . 24
Fahlköping 23
FölingeK:ka(kr.m.)13

Gamla Byn 28
Gefle* 14
Gelebo i Åby . . . 14
Getterum 9
Grenna 23
Gårdspånga 2
Högestensplatsen . 16
Halmstad* 16
Hellemon* 7
Helsingborg* . . . 2
Hernösand* 6
Hvetlanda 28
Jönköping* 16
Kongelf* 15
Kongsbacka* . . . 6
Kongslena (kr.m.) 2
Kråketorp i Wexiö Län (kr. m.) . . 23
Laholm* 13
Landskrona 9
Lidköping* 13
Linköping* 6
Linnaryd 14
Moheda (kr. m.) . 1
Mora* 8
Motala Köping . . 15
Målilla* 13
Mönsterås* 2
Mörbylånga 16
Mörlandaplatsen i Elfsb. Län . . 9
Mörlunda i Calmare Län 15
Norrköping* . . . 2
Norrtelje* 13
Onsjö 27
Rödesund* 27
Sandesrum i Gröttlingebo (kr. m.)* 1
Sigtuna* 16
Skara 6
Skillingaryd(kr.m.) 6
Sköfde* 21
Slättäng* 8
Strengnäs* 20
Strömstad* 22
Sunnanå* 15
Säby 1
Södertelje* 23
Sölfvitsborg* (första dagen kr. m.) 30
Thorshälla* 13
Torup 2
Trosa* 28
Trädet 27
Ulricehamn* . . . 2
Upsala* 2
Wadstena 1
Warberg* 28
Wenersborg* . . . 21
Westervik* 20
Wexiö 6
Willköl 21
Wimmerby* . . . 23
Wittsjö* 20
Ystad* 13

Åmål*	2	Öljehult	28
Åsheda Kexegård .	20	Öregrund	3
Ödeshögsby	16	Österbymo	27

Uti NOVEMBER.

Carlstad* . . den	27	Kongsbro i Jönköpings Län . .	6
Christdala (kr. m.)	6	Nordmaling* . . .	27
Christianopel* . .	11	Söderköping . . .	19
Hellestad i Link. Län (kr. m.) . .	4	Wadstena	12
Hjo*	25	Waldemarsvik . .	5
Ingatorp	12	Wrigstad*	3
Kongsbro i Calm. Län (kr. m.) .	10	Åtvid	5

Uti DECEMBER.

Anundsjö* . . . den	1	Nyby*	15
Alingsås*	9	Payala*	8
Backeby	10	Piteå*	3
Burträsk*	9	Råneå*	29
Byleby*	3	Skara	10
Carlskrona*	18	Skellefteå*	3
Halmstad*	18	Skinnarby*	17
Jönköping	1	Skästrad*	15
Linköping*	11	Ulricehamn* . . .	11
Luleå Gamla Stad*	23	Umeå*	18
Löfånger k. st.* .	11	Wimmerby* . . .	8
Morups Gästgifvaregård	10	Öfver Torneå* . .	3

STOCKHOLM, 1845.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

BRITISH MUSEUM
3 APR 30
NATURAL HISTORY.

BRITISH
MUSEUM
3 APR 30
NATURAL
HISTORY.

NYÅRSHELSNING

TILL ÅRET

1846.

Frid! frid! . . . Guds frid! — Så lyda första orden
Af nya årets helsning till vårt land,
Då leende det nalkas höga Norden
Med ljusets fackla i ungdomlig hand.
Och från den facklan går, i gyllne strömmar,
Ett sken, som alstrar många hoppets drömmar.

Hopp? . . . Ja, hvi skulle icke hoppet hviska
Nu, liksom förr vid hvarje skiftadt år,
Att glömskans vind, den helande, den friska,
Skall flägta snart utöfver hjertats sår;
Och fridens ande, tålamodets vinning,
Med nya rosor kransa hvarje tinning.

Ja frid... Guds frid kring dina landamären,
Du sköna Svithiod, dyra fosterjord,
Der slätten, fjällen, strömmarne och skären,
Om forntid hviska underbara ord;
Der Frejas stjerna ler från himlapällen,
Och Saga språkar gladt i vinterqvällen!

Och, talar hon om fädrens stora minnen,
Då är det silfverklang i hennes röst;
Då lifvar modet alla ädla sinnen,
Ler i hvar blick och vidgar hvarje bröst.
Och fastare och ljufvare blir bandet,
Emellan Svenskens själ och fosterlandet.

Skönt Sver'ge är, när vårens öga lyser,
Och när i yppig fägring sommarn står;
Skönt än, när hösten åt sin guldfrukt myser,
Ja, än, när vintern pudrar granens hår —
Ty stämpeln af det kraftiga och sanna,
Ju präglad står på Sveas höga panna.

Så återklinge då från hvarje hjerta,
Fridshelsningen till detta nya år!
Må glömskan söfva hvarje bitter smärta,
Må hoppet torka hvarje saknans tår,
Och genom hvardagslifvets tunga dimma,
En glädjens sol med gyllne strålar glimma!

WILHELMINA.

DET SVENSKA KONUNGAHUSET.

OSCAR I, född d. 4 Juli 1799, Sveriges och Norriges Konung d. 8 Mars 1844, krönt i Stockholm d. 28 Sept. s. å. — Hans Gemål:

JOSEPHINA Maximiliana Eugenia, Prinsessa af Leuchtenberg och Eichstädt, förmäld d. 19 Juni 1823, krönt Sveriges Drottning d. 28 Sept. 1844.

Deras Barn.

CARL Ludvig Eugene, Kronprins, född d. 3 Maj 1826.

Frans GUSTAF Oscar, Hertig af Uppland, född d. 18 Juni 1827.

OSCAR Fredrik, Hertig af Östergötland, född d. 21 Jan. 1829.

Charlotta EUGENIA Augusta Amalia Albertina, född d. 24 April 1830.

Nicolaus AUGUST, Hertig af Dalarne, född d. 24 Aug. 1831.

Konungens Moder.

Eugenia Bernhardina DESIDERIA, född. d. 8 Nov. 1781, förmäld d. 16 Aug. 1798, krönt Drottning af Sverige och Norrige d. 21 Aug. 1829, enka d. 8 Mars 1844.

Europas Regenter

med

Deras Gemåler och Thronföljare.

Anhalt-Dessau.

Hertig: *Leopold Fredrik*, född d. 1 Oct. 1794, förmäld d. 18 April 1818 med *Fredrika*, f. d. 30 Sept. 1796, Dotter af Prins Fredrik Carl af Preussen.

Anhalt-Köthen.

Hertig: *Henrik*, f. d. 30 Juli 1788, förmäld med *Augusta Fredrika*, Prinsessa af Reuss, f. d. 3 Aug. 1791.

Baden.

Storhertig: Carl *Leopold* Fredrik, f. d. 29 Aug. 1790, tillträdde regeringen 1830; förmäld, d. 25 Juli 1819. med *Sophia* Wilhelmina, f. d. 21 Maj 1801, dotter af f. d. Kon. Gustaf IV Adolf.

Arfstorhertig: *Ludvig*, f. d. 15 Aug. 1821.

Baiern.

Konung: *Ludvig* Carl August, f. d. 25 Aug. 1786; Konung 1825, gift d. 12 Oct. 1810 med *Therese* Charlotte Louise, f. d. 8 Juli 1792, Prinsessa af Sachsen-Altenburg.

Kronprins: *Maximilian Joseph*, f. d. 28 Nov: 1811, förmäld med Prinsessan *Maria* af Preussen.

Belgien

Konung: *Leopold I*, f. d. 6 Dec. 1790, Kon. 1831, gift a. g. d. 9 Aug. 1832 med *Louise* Marie Therese

Charlotte, Dotter af Ludvig Philip, Fransmännens Konung, född d. 3 April 1812.

Kronprins: *Leopold* Ludvig Philip Maria Victor; f. d. 9 April 1835.

Brasilien.

Kejsare: Don *Pedro II* de Alcantara, f. d. 2 Dec. 1825; Kejs. 1840; förmäld med *Therese* Christina Maria, f. d. 14 Maj 1822, dotter till Kon. Frans I af Bägge Sicilierna.

Braunschweig-Wolfenbüttel.

Hertig: *Wilhelm*, f. d. 25 April 1806; tillträdde reg. 1831.

Danmark.

Konung: *Christian VIII*, f. d. 18 Sept. 1786: Konung 1839; gift 1815 a. g. med *Carolina Amalia*, Prinsessa af Schleswig-Holstein.

Kronprins: *Fredrik* Carl Christian, f. d. 6 Oct. 1808; gift med *Carolina* af Mecklenburg-Strelitz.

Frankrike.

Konung: *Ludvig Philip*, f. d. 6 Oct. 1773; Kon. 1830; gift d. 25 Nov. 1809 med *Marie Amelie*, Prinsessa af Bägge Sicilierna.

Kronprins: *Ludvig* Philip Albert, af Orleans, Grefve af Paris, Konungens sonson, f. d. 24 Aug. 1838.

Grekland.

Konung: *Otto I*, Prins af Baiern, f. d. 1 Juni 1815, Kon. 1833, förmäld d. 22 Nov. 1836 med *Maria Fredrika Amalia*, Prinsessa af Oldenburg.

Hannover.

Konung: *Ernst August*, f. d. 5 Juni 1771, Konung 1837. Hans gemål: *Fredrika* af Mecklenburg-Streliz † 1841.

Kronprins: *Georg* Fredrik Alexander, f. d. 27 Maj 1819, gift med *Alexandrina Maria* af Altenburg.

Hessen. (Kurfurste-Huset.)

Kurfurste: *Wilhelm II*, född d. 28 Juli 1777, reg. 1821. Hans gemål, *Augusta* af Preussen, † 1841.

Kurprins: *Fredrik Wilhelm*, f. d. 20 Aug. 1802, gift med Grefvinnan *Gertrud* von Schaumburg.

Hessen. (Storhertig-Huset.)

Storhertig: *Ludvig II*, f. 1777, reg. 1830, förmäld 1801 med *Wilhelmina Louise* af Baden, † 1836.

Arfstorhertig: *Ludvig*, f. d. 9 Juni 1806; gift med *Mathilda* af Baiern.

Hohenzollern-Hechingen.

Furste: *Fredrik Wilhelm Constantin*, f. d. 15 Febr. 1801, reg. 1838, förmäld 1826 med *Eugenie* af Leuchtenberg, f. d. 23 Dec. 1808.

Hohenzollern-Sigmaringen.

Furste: *Carl Anton Fredrik*, f. 1785, reg. 1831, förmäld 1808 med *Antoinette* Murat, f. d. 5 Jan. 1793.

Arfprins: *Carl* Anton Joachim, född d. 7 Sept. 1811.

Lippe.

Furste: Paul Alexander *Leopold*, f. 1796; reg. 1802, förmäld 1820 med *Emilie* af Schwarzburg-Sondershausen.

Arfprins: Paul Fredrik Emil *Leopold*, f. 1821.

Lippe Schaumburg.

Furste: *Georg Wilhelm*, f. 1784, reg. 1787, förm. 1816 med *Ida Caroline Louise* af Waldeck.

Arfprins: *Adolph Georg*, f. 1817.

Lucca.

Hertig: *Carl Ludvig*, f. 1799, reg. 1824, förmäld 1820 med *Therese* af Sardinien.

Arfprins: *Ferdinand Carl*, f. 1823.

Mecklenburg-Schwerin.

Storhertig: *Fredrik Frans*, f. 1823, reg. 1842.

Mecklenburg-Strelitz.

Storhertig: *Georg*, f. 1779, reg. 1816, förmäld 1817 med *Maria* af Hessen.

Arfstorhertig: *Fredrik*, f. 1819, gift 1813 med *Augusta* af Stor-Britannien.

Modena.

Hertig: *Frans IV*, f. 1799, reg. 1829, gift 1812 med *Marie Beatrix* af Sardinien.

Arfprins: *Frans* Ferdinand, f. 1819.

Nassau.

Hertig: *Adolf* Wilhelm Carl, f. 1817, reg. 1839.

Nederländerna.

Konung: *Wilhelm II*, f. 1792, Konung 1840, förmäld 1816 med *Anna* Pavlowna af Ryssland.

Kronprins: *Wilhelm* Alexander, född 1817, gift med *Sophia* Fredrika Mathilda af Würtemberg.

Oldenburg.

Storhertig: Paul Fredrik *August*, f. 1783, reg. 1809, gift 1831 med *Cecilia*, Prinsessa af Sverige, † 1844.

Arfstorhertig: Nicolaus Fredrik *Peter*, f. 1827.

Påfve-Staten.

Gregorius XVI (Mauro Capellari), f. 1765, Påfve 1831.

Parma.

Hertiginna: *Marie Louise*, enka efter Kejsar Napoleon, f. 1791, förm. 1810.

Portugal.

Drottning: Donna *Maria II da Gloria*, f. d. 4 Apr. 1819; Drottning 1826, förm. 2 gången 1836 med Kon. Don *Ferdinand* August, Hertig af Coburg, f. 1816.

Kronprins: Don *Pedro de Alcantara*, f. 1837.

Preussen.

Konung: *Fredrik Wilhelm IV*, f. d. 15 Oct. 1795; Kon. 1840; förm. 1823 med *Elisabeth Ludovika* af Baiern.

Reuss.

1. Reuss-Greiz.

Furste: *Henrik XX.*

2. Reuss-Schleiz.

Furste: *Henrik LXII.*

3. Reuss-Lobenstein-Ebersdorf.

Furste: *Henrik LXXII.*

Ryssland.

Kejsare: *Nicolaus I*, f. d. 6 Juli 1796, Kejs. d. 1 Dec. 1825; förmäld d. 13 Juli 1817 med *Alexandra Feodorowna*, förut Charlotta Wilhelmina af Preussen f. d. 13 Juli 1798.

Thronföljare: *Alexander*, f. d. 29 Apr. 1818, gift 1841 med *Maximiliana* af Hessen-Darmstadt.

Sachsen-Coburg-Gotha.

Hertig: *Ernst*, f. 1784, förmäld 1832 med Maria *Anna* af Würtemberg.

Arffurste: *Ernst August*, f. 1818.

Sachsen-Gotzta-Altenburg.

Hertiginna: *Carolina Amalia*, f. 1771, förm. 1802, enka 1822.

Sachsen-Meiningen.

Hertig: *Bernhard* Erich Freund, f. 1800.

Sachsen-Altenburg.

Hertig: *Joseph* Fredrik, f. 1789.

Sachsen-Weimar-Eisenach.

Storhertig: *Carl Fredrik*, f. 1783, reg. 1828, förmäld 1804 med *Maria* Pavlowna af Ryssland, f. 1786.

Arfstorhertig: *Carl* Alexander, f. 1818, förm. med *Sophie* af Nederländerna.

Sachsen.

Konung: *Fredrik August*, f. d. 18 Maj 1797, Kon. 1836, gift 2 g. 1833 med *Maria* Anna Leopoldina af Baiern, f. 1805.

Sardinien.

Konung: *Carl Albert*, f. d. 2 Oct. 1798, Kon. 1831, förm. 1817 med *Marie Therese* af Toscana, f. 1801.

Kronprins: *Victor Emanuel*, f. d. 14 Maj 1820; förm. 1842 med *Maria Adelheid* af Österrike.

Schwarzburg-Rudolstadt.

Furste: *Fredrik Günther*, f. 1793.

Schwarzburg-Sondershausen.

Furste: *Günther Fredrik*, f. 1801.

Sicilierna.

Konung: *Ferdinand II* Carl, f. 1810, Kon. 1830, förm. 2 g. 1837 med Maria *Theresia* Isabella af Österrike, f. 1816.

Kronprins: *Frans* Maria Leopold, f. 1836.

Spanien.

Drottning: *Maria Isabella II*, f. d. 10 Oct. 1830; Drottn. 1833.

Stor-Britannien.

Drottning: Alexandrina *Victoria*, f. d. 24 Maj 1819; Drottn. 1837, förm. 1840 med *Albert* Frans Augustaf Coburg, f. 1819.

Kronprins: *Albert Eduard*, f. 1841, Prins af Wales.

Toscana.

Storhertig: *Leopold II*, f. 1797; reg. 1824, förm. 2 gången 1833 med *Maria Antonia* af Bägge Sicilierna.

Arfstorhertig: *Ferdinand*, f. 1835.

Turkiet.

Sultan: *Abdhul Medschid-Khan*, f. d. 20 Apr. 1823.

Thronföljare: *Mehemed Murad*, f. d. 22 Sept. 1840.

Waldeck.

Furste: *Georg Fredrik*, f. 1789.

Würtemberg.

Konung: *Wilhelm I* Fredrik Carl, f. 1781; Kon. 1816, förm. 2 gång. med *Pauline Therese Louise* af Würtemberg.

Kronprins: *Carl* Fredrik Alexander, f. d. 6 Maj 1823.

Österrike.

Kejsare: *Ferdinand I* Carl Joseph, f. d. 19 April 1793, Kejs. 1835, förmäld 1831 med Maria *Anna* Carolina, Prinsessa af Sardinien, f. 1803.

Biografiskt Diarium

öfver

Namnkunniga Landsmän.

Januari.

1. 1595 † Andreas Laurentii, Erkebiskop.
   1624 f. Olof Svebilius, Erkebiskop. † $\frac{29}{7}$ 1700.
   1765 f. Pehr af Bjerkén, Lifmedikus, Chirurg. † $\frac{24}{2}$ 1818.
2. 1793 † Carl Jesper Benzelius, Biskop. f. $\frac{27}{1}$ 1714.
3. 1716 f. Carl Fr. Adelcrantz, Öfver-Intendent. † $\frac{1}{3}$ 1796.
4. 1722 f. Fredrik Hasselquist, Botanicus. † $\frac{9}{3}$ 1752.
5. 1759 † Johan Christ. v. Düring, Fältmarskalk. f. 1695.
6. 1754 f. Schering Rosenhane, Häfdforskare. † $\frac{6}{11}$ 1812.
7. 1685 f. Jonas Alströmer, Com.Råd. (Patriot) † $\frac{2}{6}$ 1761.
   1792 f. Hans Jansson, Riksdagsman.
8. 1810 † Daniel Melanderhjelm, Astron. Prof. f. $\frac{26}{10}$ 1726.
9. 1754 f. E. Michael Fant, Prof., Häfdatecknare. † $\frac{24}{10}$ 1817.
10. 1790 f. And. Abr. Grafström, Prost, Poet.
    1800 f. Lars Levi Læstadius, Naturkunnig.
11. 1826 † Matth. Norberg, Prof., Orientalist. f. 1747.
12. 1783 f. Erik Gust. Geijer, Prof., Häfdatecknare.

13. 1779 f. Carl Fredr. Akrell, General-Major.
1839 † Henr. Georg af Melin, GeneralMajor. f. $\frac{24}{3}$ 1769.
14. 1784 f. Anders Danielsson, Riksdagsman. † $\frac{27}{4}$ 1839.
1794 f. Erik Sjöberg (Vitalis) Skald. † $\frac{5}{3}$ 1828.
15. 1804 † Olof And:son Knös, Bibliognost. f. $\frac{21}{3}$ 1756.
16. 1621 f. Magn. Celsius, Math. Prof. † 1679.
17. 1709 f. Peter Ugla, Kyrkoherde, Th. D:r. † $\frac{31}{12}$ 1785.
18. 1692 f. C. Ehrenpreus, RiksRåd, AkadCancell. † $\frac{21}{3}$ 1760.
19. 1790 f. Per Dan. Am. Atterbom, Prof., Skald.
20. 1776 f. Nils Fredr. Biberg, Prof. † 1826.
21. 1710 f. Gilber Sheldon, ÖfversteLöjtn. † $\frac{20}{4}$ 1791.
22 1752 f. Carl Adlersparre, Canzliråd, Hist. förf. † $\frac{24}{6}$ 1825.
1831 † Joh. Aug. Sandels, Fältmarskalk. f. $\frac{31}{8}$ 1764.
23. 1731 f. Jakob Jon. Björnståhl, Prof., Resande. † $\frac{12}{7}$ 1779.
1785 f. Carl Adolf Agardh, Biskop.
1801 f. Lars Joh. Hjerta, Phil. Mag., Notarie, Publicist.
24. 1746 f. Konung GUSTAF III. † $\frac{29}{3}$ 1792.
25. 1640 f. Jonas Aredius, Kyrkoherde, Homilet. † 1715.
1757 f. Gust. Engzell, Prost, Poet. † $\frac{2}{5}$ 1797.
26. 1764 f. Konung CARL XIV JOHAN. † $\frac{8}{3}$ 1844.
27. 1738 f. Matth. Calonius, Prof. † $\frac{13}{9}$ 1817.
28. 1714 f. Carl Jesper Benzelius, Biskop. † $\frac{2}{1}$ 1793.
29. 1688 f. Emanuel Svedenborg, Assessor. † $\frac{29}{3}$ 1772.
1706 f. Carl Reinh. Berch, Canzliråd. † $\frac{11}{12}$ 1777.
30. 1757 f. J. Ludv. Bog. v. Greiff, Förste Hofjägm. † $\frac{24}{12}$ 1828.
1838 † Adolf Gör. Mörner, Statsråd, f. $\frac{27}{7}$ 1773.
31. 1746 f. Per Hörberg, Målare. † $\frac{24}{1}$ 1816.

Februari.

1. 1676 f. Mich. Eneman, Orient. Prof., Resebesk. † $\frac{5}{10}$ 1714.
   1801 f. Ad. Fredr. Lindblad, Kompositör.
2. 1688 f. Drottning ULRIKA ELEONORA. † $\frac{5}{12}$ 1741.
3. 1629 f. Jak. Cas. DelaGardie, RiksR., General. † $\frac{7}{10}$ 1659.
   1636 † Petrus Kenicius, Erkebiskop, f. i Maj 1609.
4. 1740 f. Carl Mich. Bellman. † $\frac{10}{2}$ 1795.
5. 1818 † Konung CARL XIII.
6. 1675 f. Ericus Er. Benzelius, utn. Erkebiskop. † $\frac{23}{9}$ 1743
7. 1778 f. Lars Gravander, Läkare, Poet. † $\frac{7}{3}$ 1815.
   1795 f. Anders Fryxell, Prof., Häfdatecknare.
   1837 † Konung GUSTAF IV ADOLF.
8. 1630 f. Joachim Pet. Lilljenhoff, Comm.Råd. † 1691.
   1764 f. Rudolf Cederström, GeneralAmiral. † 1823.
9. 1772 f. Frans Mich. Franzén, Biskop, Skald.
   1801 f. Anders Erik Knös, Theol. Prof.
10. 1720 f. Carl DeGeer, Hofmarskalk, Entomolog. † $\frac{8}{3}$ 1778.
    1731 f. C. Christ. Gjörwell, Kgl. Bibl., Litteratör. † $\frac{26}{8}$ 1811.
11. 1774 f. Hans Järta, Landsh., Statsman, Litteratör. †
12. 1660 † Konung CARL X GUSTAF.
    1673 f. Magn. Aurivillius, Superintendent. † $\frac{3}{6}$ 1740.
    1719 † Adam Ludvig Lewenhaupt, Fältherre. f. 1659.
    1771 † Konung ADOLF FREDRIK.
13. 1751 f. Adolf Murray, Anat. Prof. † $\frac{4}{5}$ 1803.
    1787 f. J. Christ. Askelöf, Phil. Mag., Litteratör, Publicist.
14. 1751 † David Evenson, Prost, Homi'et. f. 1688.
    1767 † Lars Halenius, Theol. Prof. f. $\frac{8}{10}$ 1700.
15. 1777 f. Erik af Edholm, Kgl. Lifmedikus.
16. 1728 † Maria Aurora v. Königsmark. f. 1668.
17. 1778 † G. Wilh. Marks v. Würtemberg, Fältm. f. $\frac{14}{3}$ 1688.

	1786 †	Jonas Apelblad, Lagman, Resebesk. f. 1717.
18.	1602 f.	Per Abrahamsson Brahe, Riksdrots. † 1680.
19.	1616 f.	Erik Henriksson Fleming, Riksråd. † $\frac{19}{4}$ 1679.
	1786 f.	Samuel Grubbe, f. d. Statsråd.
20.	1663 †	Hans Christ. v. Königsmark, Riksråd, Fältherre.
21.	1605 f.	Carl Mörner, Riksråd. † $\frac{25}{5}$ 1665.
22.	1705 f.	Peter Artedi, Naturforskare. † $\frac{27}{9}$ 1735.
	1806 f.	Bror Emil Hildebrand, Riksantiqvarie.
23.	1746 f.	Uno von Troil, Erkebiskop. † $\frac{24}{2}$ 1803.
	1793 f.	Per Axel Nyström, Prof., Architekt.
24.	1764 f.	Carl Gust. von Brinckman, Envoyé, Litteratör.
	1785 f.	Erik Harfvefeldt, Mathematicus. † $\frac{8}{1}$ 1831.
25.	1577 †	Konung ERIK XIV.
	1683 f.	Jacob Benzelius, Erkebiskop. † $\frac{19}{6}$ 1747.
26.	1733 f.	Patrik Alströmer, Comm.Råd. † $\frac{23}{10}$ 1801.
	1802 †	Joh. Frans Pollet, GeneralLöjtn. f. $\frac{1}{3}$ 1729.
	1824 †	Hampus Elof Mörner, GeneralLöjtn. f. 1763.
27.	1748 f.	Anders Sparrman, Prof. † $\frac{9}{8}$ 1820.
	1751 f.	Johan af Puke, GeneralAmiral. † $\frac{21}{4}$ 1815.
28.	1707 †	Gabr. Thureson Oxenstjerna, Envoyé, f. $\frac{10}{10}$ 1641.
29.	1791 f.	Joh. Gust. Liljegren, Riksantiqvarie. † $\frac{2}{6}$ 1837.

Mars.

1. 1695 † Gustaf Adolf Dela Gardie, Riksråd. f. $\frac{10}{12}$ 1617.
2. 1737 f. Joh. Lor. Odhelius, Medicinalråd. † $\frac{23}{8}$ 1816.
   1759 f. Joh. Chr. Fr. Hæffner, Kapellmästare. † $\frac{28}{5}$ 1833.
3. 1707 f. Joh. Ihre, Prof., Språkforskare. † $\frac{1}{12}$ 1780.
4. 1775 f. Johan Jacob Hedrén, Biskop.
5. 1795 † Olof Kexél, Poet. f. $\frac{28}{11}$ 1748.
6. 1651 f. Gust. P. Lillieblad, Censor Librorum. † $\frac{5}{1}$ 1710.
7. 1747 f. Otto Henr. Nordenskjöld, Amiral. † $\frac{8}{8}$ 1832.
   1748 f. Carl Fr. Fredenheim, Öfver-Intend. † $\frac{9}{2}$ 1803.
   1768 † Carl Gust. Löwenhjelm, Riksråd. f. $\frac{5}{1}$ 1701.
8. 1832 † Gust. Wilh. af Tibell, Gen.-Adjut. f. $\frac{12}{5}$ 1772.
   1844 † Konung CARL XIV JOHAN.
9. 1699 † Lars Claesson Fleming, Riksråd. f. 1621.
   1733 f. Olof Bergklint, Poet. † 1780.
10. 1735 f. Fr. Wilh. v. Hessenstein, Riksråd. † $\frac{24}{1}$ 1808.
11. 1790 f. Jacob Berggren, Kyrkoherde, Resebeskrifvare.
    1795 f. Magn. Jac. Crusenstolpe, Assessor, Litteratör.
12. 1784 † Henrik af Trolle, General-Amiral. f. $\frac{24}{11}$ 1730.
    1792 f. Jacob Aug. v. Hartmansdorff. President.
13. 1598 f. Joh. Loccenius, Riks-Historiograf. † $\frac{27}{1}$ 1677.
14. 1674 † Erik Emporagrius, Biskop.
    1732 f. Ph. J. Bernh. v. Platen, Fältmarsk. † $\frac{23}{4}$ 1805.
15. 1774 f. Mich. Choræus, Hofpredikant, Skald. † $\frac{3}{0}$ 1806.
16. 1759 f. Bengt Lidner, Skald. † $\frac{4}{1}$ 1793.
17. 1724 f. Abr. Pettersson, Theol. Dr. Homilet. † $\frac{23}{5}$ 1763.
18. 1783 f. C. af Forsell, Öfverste, Öfver-Dir. för Landtmät.
19. 1674 f. Joh. Jac. v. Döbeln, Med. Prof. † $\frac{14}{1}$ 1743.
    1804 † J. A. Flintberg, Comm. Råd, Jurid. Skriftst. f. 1750.
20. 1799 f. Karl August Nicander, Skald. † $\frac{7}{2}$ 1839.

21. 1773 † Joh. Peter Falck, Naturforskare. f. 1733.
22. 1777 f. Gust. Lagerbjelke, Statsråd. † $\frac{24}{5}$ 1837.
1830 † Mårt. Altén, Dramatisk författare. f. $\frac{21}{12}$ 1761.
23. 1636 f. Petrus Aurivillius, Prof. † $\frac{23}{10}$ 1677.
1791 f. Carl Christ. Eberstein, Prof., Prost.
1803 f. Gustaf Henrik Mellin, Romanförfattare.
24. 1723 † Johan Lindestolpe, Arkiater. f. 1678.
1799 f. Nils Wilh. Almlöf, Skådespelare.
1802 f. Victor Altén, Författare.
25. 1795 † Carl Joh. Strand, Riksarkivarie, Poet. f. 1728.
26. 1747 f. Elis Schröderheim, Statssekreterare. † $\frac{30}{8}$ 1795.
27. 1732 f. D. Schulz v. Schulzenheim, Arkiater. † $\frac{24}{3}$ 1823.
28. 1791 f. Charles Emil Lewenhaupt, Fältherre. † $\frac{4}{8}$ 1747.
1760 f. G. Adlersparre, Statsr., Landsh., Förf. † $\frac{23}{9}$ 1835.
29. 1772 † Emanuel Swedenborg, Assessor. f. $\frac{29}{1}$ 1688.
1792 † Konung GUSTAF III.
30. 1608 f. C. Ekeblad, d. y. Presid., Akad.Cancell. † $\frac{3}{10}$ 1771.
31. 1735 f. Carl Wilh. Modée, Amiral. † $\frac{12}{10}$ 1798.

April.

1. 1736 f. Nils Dalberg, Bergsråd, Läkare. † $\frac{3}{1}$ 1820.
   1757 f. Gust. Maur. Armfelt, Gen.Guvernör. † $\frac{19}{8}$ 1814.
   1815 † Samuel Liljeblad, Prof. f. $\frac{20}{12}$ 1761.
2. 1756 f. C. G. af Leopold, StatsSekret., Skald. † $\frac{9}{11}$ 1829.
   1822 † Eduard Du Puy, Kapellmästare.
3. 1786 † Carl Noring, Prost. f. $\frac{16}{6}$ 1777.
4. 1744 f. Samuel Gustaf Hermelin, Patriot. † $\frac{4}{3}$ 1820.
5. 1697 † Konung CARL XI.
   1706 † Nicolaus Bergius, Gen. Superintendent. f. 16 . .
   1751 † Konung FREDRIK I.
   1776 f. N. Månsson fr. Skumparp, Riksdagsm. † $\frac{25}{6}$ 1837.
6. 1812 † Samuel af Ugglas, President. f. $\frac{3}{5}$ 1750.
7. 1785 f. Lorenzo Hammarsköld, Litteratör. † $\frac{15}{10}$ 1827.
   1794 f. J. Engström, M. D:r, Poet, Romanförf., Resebeskr.
8. 1638 f. Carl Lundius, Lagkunnig. † 1714.
9. 1557 † Michael Agricola, Finlands första Evang. biskop.
   1689 † Drottning CHRISTINA.
   1797 f. Per Ulrik Kernell, Student. † $\frac{30}{3}$ 1824.
10. 1728 † Nicodemus Tessin. f. 1654.
11. 1712 f. And. Joh. v. Höpken, Kanslipresid. † $\frac{9}{5}$ 7189.
12. 1754 f. E. Åkerman, Kommin., den äldsta nu lefv. prestm.
    1788 f. Joh. Erik Nordblom, Musik-Direktör.
13. 1768 † Hans Anckarcrantz, Amiral. f. 1689.
14. 1719 † Pehr Ribbing, Landshöfding. f. $\frac{14}{5}$ 1760.
15. 1751 f. Carl Lagerbring, Stats-Råd. † $\frac{14}{3}$ 1822.
16. 1791 † Per Abr. Örnsköld, Landshöfd. f. $\frac{13}{11}$ 1720.
17. 1693 † Rutger v. Ascheberg, Fältherre.
18. 1759 f. Thomas Thorild, Författare. † $\frac{1}{10}$ 1808.

	1791	f.	J. H. Schröder, Prof., Biblioth. v. Upsala Univers.
	1797	f.	Joh. Aug. Hazelius, Öfv.-Löjtn., Skriftställare.
19.	1746	f.	Carl Bernh. Wadström, Öfver-Direkt. † $\frac{5}{4}$ 1799.
	1796	f.	Bernhard v. Beskow, Hofmarskalk, Poet.
20.	1741	†	Peter Abrahamsson, Häradshöfding, Landslagens utgifvare. f. $\frac{29}{4}$ 1668.
21.	1760	f.	Fr. L. af Klinteberg, Öfv.Löjt., Förf. † $\frac{10}{12}$ 1812.
22.	1782	f.	Carl Henr. Anckarsvärd, Öfverste, Riksdagsm.
	1839	†	Per Aron Borg, Prot.Sekret., Stiftare af Institutet för Döfstumma och Blinda. f. $\frac{4}{7}$ 1776.
23.	1699	†	Joh. Canuti Lenæus, Erkebiskop. f. 1601.
	1793	†	Joh. Henr. Lidén, Prof. f. $\frac{6}{1}$ 1741.
24.	1651	f.	Lars Norrman, Biskop, Polyhistor. † $\frac{21}{5}$ 1703.
	1771	f.	Cl. Johansson Fleming, Riksmarsk. † $\frac{12}{5}$ 1831.
25.	1636	f.	Nils Lillieroth, Kgl. Råd. † $\frac{19}{4}$ 1705.
26.	1686	†	Magn. Gabr. Dela Gardie, Riksdrots. f. 1622.
27.	1757	f.	Carl Joh. Adlercreutz, Generrl-Löjt. † $\frac{21}{4}$ 1815.
28.	1676	f.	Konung FREDRIK I. † $\frac{5}{4}$ 1751.
29.	1659	f.	Sophia Elis. Brenner, Skaldinna. † $\frac{14}{9}$ 1730.
	1758	f.	Georg Carl v. Döbeln, General. † $\frac{16}{2}$ 1820.
30.	1632	†	Konung SIGISMUND.

Maj.

1. 1595 f. Lars Kagg, Riksdrots. † $\frac{19}{11}$ 1661.
   1815 † Carl Johan Lindegren, Skald. f. 1770.
2. 1800 † Fredr. C. Broman, Riks-Historiograf. f. $\frac{17}{4}$ 1758.
3. 1750 f. Sam. af Ugglas, President. † $\frac{6}{4}$ 1812.
4. 1803 † Adolf Murray, Prof. f. $\frac{15}{2}$ 1751.
5. 1745 f. C. Aug. Ehrensvärd, Amir., Techn. † $\frac{21}{5}$ 1800.
6. 1785 f. Arvid Aug. Afzelius, Prost, Häfdatecknare.
7. 1776 f. Jacob Gråberg, Consul, Litteratör.
   1794 f. Hjalmar Mörner, Målare. † $\frac{15}{9}$ 1837.
   1811 f. Carl Julius Lénström, Kyrkoh., Litteratör.
8. 1726 f. Peter Hernqvist, Prof. † $\frac{28}{2}$ 1808.
   1787 f. Sven Nilsson, Prof.
9. 1754 f. C. A. Trolle Wachtmeister, Riksdrots. † $\frac{5}{4}$ 1810.
10. 1580 † Erasmus Nicolai, Biskop. (f. obekant).
11. 1763 † Thure Gabr. Bjelke, Riks-Råd. f. $\frac{3}{12}$ 1684.
    1790 f. Olof Joh. Södermark, Öfv.-Löjtn., Målare.
12. 1490 f. Konung GUSTAF I. † $\frac{29}{9}$ 1560.
    1771 † Dan. Annerstedt, Th. Prof., Belesprit. f. 1721.
    1774 f. Samuel Owen, Mekanikus.
13. 1707 f. Carl v. Linné, Arkiater. † $\frac{10}{1}$ 1778.
    1766 f. Carl v. Rosenstein, Erkebiskop. † $\frac{2}{12}$ 1836.
14. 1710 f. Konung ADOLF FREDRIK. † $\frac{12}{2}$ 1771.
15. 1807 f. Carl Wilh. Böttiger, Prof., Poet.
16. 1762 † Olof Rabenius, Jur. Doctor. f. 1730.
17. 1758 f. Christoffer Dahl, Prof. † $\frac{4}{9}$ 1809.
18. 1600 † Nicolaus Olavi Bothniensis, Erkebiskop.
    1767 f. Wilhelm Faxe, Biskop.
    1835 † L. A. Mannerheim, Justit.Ombudsm. f. $\frac{14}{10}$ 1749.
19. 1729 † Joh. T. Geisler, Markscheider, Poet. f $\frac{20}{2}$ 1702.

20. 1676 † Joh. Bergenstjerna, Amiral. f. $\frac{23}{6}$ 1618.
21. 1751 f. Gör. G. Adlerbeth, StatsRåd, Skald. † $\frac{7}{10}$ 1818.
22. 1613 f. Sam. Brask, Kyrkoh., Dram. förf. † $\frac{12}{6}$ 1668.
1835 † Cl. Gust. Myrin, Phil. Mag., Botan., f. $\frac{24}{11}$ 1803.
23. 1811 † Lars Linderot, Predikant. f. $\frac{7}{8}$ 1761.
24. 1651 f. B. Reinh. v. Liewen, Guvernör. † $\frac{18}{5}$ 1703.
25. 1816 † Carl Leonhard Lode, Öfverste. f. $\frac{28}{5}$ 1752.
26. 1724 f. Erik af Sotberg, Språkforskare. † $\frac{30}{12}$ 1782.
27. 1747 f. Malte Ramel, Riksråd. † $\frac{31}{1}$ 1824.
28. 1810 † Kronprinsen CARL AUGUST.
29. 1753 f. Fredr. Wilh. v. Ehrenheim, Canzli-President, Physikus. † $\frac{2}{8}$ 1828.
1766 f. Baltzar Bogislaus v. Platen. † $\frac{6}{12}$ 1829.
1796 † Carl Fredr. Pechlin, General.
30. 1716 f. Matth. v. Hermansson, Riksråd, † $\frac{25}{7}$ 1789.
31. 1769 f. Gustaf Olof Lagerbring, General-Löjtnant.
1771 f. Gustaf af Klint, v. Amir., Hydrograf. † $\frac{30}{4}$ 1810.

Juni.

1. 1679 f. Johan Runius, Poet. † $\frac{1}{6}$ 1713.
2. 1742 † Carl Lillienstjerna, Lagman. f. $\frac{16}{7}$ 1696.
3. 1744 f. Daniel Djurberg, Rektor, Geograf. † $\frac{2}{10}$ 1831.
4. 1718 † Georg Lybecker, General. f. obekant.
5. 1646 f. G. Conradsson Falkenberg, Kgl. Råd. † $\frac{30}{5}$ 1714.
   1760 f. Johan Gadolin, Chemiæ-Prof.
6. 1830 † J. H. Gyllenborg, Lagm., Riksdagsm. f. $\frac{21}{8}$ 1756.
7. 1592 f. C. Joh:son Ekeblad, Öfverste, Poet. † $\frac{28}{3}$ 1661.
8. 1787 f. Johan Hedenborg, Naturforskare, Resande.
9. 1800 † Sam. Conr. Flodin, Borgmästare. f. $\frac{25}{6}$ 1726.
10. 1716 f. C. G. Ekeberg, Sjökapt., Resebeskr. † $\frac{4}{4}$ 1784.
    1755 † Lars Benzenstjerna, Landsh. f. $\frac{27}{3}$ 1680.
11. 1690 † Erik Lindschöld, Kgl. Råd. f. $\frac{2}{2}$ 1634.
12. 1686 † Sam. Pet. Brask, Dramatisk författare.
13. 1753 f. Joh. Afzelius, Chemie-Prof. † $\frac{20}{5}$ 1837.
14. 1645 f. Haquin Spegel, Erkebiskop. † $\frac{17}{4}$ 1714.
15. 1800 f. Carl Aug. Gosselman, Kapt., Förf. † $\frac{4}{4}$ 1843.
16. 1583 f. A. Gustafsson Oxenstjerna, Rikskansl. † $\frac{28}{8}$ 1654.
    1766 f. Jacob Gust. Pontusson Dela Gardie, General, Öfverste Marskalk. † $\frac{26}{4}$ 1842.
17. 1784 f. Fr. Cederborgh, Brukspat., Romanf. † $\frac{19}{1}$ 1835.
18. 1722 f. Melker Falkenberg, d. y. RiksRåd. † $\frac{21}{3}$ 1795.
    1754 f. Anna Maria Lenngren, Skaldinna. † $\frac{8}{3}$ 1817.
19. 1827 † Christoffer Christian Karsten, Sångare. f. 1756.
20. 1791 f. Carl Fredr. Dahlgren, Kommin., Poet. †
21. 1805 † Christ. Wilh. Lüdeke, Th. Doctor. f. $\frac{3}{3}$ 1737.
22. 1777 f. Christian Forssell, Prof., Gravör.
23. 1596 f. Joh. Gustafsson Banér, Fältherre. † $\frac{19}{5}$ 1641.
24. 1695 f. Martin van Meytens, Målare. † $\frac{23}{3}$ 1770.

	1764	f.	Joh. Holmbergsson, Prof. † $\frac{26}{5}$ 1842.
25.	1671	†	Lorentz von der Linde, Riks-Råd. f. $\frac{9}{8}$ 1610.
26.	1828	†	Zacharias Nordmark, Phys. Prof. f. $\frac{29}{10}$ 1751.
27.	1682	f.	Konung CARL XII. † $\frac{30}{11}$ 1718.
28.	1709	†	G. Adlerfelt, Kammarh., Häfdateckn. f. 1671.
	1765	†	Hedvig Charl. Nordenflykt, Skald. f. $\frac{28}{6}$ 1718.
29.	1755	f.	Francis af Sheldon, Öfverste. † $\frac{7}{5}$ 1817.
30.	1839	†	Joh. Olof Wallin, Erkebiskop. f. $\frac{15}{10}$ 1779.

Juli.

1. 1777 f. Gabriel Marklin, Naturforskare.
2. 1722 f. Carl Didr. Engelhardt, Arkiater. † $\frac{20}{10}$ 1812.
   1753 f. Erik Nordevall, Öfv.-Löjt. † $\frac{2}{5}$ 1835.
3. 1661 f. Isak Cronström, Fältmarskalk i Holländsk tjenst. † $\frac{31}{7}$ 1751.
4. 1750 f. J. G. Oxenstjerna, Riksmarsk., Skald. † $\frac{29}{7}$ 1818.
   1799 f. Konung OSCAR I.
5. 1794 f. Abraham Dahlquist, Prost, Naturkunnig.
6. 1730 f. P. J. Bergius, Prof., Naturhistoriker. † $\frac{10}{7}$ 1790.
   1771 f. Jöns Svanberg, Th. D:r, Prof., Mathematicus.
7. 1756 f. Gust. A. Reuterholm, Presid., Excell. † $\frac{26}{12}$ 1813.
   1810 f. Carl Aug. Hagberg, Prof.
8. 1673 † Lars Fornelius, Prof., Poet, f. 1606.
   1784 † Torb. Olof Bergman, Chem. Prof. f. $\frac{9}{3}$ 1735.
9. 1768 f. Kronprinsen CARL AUGUST, † $\frac{25}{5}$ 1810.
10. 1828 † Georg Kasten Aspegren, Naturkunnig. f. 1791.
11. 1763 † Pehr Forskål, Naturforskare. f. 1736.
12. 1702 † B. Gabr:son Oxenstjerna, Furstl. Råd. f. $\frac{16}{7}$ 1623.
13. 1626 f. Johannes Baazius, Erkebiskop. † $\frac{12}{5}$ 1651.
    1644 † Pehr Banér, Riksråd. f. 1588.
14. 1693 f. David Ehrenstråhle, Jur. Prof. † $\frac{6}{5}$ 1769.
    1804 f. Johan Holmbergsson, Artist. † $\frac{16}{1}$ 1835.
15. 1750 f. Joh. G. Oxenstjerna, RiksRåd, Skald. † 1818.
16. 1773 † Nils v. Rosenstein, Kgl. Lifmedik. f. $\frac{1}{2}$ 1706.
    1778 f. Erik Gadelius, Med. Prof. † $\frac{2}{2}$ 1827.
17. 1655 f. J. G. Sparfvenfeldt, Språkforskare. † $\frac{2}{7}$ 1727.
18. 1708 f. Claes Eliander, Arkitekt. † $\frac{4}{5}$ 1754.
    1831 † A. F. Munck, Presid. (Gunstling) f. $\frac{28}{4}$ 1749.
19. 1712 f. Carl Fr. Mennander, Erkebiskop. † $\frac{22}{5}$ 1786.

	1772	†	A. Nordencrantz, Com.Råd, Financier f. $\frac{5}{1}$ 1697.
20.	1566	f.	Konung SIGISMUND. † $\frac{30}{4}$ 1632.
	1756	f.	Jos. Martin Kraus, Kapellmästare. † $\frac{15}{12}$ 1792.
21.	1796	f.	Jacob Faxe, Akad. Docent. † $\frac{27}{3}$ 1827.
22.	1738	f.	Henr. Liljensparre, ÖfverStåthållare. † $\frac{1}{5}$ 1811.
23.	1735	f.	Hans Bergeström, Kyrkoh., Poet. † $\frac{19}{7}$ 1781.
24.	1785	f.	Ebbe Samuel Bring, Prof.
25.	1800	f.	Jacob Serenius, Kyrkoh.. Ekonom. † $\frac{4}{9}$ 1776.
26.	1644	†	Cl. Larsson Fleming, RiksRåd, Amir. f. 1592.
	1772	f.	Anders Lidbäck, Esthetiker. † $\frac{11}{5}$ 1829.
27.	1742	f.	Rutger Maclean, Patriot. † 1816.
28.	1754	f.	A. N. Edelcrantz, Presid., Mekanik. † $\frac{21}{3}$ 1821.
	1781	f.	Aud. Olof Lindforss, Professor. † $\frac{3}{8}$ 1841.
29.	1682	f.	Olof Cronsvärd, Öfv.-Löjtn. † Maj 1738.
30.	1539	†	Hans Brask, Biskop. f. 1464.
	1677	†	Fabian von Fersen, Fältmarskalk. f. 1626.
	1759	f.	Christoffer Carlander, Med. Doctor, Assessor.
31.	1643	f.	Ericus Aurivillius, Jur. Prof. † $\frac{5}{2}$ 1702.
	1685	†	Claes Hermansson Fleming, Kgl. Råd. f. 1643.

Augusti.

1. 1666 f. Daniel Lundius, Biskop. † $\frac{25}{12}$ 1747.
2. 1598 f. Georg Stjernhjelm, Poet. † $\frac{23}{4}$ 1672.
   1766 f. Carl Gustaf Osbeck, Läkare. † $\frac{24}{11}$ 1841.
3. 1771 f. Anders Carlsson af Kullberg, Biskop.
   1775 f. Eberh. Münck af Rosenschöld, Prof. † $\frac{17}{3}$ 1840.
4. 1727 f. H. Frosterus, Prof., Jurid. Skrifstst. † $\frac{9}{3}$ 1773.
5. 1820 † Pehr Tham, Öfver-Intendent. f. $\frac{21}{12}$ 1737.
6. 1726 f. Hugo Herm. v. Saltza, Gen.-Major. † $\frac{3}{1}$ 1785.
   1841 † Petrus Læstadius, Resebeskrifvare. f. $\frac{9}{2}$ 1802.
7. 1746 f. Jacob Axelsson Lindblom, Erkebisk. † $\frac{15}{2}$ 1819.
   1691 f. A. Ivar Arvidsson, Kgl. Bibliothek., Litteratör.
8. 1747 † Mårten Triewald, Mekanikus. f. 1691.
9. 1737 f. Claes Alströmer, CanzliRåd, Mæcenat, Patriot. † $\frac{5}{3}$ 1791.
10. 1786 f. Magnus Bruzelius, Prost, Häfdatecknare.
11. 1651 † Jacob de la Gardie, Riks-Råd, Fältherre. f. 1583.
12. 1763 † Olof v. Dalin, Hofkansler, Häfdateknare. f. 1708.
    1775 f. Carl Joh. Lundvall, Th. D:r, Professor.
13. 1823 † Victor v. Stedingk, General Amiral. f. $\frac{11}{11}$ 1751.
14. 1788 f. Dav. Fr. Frölich, Häradshöfding, Riksdagstalare.
15. 1584 f. Henrik Fleming, Amiral. † $\frac{7}{11}$ 1650.
    1791 f. Elias Fries, Prof., Botanist.
16. 1759 f. Carl Fr. v. Breda, Målare. † $\frac{1}{12}$ 1818.
17. 1695 f. Gustaf Lundberg, Målare. † $\frac{18}{3}$ 1786.
18. 1689 f. Henricus Benzelius, Erkebiskop. † $\frac{20}{5}$ 1758.
19. 1698 f. Sam. Klingenstjerna, Mathematikus. † $\frac{26}{10}$ 1765.
    1745 f. Joh. G. Gahn, Assessor, Chemist. † $\frac{8}{12}$ 1818.
20. 1730 f. Johan Liljencrantz, President. † $\frac{1}{22}$ 1815.
21. 1710 f. Gerhard Meyer, Styckgjutare. † $\frac{11}{11}$ 1784.

	1832 †	Jakob Forsell, Major. f. $\frac{31}{10}$ 1788.
22.	1727 f.	Magn. Sam. Fröling, Professor. † $\frac{4}{9}$ 1797.
23.	1603 †	Matth. M. Molitæus, Superintendent. f. 15 . .
	1676 f.	Olof Gyllenborg, Landsh., Skald. † $\frac{28}{5}$ 1737.
	1795 †	Daniel Nescher, Bibliognost. f. $\frac{16}{7}$ 1753.
24.	1799 f.	Bengt Fredr. Fries, Prof., Zoolog. † $\frac{5}{4}$ 1839.
25.	1661 †	Dan. Lejonstjerna, Presid., Lagkunnig. f. 1605.
	1821 †	David Aspelin, Prost, Poet. f. $\frac{2}{8}$ 1780.
26.	1683 f.	Olof Nordenstråhle, Riks-Råd. † $\frac{21}{5}$ 1742.
	1801 f.	Wilhelm Fr. Dalman, Kgl. Sekret., Riddarhus-Canzlist, Publicist.
27.	1700 f.	Carl Hårleman, Öfver-Intendent. † $\frac{9}{2}$ 1753.
28.	1647 f.	Eric Sjöblad, Amiral. † 1725.
	1775 f.	Bernhard Crusell, Tonsättare. † $\frac{28}{7}$ 1838.
29.	1743 f.	J. J. Ferber, ÖfverBergsRåd, Kemist. † $\frac{17}{4}$ 1790.
	1779 f.	Jacob Berzelius, Prof., Kemist.
30.	1750 f.	Jon. C. Linnerhjelm, Riksheraldikus. † $\frac{11}{2}$ 1829.
	1790 f.	Christ. Erik Fahlcrantz, Prof., Skald.
31.	1676 †	Laurentius Stigzelius, Erkebiskop. f. 1598.

September.

1. 1788 † Christ. Mandérström, Hofmarsk., Poet f. $\frac{2}{12}$ 1727.
2. 1723 f. Bengt Bergius, Banko-Kommiss., Naturkunnig † $\frac{28}{10}$ 1784.
   1730 f. Jacob Wilh. Faxe, Prof. Theolog. † $\frac{7}{4}$ 1790.
   1790 f. Magnus Brahe, Riksmarskalk. † $\frac{16}{9}$ 1844.
   1844 † Jac. Adlerbeth, Exped.Sekret., Archæolog. f. 1785.
3. 1807 f. Elias Wilh. Ruda, Poet. † $\frac{13}{8}$ 1833.
4. 1755 f. Axel v. Fersen, Riksmarskalk. † $\frac{20}{6}$ 1810.
   1761 f. Arvid Henrik Florman, Med. Prof. †
5. 1740 f. Joh. Tobias Sergel. † $\frac{26}{2}$ 1814.
6. 1816 † Axel G. Silfverstolpe, Litteratör. f. $\frac{10}{8}$ 1762.
7. 1744 f. Wilh. Maur. Klingspor, General. † $\frac{15}{5}$ 1814.
8. 1684 † Sten Bjelke d. y., Riks-Råd, Amiral. f. 1624.
   1753 f. A. J. Hagströmer, Medicinal-Råd. † $\frac{8}{3}$ 1830.
9. 1721 f. Fred. H. af Chapman, Amiral. † $\frac{19}{8}$ 1808.
10. 1559 f. M. Stensson Leijonhufvud, Riks-Råd. † $\frac{23}{11}$ 1607.
11. 1648 f. L. Fabritius, Envoyé, Resebeskr. † $\frac{6}{10}$ 1729.
    1799 † Georg Wilh. Lode, President. f. 1741.
12. 1777 f. Carl Joh. af Wirsén, v. Amiral. † $\frac{19}{10}$ 1825.
13. 1669 f. H. Brenner, Kgl. Biblioth., Orientalist. † $\frac{29}{8}$ 1732.
14. 1825 † J. Björkegren, Kgl. Biblioth., Lexikogr. f. $\frac{29}{12}$ 1752.
15. 1688 † Otto Wilh. Königsmark, Fältherre, f. $\frac{3}{1}$ 1639.
16. 1726 † Joh. Creutz, Riksråd. f. $\frac{7}{4}$ 1651.
17. 1790 f. Israel Hvasser, Med. Professer.
    1821 † Carl v. Cardell, General. f. 1764.
18. 1723 f. Lars Montin, Läkare, Naturforskare. † $\frac{2}{1}$ 1785.
19. 1743 f. Joh. H. Lindqvist, Mathematicus. † $\frac{14}{3}$ 1798.
20. 1723 † Lars Molin, Domprost. f. $\frac{25}{11}$ 1657.
    1786 f. D. Munck af Rosenschöld, Prof., Humor. † $\frac{21}{12}$ 1840.

21. 1600 f. Mårten Lejonsköld, President. † $\frac{27}{10}$ 1656.
22. 1762 f. O. H:n Torssell, Prof., Mathemath. † $\frac{9}{11}$ 1838.
1761 f. Carl Fredr. Fallén, Naturforskare. † 1830.
1790 † Anders af Botin, Häfdateckñare, f. 1724.
23. 1743 † Ericus Benzelius, Erkebiskop. f. $\frac{21}{1}$ 1675.
24. 1751 f. Per Olof Nyström, Öfver-Kommiss. † $\frac{15}{7}$ 1830.
25. 1726 f. Sam. Conrad Flodin, Borgmästare. † $\frac{9}{6}$ 1800.
26. 1736 f. Arnold Asplund, Kyrkoh., Homilet. † $\frac{12}{1}$ 1815.
1755 f. H. H. v. Essen, Fältmarsk., Riks-Ståth. † $\frac{28}{7}$ 1824.
1775 f. Carl Joh. v. Becker, Lagman, Poet. † $\frac{25}{6}$ 1831.
27. 1749 † Pehr Elvius, Mathematikus. f. 1710.
28 1758 f. Carl Joh. Eberstein, Biskop. † $\frac{20}{1}$ 1838.
29. 1567 † Konung GUSTAF I.
1710 f. August Ehrensvärd, Fälkmarskalk. † $\frac{4}{10}$ 1772.
30. 1776 † Sam. Loenbom, Historisk Samlare. f. $\frac{3}{2}$ 1723.
1788 f. Ludvig Borgström, Brukspatron, Litteratör.

Oktober.

1.	1780	f.	Göran Wahlenberg, Prof. Botanikus.
	1833	†	Joh. Peter Westring, Lifmedikus. f. $\frac{24}{11}$ 1753.
2.	1722	f.	Johan Nordenankar, Amiral. † $\frac{3}{9}$ 1804.
3.	1785	f.	Johan Dillner, Hofpredikant, Litteratör.
	1793	f.	Carl Joh. af Ekströmer, Lifm., Öfv.-Direktör.
4.	1550	f.	Konung CARL IX. † $\frac{30}{10}$ 1611.
5.	1568	†	Sten Eriksson Lejonhufvud, Riksråd, f. obekant.
6.	1721	f.	Johan Floderus, Professor. † $\frac{28}{4}$ 1789.
	1764	f.	E. B. Schwerin, Prost, Riksdagstalare. † 1834.
	1820	f.	Jenny Lind, Sångerska.
7.	1748	f.	Konung CARL XIII. † $\frac{5}{2}$ 1818.
8.	1750	f.	Adam Afzelius, Prof., Naturforskare. † $\frac{26}{1}$ 1837.
9.	1803	†	Claes de Frietzky, Direktör, Riksdagstalare. f. 1737.
10.	1625	f.	Erik Dahlberg, General-Guvernör. † 1703.
	1757	f.	Erik Acharius, Med. D:r, Naturkunnig. † $\frac{13}{8}$ 1819.
11.	1647	f.	Salomon v. Otter d. ä. Landshöfding. † $\frac{23}{11}$ 1732.
12.	1712	f.	Zacharias Strandberg, Med. D:r, Patriot. † $\frac{30}{4}$ 1792.
13.	1719	f.	Jacob Gadolin, Biskop, Mathemat. † $\frac{26}{9}$ 1802.
	1774	f.	Henr. Joh. Nauckhoff, Amiral. † $\frac{18}{2}$ 1818.
14.	1783	f.	Samuel Jonas Hedborn, Skald.
	1793	f.	Erik Johan Stagnelius, Skald.
15.	1775	f.	Bernh. Henr. Crusell, Kompositör. † $\frac{28}{7}$ 1838.
	1779	f.	Joh. Ol. Wallin, Erke-Biskop. † $\frac{30}{6}$ 1839.
16.	1812	†	Joh. G. Lagerbjelke, Öfver-Amiral. f. $\frac{22}{3}$ 1745.
17.	1723	f.	Fr. Carl Sinclair, Riksråd. † 1775.
	1745	f.	Matth. Fremling, Prof., Philosoph. † $\frac{20}{7}$ 1820.
18.	1692	f.	Magnus Beronius, Erke-Biskop. † $\frac{18}{5}$ 1775.
19.	1821	†	Sven And. Hedin, Medicinal-Råd. f. $\frac{18}{8}$ 1750.
20.	1773	f.	Gustaf Knös, Prof., Theolog. † $\frac{13}{12}$ 1828.

21. 1652 f. Joh. Hofverberg, Prost. † $\frac{28}{3}$ 1728.
22. 1809 f. Abraham Cronholm, Akad.-Adj., Häfdeforskare.
23. 1656 † Eric A:son Oxenstjerna, Rikskansler. f. $\frac{13}{2}$ 1624.
24. 1716 f. Eric Ruth, General-Guvernör. † $\frac{25}{5}$ 1820.
25. 1707 f. Johan Otter, Prof., Linguist., f. $\frac{29}{9}$ 1749.
26. 1746 f. Curt B. L. C. v. Stedingk, Fältmarsk. † $\frac{1}{7}$ 1837.
27. 1762 f. Isak Reinh. Blom, Justit.-Råd, Poet. † $\frac{6}{5}$ 1826.
28. 1810 † Per Elgström, Cancellist, Skald. f. $\frac{24}{12}$ 1781.
29. 1792 † Abr. Gustafschöld, General-Löjtn. f. $\frac{6}{1}$ 1723.
30. 1611 † Konung CARL IX.
    1776 f. Sven Lundblad, Biskop. † $\frac{29}{4}$ 1837.
    1785 † Gust. Ph. Creutz, Ambassadör, Skald. f. 1729.
31. 1642 f. Jac. Arrhenius, Hist.-Prof., Psalmförf. f. $\frac{13}{4}$ 1725.
    1731 f. Sam. Johansson Alnander, Theol. förf. † $\frac{5}{7}$ 1772.

November.

1. 1688 f. Anders Kalsenius, Biskop. † $\frac{24}{12}$ 1750.
   1691 f. Thomas Cuningham, Gen.-Fälttygm. † 1759.
   1778 f. Konung GUSTAF IV ADOLF. † $\frac{7}{2}$ 1837.
2. 1724 f. Joh. Magn. Crusenstolpe, Assessor. † $\frac{13}{1}$ 1805.
   1762 † Niklas Nordensvärd, Öfv.-Löjtn. f. 1684.
3. 1714 f. Sven Joh. Munthe, Theol. Prof. † $\frac{29}{8}$ 1774.
4. 1699 f. J. Alb. v. Lautingshausen, Öfv.-Ståth. † $\frac{6}{12}$ 1769.
   1787 f. J. W. Dalman, Prof., Entomolog. † $\frac{12}{7}$ 1826.
5. 1787 † Gust. Ljungberger, Medaljör, f. 1734.
6. 1632 † Konung GUSTAF II ADOLF.
   1768 f. Gust. Magn. Mallmin, Theol. förf. † $\frac{26}{5}$ 1840.
7. 1739 f. Anton Hoffman, Läkare. † $\frac{2}{0}$ 1782.
8. 1622 f. Konung CARL X GUSTAF. † $\frac{12}{2}$ 1660.
   1789 f. Anders Lindeberg, Publicist, Litteratör.
9. 1666 f. Carl Gustaf Armfelt, General. † $\frac{24}{10}$ 1736.
10. 1724 f. Bengt Ferrner, Kansli-Råd, Mathem. † 1802.
11. 1743 f. Carl Peter Thunberg, Prof., Naturf. † $\frac{28}{8}$ 1828.
12. 1779 † Jean Francois Beylon, Lecteur. f. obekant.
13. 1709 f. Joh. Rosir, President. † $\frac{14}{6}$ 1789.
    1782 f. Esaias Tegnér, Biskop, Skald.
14. 1829 † Pehr F. Aurivillius, Biblioth., Prof. f. $\frac{10}{2}$ 1756.
15. 1668 f. Göran Josua Adelcrantz, Architekt. † $\frac{26}{2}$ 1739.
    1776 f. Per Henrik Ling, Prof., Skald. † $\frac{3}{5}$ 1839.
16. 1748 f. Jonas Hallenberg, Häfdatecknare. † $\frac{30}{10}$ 1831.
17. 1587 f. Louis de Geer, Köpman. † $\frac{19}{7}$ 1652.
    1592 † Konung JOHAN III.
    1788 f. C. I. M. Ehrenborg, Just.-Ombudsm. † $\frac{16}{9}$ 1823.
18. 1764 f. Carl Magn. Agrell, Prost, Orientalist.
    1785 f. Julia Christ. Nyberg (Euphrosyne). Skaldinna.

19. 1760 † Sven Bælter, Kyrkoh., Homilet. f. $\frac{24}{7}$ 1713.
20. 1720 f. Anders Båld, Kyrkoh., Homilet. † $\frac{7}{6}$ 1780.
1813 † Joh. af Elvers, Kansli-Råd, Poet, Topogr. f. 1729.
21. 1699 f. Joh. Engeström, Biskop, Orientalist. † $\frac{16}{5}$ 1777.
1823 † Alexander Lauræus, Målare. f. 1783.
22. 1772 f. Lars Hjortsberg, Skådespelare. † $\frac{8}{7}$ 1843.
23. 1607 † Mauritz St. Lejonhufvud, Riksråd. f 1559.
1778 f. Carl Peter Hagberg, Predikant, Past.-Prim. †
24. 1655 f. Konung CARL XI. † $\frac{5}{4}$ 1697.
25. 1786 f. Anders Magn. Strinnholm, Häfdatecknare.
26. 1717 f. Olof af Acrell, Gen.-Direkt., Läkare. † $\frac{28}{5}$ 1806.
27. 1640 † Gust. G:son Oxenstjerna, Riksdrott. f. $\frac{15}{6}$ 1587.
1699 f. Daniel Menlös, Matheseos Prof. † $\frac{13}{6}$ 1743.
28. 1793 f. C. J. L. Almqvist, Poet, Romanförfattare.
29. 1774 f. Carl Joh, Fahlcrantz, Landskapsmålare.
30. 1718 † Konung CARL XII.
1767 † Anders Nohrborg, Homilet. f. $\frac{9}{5}$ 1725.

De-

December.

1. 1751 f. Joh. Henr. Kellgren, Skald. † $^{20}/_{4}$ 1795.
2. 1726 f. Chr. Manderström, Hofmarsk., Skald. † $^{1}/_{9}$ 1788.
3. 1684 f. Thure Gabr. Bjelke, Riks-Råd. † $^{11}/_{5}$ 1763.
4. 1759 † C. J. Lohman, Prost, Theol. D:r. f. $^{10}/_{2}$ 1691.
   1763 f. S. N. Casström, Poet, Naturkunnig. † $^{15}/_{12}$ 1827.
5. 1741 † Drottning ULRIKA ELEONORA.
   1787 † Sven Lagerbring, Häfdaforskare. f. $^{24}/_{2}$ 1707.
6. 1731 f. G. F. Gyllenborg, Kansli-Råd, Skald. † $^{13}/_{3}$ 1808.
7. 1632 f. Ericus H. Benzelius, Erkebiskop. † $^{17}/_{2}$ 1709.
8. 1626 f. Drottning CHRISTINA. † $^{9}/_{4}$ 1689.
   1777 f. J. M. Stjernstolpe, Exped.Sekr., Skald. † $^{17}/_{9}$ 1831.
9. 1746 † C. Gyllenborg, President, Statsman. f. $^{11}/_{3}$ 1679.
   1808 † Magnus Lehnberg, Biskop. f. $^{22}/_{5}$ 1758.
10. 1827 † Johan Adam Tingstadius, Prof. f. 1748.
11. 1781 † Anders Joh. Lexell, Mathem. f $^{24}/_{12}$ 1740.
12. 1640 f. Joh. Columbus, Poes. Prof. † $^{12}/_{8}$ 1684.
    1770 f. Gabriel Poppius, Statsråd.
13. 1533 f. Konung ERIK XIV. † $^{25}/_{2}$ 1577.
14. 1760 f. Pehr v. Afzelius, Förste Archiater. † $^{2}/_{12}$ 1843.
    1783 f. J. A. Anckarsvärd, Öfverste, Öfver-Intendent.
15. 1716 f. O. Celsius, d. y., Biskop, Häfdat. † $^{15}/_{2}$ 1791.
    1726 f. Joh. Gottmarck, Lektor. † $^{25}/_{8}$ 1812.
    1801 f. Henrik Gerhard Lindgren, Prost, Orientalist.
16. 1675 † Edmund Gripenhjelm, Riksråd. f. 1622.
    1752 f. Leonhard Gyllenhaal, Major, Entomolog.
17. 1669 f. Gustaf Grubbe, President. † $^{4}/_{11}$ 1759.
18. 1783 f. Joh. Niklas Byström, Prof., Bildhuggare.
    1801 f. Olof Ulrik Torslow, Skådespelare.

19. 1800 f. Assar Lindeblad, Skald.
20. 1595 f. Konung GUSTAF II ADOLF. † $\frac{6}{11}$ 1632.
1641 f. Urban Hjärne, Landsh., Lärd, Läkare, Chemist. † $\frac{22}{3}$ 1724.
21. 1537 f. Konung JOHAN III † $\frac{17}{11}$ 1592.
22. 1735 f. Thure Klinckowström, Excellens. † $\frac{23}{11}$ 1821.
23. 1633 f. G. C. von der Mühlen, Lifmedikus. † 1717.
24. 1751 f. Lars v. Engeström, Stats-Minister. † $\frac{19}{8}$ 1826.
25. 1740 f. Christoffer Bog. Zibet, Stats-Sekr. † $\frac{16}{5}$ 1809.
1750 f. Samuel Ödman, Kyrkoh., Naturk. † $\frac{2}{10}$ 1829.
26. 1838 † Joh. Aug. Lüdeke, Theol. D:r. f. $\frac{24}{8}$ 1772.
27. 1791 † A. M. v. Arbin, Gen.-Löjtn., Förf. f. $\frac{30}{3}$ 1717.
28. 1774 f. Carl af Klint, Contre-Amiral. † $\frac{19}{7}$ 1840.
29. 1790 † C. W. von Düben, Hofmarskalk. f. $\frac{2}{2}$ 1724.
30. 1782 † Erik af Sotberg, Språkforskare.
31. 1732 f. Carl Israel Hallman, Poet. † $\frac{23}{4}$ 1800.

Religiösa Tankar

FÖR

HVARJE DAG I ÅRET.

Januari.

1. Och Gud sade: "Varde ljus. Och det vardt ljus." 1 Mos. 1: 3.

Ljust blifve det på nya året — inom dig, o du, *min själ*, så att villfarelsens och vantrons mörker vike; i mitt *hus*, så att enhvar må inse sin pligt, sin rättighet, sin synd, sin välfärd; i *verlden*, att Guds rike måtte komma till alla menniskor med sin frid och sin glädje! Det styre Gud i sin stora nåd! Amen.

2. "Och Gud skapade menniskan sig till ett belåte, till Guds beläte, skapade han henne." 1 Mos. 1: 27.

Den första menniskan var oskyldig, förnuftig, fri. — Hon förblef icke sådan. — Och du, — huru långt har du, med bistånd af Den, som *ensam* förmår att bistå, hunnit i sträfvandet efter det fullkomliga?

3. "Jag hörde din röst i lustgården, och fruktade mig." 1 Mos. 3: 10.

Fruktar *du* ock, om du hörer Guds röst i ditt hjerta?

4. "Om du är from, så är du tacknämlig." 1 Mos. 4: 7.

För Herren, din Gud, är du det; — och en välsignelse och en glädje för de dina är du, och i ditt eget hjerta är du lycksalig, om du är riktigt *from*.

5. "Städ synden icke hennes vilja, utan herrska öfver henne." 1 Mos. 4: 7.

Det är den *sanna* fromheten, att du af kärlek till Herren, din Gud, öfvervinner synden och sätter ditt förbund med Honom högt öfver allt annat.

6. "Min synd är större, än att hon mig må förlåten varda." 1 Mos. 4: 13.

"Gud var *mig syndare nådig!*" — Känner du dig helt och hållet så som du är? — Hvar vill du söka förlåtelse?

7. "Och Noah gjorde allt, det Gud böd honom." 1 Mos. 6: 22.

Ty han var from och utan tadel, förde en Gudi behaglig lefnad. Derföre räddade Herren honom.

8. "Och bidde ännu sju andra dagar och lät än en tid flyga ut dufvona ur arken. Hon kom till honom emot aftonen, och si, hon förde i sin mun ett afbrutet olivelöf." 1 Mos. 8: 10, 11.

Hvarje bön, som du ur ditt hjerta sänder till himlen, är ock en dufva; hon skall alltid återkomma med olivelöfvet.

9. "Så länge jorden står, skall icke upphöra sående och uppskärande, köld och hetta, sommar och vinter, dag och natt." 1 Mos. 8: 22.

Och Guds nåd och barmhertighet, — hvarför tveken J? —

10. "Si, jag gör med eder ett förbund." 1 Mos. 9: 9.

Han, vår fader, — vi Hans barn; Han gifvaren, — vi ständigt emottagarne; Han nådig och barmhertig, långmodig och

allgod, — huru ofta, ack huru ofta! De otacksamme, som glömma honom! —

11. "I dig skola välsignade varda alla slägter på jorden." 1 Mos. 12: 3.

Min herre och Frälsare, huru bäfvar icke mitt hjerta af glädje, när jag hör, hvad om Dig talades till Abraham!

12. "Och han byggde ett altare åt Herran, som honom synts hade." 1 Mos. 12: 7.

Dagligen synes du mig, Herre! Der ute i naturen, i mitt hjerta och samvete, i ditt evangelium. — Bygger jag dagligen åt dig på altaret i min tacksamma själ? —

13. "Och der predikade han Herrans namn. 1 Mos. 13: 4.

Abraham. Äfven du kan predika Herrans namn genom *din vandel*, som förkunnar hans kärlek. Genom *hvarje* från rena tänkesätt och från tron utgående god gerning predikar du Guds ära.

14. "Frukta dig intet, Abraham; jag är ditt beskärm! 1 Mos. 15: 1.

Äfven mitt beskärm är du, store, allsmäktige Gud; du skyddar mig, så att jag tryggt må vandra på dina vägar.

15. "Abraham trodde Herran, och han räknade honom det till rättfärdighet." 1 Mos. 15: 6.

Äfven du, om du tror af allt ditt hjerta, blir rättfärdig, och om du bekänner icke blott med munnen, blir du salig.

16. "Jag är Gud allsmäktig, vandra för mig och var fullkomlig!" 1 Mos. 17: 1.

Detta Herrans ord gäller ock ännu för dig. Du *skall vandra för honom*, i hans ljus, i hans bud, så som hans Son budit dig det *för Hans skull!*

17. "Allt folk på jorden skall varda välsignadt i honom." 1 Mos. 18: 18.

I honom, — i den kommande Herren, Frälsaren, Med-

laren. — Han *har* kommit äfven till oss, och vi hafva genom honom ljus öfver ljus och nåd öfver nåd.

18. "Då lät Herren regna svafvel och eld ifrån Herranom af himlen, öfver Sodom och Gomorrha." 1 Mos. 19: 24.

Förskräckliga, fasansfulla dom! — Misstagen eder icke, Gud låter icke gäcka sig; hvad menniskan sår, det skall hon ock uppskära.

19. "Gud är med dig i allt, hvad du gör." 1 Mos. 21: 22.

Om du förblifver i förbundet med honom, så är han med dig i dina strider, handlingar, motgångar och ditt sträfvande för din Frälsares skull.

20. "Och honom drömde, och si, en stege stod på jorden, och ändan deraf räckte upp till himlen, och si, Guds änglar stego derpå upp och neder." 1 Mos. 28: 12.

Lycksaligt det hjerta, i hvilket änglar stiga upp och neder, gudskärlekens, trohetens mot Frälsaren, fridens änglar!

21. "Allt, det Gud dig sagt hafver, det gör!" 1 Mos. 31: 16.

Gud talar till dig uti ditt samvete, genom hans lag i Skriften, framför allt genom sin älskade, ende Son. *Gör*, hvad han bjuder!

22. "Jag är för ringa till all din barmhertighet och all den trohet, som du med din tjenare gjort hafver." 1 Mos. 32: 10.

Hvem borde icke instämma i dessa Jakobs ord! Hvem har förtjent den *ringaste* af de rika gåfvor, med hvilka Gud benådat oss?

23. "Jag släpper dig icke, med mindre du välsignar mig." 1 Mos. 32: 26.

Bed med andakt, innerligt, ihållande, Gud hörer din åkallan och räddar dig!

24. "Och hans fader begret honom." 1 Mos. 37: 35.

Jakob begret Joseph, som Herren förer underbart. Vi sörja och gråta ofta öfver det,

som är en sann välsignelse för oss.

25. "Hvi skulle jag så mycket ondt göra och synda emot Gud?" 1 Mos. 39: 9.

Väl dig, om detta är ditt tal under frestelsen. Har det alltid varit det?

26. "Men den öfverste skänken tänkte icke på Joseph, utan glömde honom." 1 Mos. 40: 23.

Och vi, — glömma icke äfven vi ofta de välgerningar, som blifvit oss bevisade? — de största välsignelser från Guds hand?

27. "Kifver icke på vägen!" 1 Mos. 45: 24.

Joseph säger till sina bröder; finns det något behagligare än den endrägt inom hus, som grundar sig på fromhet?

28. "Spiran skall icke varda tagen ifrån Juda, ej heller en mästare ifrån hans fötter, tilldess Hjelten kommer, och honom skola folken tillfalla." 1 Mos. 49: 10.

Hjelten är kommen, lejonet af Juda stam. Äfven min Förlossare, Hjelpare, Saliggörare!

29. "Herre, jag väntar efter dina helso." 1 Mos. 49: 18.

Den stilla väntan på Guds hjelp sviker aldrig. —

30. "J tänkten ondt öfver mig; men Gud hafver vändt det till godo." 1 Mos. 50: 20.

Gud skyddar de sina och omintetgör menniskornas onda råd. Förlita dig på Herran!

31. "Jag har sett mitt folks jämmer uti Egypten, och jag hafver hört deras rop. — — Jag har förnummit deras vedermödo!" 2 Mos. 3: 7.

Gud ser äfven din jämmer, hörer ditt rop, förnimmer din vedermöda. Hjelpen är utanför dörrn. Du är redan hulpen, under det du ännu jemrar dig! —

Februari.

1. "Jag är Herren!" 2 Mos. 6: 2.

Herren, som skapade allt, hvilken allt lyder, utan hvars vilja intet sker, — *din Fader i Christo Jesu!* —

2. "Jag vill taga eder utur eder tunga i Egypten, och förlossa eder ifrån eder träldom, frälsa eder med uträckt arm och stor dom!" 2 Mos. 6: 6.

Äro icke alla Guds löften Ja och Amen? —

3. "Och Herren gick före dem om dagen i en molnstod, på det han skulle föra dem den rätta vägen; och om natten uti en eldstod, på det hon skulle lysa dem, till att vandra både natt och dag." 2 Mos. 13: 21.

Löftet var uppfyldt. Mose förer folket ur träldomen. Herren är med honom på vägen. — Och skulle Han icke hålla sitt förbund med dig?

4. "Stån faste och ser till!" 2 Mos. 14: 13.

Folket fruktade för Egyptierna och tvekade. — Stån faste och sen till! Stån faste! säger Herren till oss, faste i tron, faste i kärleken, faste i faran, faste i döden!

5. "Herren varder stridande för eder!" 2 Mos. 14: 14.

Kan det då fattas seger, äfven dig i striden mot det onda?

6. "J skolen stå stilla." 2 Mos. 14: 14.

O huru stilla blir det i själen, när vi hafva erkänt, att Herren är vår räddare i nöden!

7. "Jag vill sjunga Herranom, ty Han hafver gjort en härlig gerning." 2 Mos. 15: 1.

Mose och folket prisa Herran. — Glömde *du* icke, att prisa honom, när han hjelpte dig?

8. "Herren är min starkhet!" 2 Mos. 15: 2.

Hvem är Honom lik? Hvem är som Han? —

9. "Herre, din högra hand gör stora under!" 2 Mos. 15: 6.

Dag för dag, *äfven mot mig*. Min själ fattar det icke; men det fromma hjertat känner Hans storhet och nåd.

10. "Herren varder rådande i evighet och utan ända." 2 Mos. 15: 18.

Konungars Konung, Han var, är, skall vara. *Alltid* kärleksfull, — men äfven helig och rättfärdig.

11. "Jag är Herren, din läkare." 2 Mos. 15: 26.

Han läker hjertats sår. Tänk på hans Son, som kommit har, att söka och göra saligt hvad förloradt är och förbinda det krossade hjertat.

12. "Detta är brödet, som Herren eder gifvit hafver till att äta." 2 Mos. 16: 15.

Manna i öknen, — hvad är det emot "lifvets bröd"? Dig bjudes denna eviga manna dagligen.

13. "Hvar och en samle deraf, så mycket han äter för sig!" 1 Mos. 16: 16.

Samla af lifvets bröd! Du skall icke hungra. Drick ur det lefvande vattnets källor! Du skall icke törsta.

14. "Huru länge viljen J icke hålla mina bud?" 2 Mos. 16: 28.

Gud säger det, äfven till oss. Din tro är icke af rätta slaget, icke lefvande, icke glad, om den icke bevisas genom uppfyllandet af de gudomliga buden.

15. "Herren hafver gifvit eder sabbathen." 2 Mos. 16: 29.

Således är hvilodagen en gåfva af Gud, att man skall hvila, hysa heliga tankar, fatta heliga föresatser. Hvarföre kastar så mången Herrans gåfva ifrån sig?

16. "Är Herren med oss eller ej?" 2 Mos. 17: 7.

Hvar skulle Han icke vara? Han, som fyller allt?

17. "Jag är vorden en gäst i främmande land." 2 Mos. 18: 3.

Du är en gäst, en främling på jorden. Höj ögat, anden, hjertat till det eviga hemmet!

18. "Min faders Gud hafver varit min hjelp." 2 Mos. 18: 4.

Gud var din faders, din moders Gud. Han gaf dem hvad som var godt och helsosamt för dem och hjelpte dem. Han är och förblifver din hjelpare och Frälsare i evighet.

19. "Folket kommer till mig och frågar Gud om råd." 2 Mos. 18: 15.

Hvar finnes vishet, annat än hos den, som heter: kraft, vishet, underbar, hjelte, evig fader, fridsfurste?

20. "Framsätt ärendena för Gudi!" 2 Mos. 18: 19.

Alla dina önskningar, företag, böner, begär, — Han allena gifver välsignelse, helgelse, barmhertig och nådig evinnerligen.

21. "I skolen vara mig ett presterligt konungsrike och ett heligt folk." 2 Mos. 19: 6.

Det skola vi blifva genom Christus, den enda och eviga Öfverstepresten. *Han* har fullbordat sitt. Men vi? —

22. "Mose talade, och Gud svarade honom. 2 Mos. 19: 19.

Om du talar till Gud i ditt hjerta, så svarar han dig. Tala blott, såsom ett barn talar till och med sin fader!

23. "Du skall inga andra Gudar hafva jemte mig. 2 Mos. 20: 3.

Han är den enda sanna. Utom honom finnes ingen Gud. Honom skall du tillbedja i din själ och i sanningen.

24. "Du skall icke göra dig något beläte, ej heller ens någon liknelse — — — bed icke till dem och tjena dem icke. 2 Mos. 20: 4, 5.

Har du icke äfven dina afgudar, Kristen, *inom* dig och *utom* dig?

25. "Du skall icke missbruka Herrans, din Guds namn." 2 Mos. 20: 7.

Bevara din tunga och ditt hjerta!

26. "Tänk uppå Sabbathsdagen, att du helgar honom! 2. Mos. 20: 8.

Sex dagar har Herren gifvit *dig*; den sjunde fordrar *Han* för *Sig*. Åt *Honom* endast skall den helgas.

27. "Du skall ära din fader och din moder." 2 Mos. 20: 12.

Näst Gud har du dem att taeka för allt. Kärlek är välsignelse. Kärlek till dem, som visat oss välgerningar, är det fromma hjertats behof.

28. "Du skall icke dräpa. — Du skall icke göra äktenskapsbrott." 2 Mos. 20: 13, 14.

Begge buden tala tydligt nog för sig sjelfva. Äfven det är att dräpa, om du bereder någon bekymmer och sorg. — Äfven i tankarna kan du bryta det heligaste jordiska förbund.

Mars.

1. "Du skall icke stjäla." 2 Mos. 20: 15.

Du skall med uppoffring vara barmhertig, välgörande, hjelpsam, tjenstaktig. Älska din nästa såsom dig sjelf!

2. "Du skall icke bära falskt vittnesbörd emot din nästa. 2 Mos. 20: 16.

Förtala icke! — *Var sann!* Urskulda, skona, *hjelp* äfven din broder att komma längre i helgelsen.

3. "Du skall icke hafva lust — —." 2 Mos. 20: 17.

Lusten föder synden, synden föder döden.

4. "Främlingar skall du icke beröfva eller undertrycka." 2 Mos. 22: 21.

Var gästfri! — Visa kärlek emot en och hvar!

5. "J skolen inga enkor och faderlösa barn bedröfva!" 2. Mos. 22: 22.

De äro Herrens. Herren beskyddar dem. Du är Guds hushållare.

6. "J skolen vara ett heligt folk för mig." 2 Mos. 22: 31.

Hvilken allvarlig fordran! "J skolen varda fullkomlige, såsom eder Fader i himmelen är fullkomlig!" Huru är det beskaffadt med dig?

7. "Du skall icke följa hopen efter till det ondt är." 2 Mos. 23: 2.

Men Guds barn till det *goda* och *din Frälsare* skall du följa!

8. "Du skall icke böja den (dins) fattigas rätt i hans sak." 2 Mos. 23: 6.

Rättvisa äfven åt den lägsta! — eller, ännu mera: kärlek åt *alla!*

9. "Var fjerran ifrån falska saker!" 2 Mos. 37: 7.

Allt kommer i dagen. För Gud är natten dag. Ve bedragaren! —

10. "Herrans härlighet bodde uppå bergen Sinai." 2 Mos. 24: 16.

Den bor öfverallt. Dess härligaste är ditt hjerta, Christen!

11. "Förlåt dem deras synd!" 2 Mos. 32: 32.

Så skall du bedja för din nästa, när han gör dig ondt.

12. "J ären ett hårdnackadt folk. Jag varder en gång kommande med hast öfver dig och förgör dig!" 2 Mos. 33: 5.

Ack Herre, var oss nådelig och förbarma dig öfver oss för din Sons skull!

13. "Låt mig veta din väg!" 2 Mos. 33: 13.

Af dig sjelf vet du icke Guds rätta väg! Bed, att Herren måtte visa dig den! Christus är vägen.

14. "Herre Gud, barmhertig och nådelig, och långmodig, och af stor nåde, och trofast!" 2 Mos. 34: 6.

Fråga ditt *hjerta*, om Herren icke är det; fråga ditt *lif* och sedan vänd din blick mot förlossningen!

15. "Du förlåter missgerningar, öfverträdelser och synder." 2 Mos. 34: 7.

Han har, äfven för dig, lemnat sin enfödde älskade Son åt döden.

16. "Är då Herrans hand förkortad?" 4 Mos. 11: 23.

Ve den, till hvilken Herren talar sålunda! Som tror, att Han, den Allsmäktige, icke kan nå honom! —

17. "Ack Gud, gör henne helbregda!" 4 Mos. 12: 13.

Läk henne från syndens sjukdom, — mina bröder! och äfven mig.

18. "Gud är icke en menniska, att han kan ljuga; eller menniskobarn, att honom något kan ångra. Skulle han säga något och icke göra det? Skulle han något tala och icke hålla det?" 4 Mos. 23: 19.

Åt den trogne och sanne öfverlemna dig med glädje! Alla hans löften äro Ja och Amen.

19. "En stjerna skall uppgå utaf Jacob." 4 Mos. 24: 17.

Klara, lysande stjerna, du, som ofvanifrån bragte och bringar ljuset åt en verld, jag helsar dig!

20. "En spira skall uppkomma af Israel." 4 Mos. 24: 17.

Du, som är en Konung, stor och mäktig, himmelrikets Konung, jag helsar dig!

21. "Det skall sönderkrossa de Moabiters förstar." 4 Mos. 24: 17.

Du, som öfvervunnit verlden och lär äfven mig att öfvervinna verlden, jag helsar dig!

22. "Si, jag gifver honom min frids förbund." 4 Mos. 25: 12.

Äfven mig gaf du den, mig som af allt mitt hjerta tror på dig, som min medlare.

23. "Herrans hand var emot dem." 5 Mos. 2: 15.

Hur' vill någon göra något Herran emot? *Med* honom allt!

24. "Du skall älska Herran din Gud af allt hjerta, af all själ, och af all förmåga." 5 Mos. 6: 5.

Samma bud har min Frälsare gifvit. Han har icke upplöst, utan uppfyllt.

25. "Frukta dig intet för dem!" 5 Mos. 7: 18.

Hvad skall jag frukta, Herren håller ju sin starkhets sköld öfver mitt hufvud?

26. "Tänk på all den väg, som Herren din Gud dig ledt hafver!" 5 Mos. 8: 2.

Huru vist har han ledt dig! Var tacksam och förtro dig till honom!

27. "Han späkte dig, och lät dig hungra och spisade dig med manna." 5 Mos. 8: 3.

Efter den väl öfverståndna pröfningen glädje; efter smärta härlighet.

28. "Herren din Gud hafver lärt dig, såsom en man lärer sin son." 5 Mos. 8: 5.

Genom eld till härdningen, genom striden till segern, genom natt till ljuset!

29. "Så håll nu Herran din Guds bud!" 5 Mos. 8: 6.

Tacksamheten drifve dig dertill; du skulle ju hafva ett hjerta af sten, om hans godhet icke rörde dig.

30. "Herren din Gud för-rer dig uti ett godt land." 5 Mos. 8: 7.

Det goda landet, i hvilket *du* blifvit förd, är Guds rike. Der har du lifsens bröd och källor med det lefvande vattnet.

31. "Och, när du ätit hafver och är mätt, att du då lofvar Herran din Gud!" 5 Mos. 8: 10.

Huru många glömma ej Herran, just under glädjen! Mitt hjerta, glöm ej din välgörare!

April.

1. "Annars skulle du säga i ditt hjerta: Min kraft och mina händers starkhet hafver mig denna förmågan gjort." 5 Mos. 8: 17.

Af hvem är all kraft och styrka? Från hvem kommer lyckan? Från hvem välsignelsen? O, ödmjuka dig för Herran, som skapar allt! —

2. "Herren din Gud skall välsigna dig, såsom han dig sagt hafver. 5 Mos. 15: 6.

Jag åkallade dig i min nöd, min Fader! Du svarade mig: jag skall rädda dig, och du *har* välsignat mig. Lofvad vare du i evighet!

3. "En profet, såsom mig, skall Herren din Gud uppväcka dig, utaf dig och utaf din bröder; honom skolen J lyda. 5. Mos. 18: 15.

Har han icke kommit full af nåd och sanning?

4. "Den, som mina ord icke hörer, som han i mitt namn talande varder, af honom vill jag utkräfva det. 5 Mos. 18: 19.

Allvarligt hot! — Jag skall behjerta det.

5. "O! huru kär hafver han folken." 5 Mos. 33: 3.

Alla — alla hans barn! För alla slår hans fadershjerta, fullt af förbarmande.

6. "Alla hans helige äro i hans hand." 5 Mos. 33: 3.

Och intet qval rörer dem. Och ingen nöd trycker dem till jorden. Och för ingen fara darra de. De hafva frid.

7. "De skola sätta sig till dina fötter." 5 Mos. 33: 3.

Som Maria till Jesu fötter. Ett är af nöden.

8. "De skola lära af dina ord." 5 Mos. 33: 3.

Hvilken glädje att lära af Herran! — O, du kan dagligen njuta den. Evangelium är i din hand.

9.

9. "Låt denna lagbok icke komma utur din mun!" Jos. 1: 8.

Böckernas bok är din största skatt. Bevara *den!*

10. "Haf dina tankar der uti dag och natt. På det att du skall hålla och göra all ting der efter, som der uti skrifvet står." Jos. 1: 8.

Erkänn *klart* ordets mening och betydelse, då skall icke böjelsen fattas att hålla det!

11. "Så skall dig lyckas i allt, det du gör." Jos. 1: 8.

För den, som helt och hållet handlar efter Guds Ord, för den kan ingenting misslyckas.

12. "Du skall kunna handla visliga." Jos. 1: 8.

Säkert skall det aldrig fattas dig råd, om du städse tar din tillflykt till Herrans Lag, — och icke heller välsignelse.

13. "Israel gick torr igenom Jordan." Jos. 4: 22.

Som Mose med fädren genom Röda Hafvet. Som ännu i dag Herrans rätta lärjungar genom alla olycksvågor.

14. "Sannerliga, jag haf-ver syndat emot Herran!" Jos. 7: 20.

När skulle du kunna säga motsatsen? Tänk blott på denna dag eller gårdagen!

15. "Var icke förfärad!" Jos. 8: 1.

Om Herren ropar dig och ålägger dig något tungt. Han hjelper dig att bära lasten.

16. "Men jag och mitt hus vilje tjena Herranom!" Jos. 21: 15.

O, dessa härliga ord af Josua, — de skola vara mitt och de minas valspråk!

17. "Det vare fjerran ifrån oss, att vi skulle öfvergifva Herran!" Jos. 24: 16.

Hvad vore vi *utan* honom? — Förlorade i tid och evighet!

18. "De, som Herran kär hafva, de vare såsom uppgående solen i sin magt." Dom. B. 5: 31.

Ljust och klart är deras anlete, deras själ varm för Guds rike och rättfärdighet.

19. "Herren vare med dig, du stridsamme hjelte!" Dom. B. 6: 12.

Gideon. — Vi äro alla Christi stridsmän. Herren vare med oss!

20. "Si! jag hafver sändt dig." Dom. B. 6: 14.

Äfven du står ej Gud förutan på din plats. Han, som dig sändt hafver, skall icke taga sin hand ifrån dig.

21. "Jag är den svagaste i min faders hus." Dom. B. 6: 15.

Så talar ödmjukheten, som är Herran behaglig. Den blir upphöjd.

22. "Frid vare med dig! frukta dig intet, du skall icke dö!" Dom. B. 6: 23.

Huru ofta har icke Herren talat så till oss, då vi varit i ångest; ofta hafva vi ändock icke förtröstat.

23. "Nu kommen J till mig, medan J ären i bedröfvelse." Dom. B. 11: 7.

Ack ja, när hjertat är bedröfvadt, söker man Gud. I glädjen tänker man sällan på Honom. Och likväl kommer också den från Honom.

24. "Dit du går, dit vill jag ock gå, der du blifver, der blifver jag ock, döden måste skilja mig och dig." Ruth. 1: 16.

Ett sannt och härligt ord för dem, som inför Herran sluta ett förbund för tid och evighet.

25. "Den allsmäktige hafver svårliga bedröfvat mig." Ruth 1: 20.

Men han skall åter vederqvicka dig. Han sårar; men han läker åter. Förtrösta på Honom!

26. "Herren välsigne dig!" Ruth 2: 4.

Det önska dagligen dem, som du hafver kär, — och dem, som hafva kränkt och förtörnat dig!

27. "Mitt hjerta fröjdar sig i Herranom!" 1 Sam. 2: 1.

Gud älskar ett fröjdfullt hjer-

ta. Men hjertat kan blott då vara fröjdfullt, när Herren bor derinom helt och hållet

28. "Jag fröjdar mig i din salighet." 1 Sam. 2: 1.

Din glädje är rättvis. I din Frälsare är dig allt gifvet, som kan lycksaliggöra.

29. "Ingen är helig såsom Herren." 1 Sam. 2: 2.

Hvad kan förliknas med honom? — Han är fullkomligt ren och god och afskyr det onda, *äfven hos dig!*

30. "De starkas båge är sönderbruten, och de svaga äro omgjordade med starkhet." 1 Sam. 2: 4.

Herren är mäktig för de svaga; men de högfärdige bestå icke inför hans ögon.

Maj.

1. "Herren gör fattig, han gör ock rik; han förnedrar och upphöjer." 1 Sam. 2: 7.

Allt verkar hans hand. *Icke* efter godtycke, utan efter eviga, visa och käreksfulla lagar.

2. "Jag hafver uppenbarat mig för din faders hus. 1 Sam. 2: 27.

Betänk, om icke detta ord äfven passar för dig, och erkänn din Guds härlighet!

3. "Hvi förhärden J edert hjerta?" 1 Sam. 6: 6.

Att J icke erkännen eder Guds allt omfattande nåd! —

4. "Det är Herranom icke tungt att hjelpa genom många eller få." 1 Sam. 14: 6.

Ty Honom är allt underdånigt. Du kan tryggt gå till honom och bedja.

5. "Lydnad är bättre, än offer." 1 Sam. 15:22.

Det enda offer, som Gud begär af dig, är det: gif mig ditt hjerta! — låt mina vägar vara behagliga för dina ögon.

6. "Du kommer till mig med svärd, spjut och sköld; men jag kommer till dig i Herrans Zebaoth namn." 1 Sam. 17: 45.

David till Goliath. Hvem var den starkaste?

7. "Han hade honom kär, såsom sitt eget hjerta" 1 Sam. 18: 3.

Den trogna vännen Jonathan hade David så kär. Det är en stor välsignelse af Gud att ega en trogen, gudfruktig vän.

8. "Men David stärkte sig i Herranom sin Gud." 1 Sam. 30: 6.

David, i stor fara, visste ganska väl, hvarifrån ensamt styrkan och räddning i nöden kommer. Lär af honom!

9. "Så tog Saul svärdet och föll der uppå." Sam. 31: 4.

Sådant är deras slut, hvilka strida emot Gud. David, her-

degossen, står der i kronans glans, som Herren gifvit honom. Var trogen in i döden! —

10 "Huru är de hjeltar fallne." 2 Sam. 1: 19.

Till att springa hjelper ej att vara snabb. Segern gifver Gud åt de sina.

11. "Herren hafver min själ utur all bedröfvelse frälsat." 2 Sam. 4: 9.

Det kunde Guds-hjelten David säga. Och du kan det ock, när Herren välsignade din förtröstan och frälsade dig ur nöden.

12. "Herren är min klippa och min borg och min frälsare." 2 Sam. 22: 2.

På denna klippa bygger jag mitt väl genom min Förlossare."

13. "Gud är min tröst, på Honom vill jag trösta, mitt beskärm." 2 Sam. 22: 3.

Skyddad af honom, fruktar jag intet.

14. "Gud är min tillflykt, min Frälsare, du, som hjelper mig ifrån orätt." 2 Sam. 22: 3.

Min Frälsare, till hvilken jag flyr i hvarje bekymmer och finner frid.

15. "Jag vill lofva och åkalla Herran, så blifver jag ifrån mina fiender förlossad." 2 Sam. 22: 4.

Ty Gud är den frommes vän. Den gudlöse består icke inför hans ögon.

16. "Dödens förderf hade omhvärft mig, och Belials bäckar hade förskräckt mig." 2 Sam. 22: 5.

Jag var i stor nöd och sorg, hotad med döden af de ondas hand. Hvem hjelpte mig?

17. "Du hjelper de elända folk, och med dina ögon förnedrar du de höga." 2 Sam. 22: 28.

Herren är de fattiges hjelpare, de fader- och moderlöses fader, de eländiges förbarmare. Han är äfven hos mig.

18. "Du Herre är min lykta; Herren upplyser mitt mörker." 2 Sam. 22: 29.

"Ljus är hans namn." Af hans ljus faller en stråle i min bedjande själ.

19. "Guds vägar äro utan brist." 2 Sam. 22: 31.

Oföränderligt *goda* och *visa* äro hans skickelser, äfven med mig.

20. "Herren lefver." 2 Sam. 22: 47.

Lif är skapelse, lif är välsignelse; i Gud den högsta saligheten.

21. "Jag vet icke min utgång eller ingång." 1 Kon. B. 3: 7.

Ty mitt öga förmår icke genomskåda det tillkommande, och endast otydligt igenkänna det närvarande. Men hos Christus är ljus.

22. "Gif nu din tjenare ett lydaktigt hjerta." 1 K. B. 3: 9.

På det jag glad må göra, hvad du vill, min Herre, och må erfara, att du icke vill något annat än mitt väl.

23. "Deras hjerta fröjde sig, som söka Herran." 1 Chrön. 16: 10.

Ty den, som redligen söker Honom, den skall finna honom. Herren är när dem, som söka Honom.

24. "Söker efter Herran och efter hans magt; söker hans ansigte alltid!" 1 Chrön. 16: 10.

Jag frågar efter dig, min Gud, dagligen. Jag frågar efter dig uti mitt hjerta och i din skapelse och i ditt Ord. Jag finner svar.

25. "Tänker på hans under, som han gjort hafver; på hans under, och hans ord." 1 Chrön. 16: 12.

Allt, som sker *för* mig och *inom* mig, allt, hvad jag utom mig skådar af din hand, o Herre, är för högt för mitt förnuft. Men ditt Ord gör mitt öga klart.

26. "Jag vet min Gud, att du pröfvar hjertat." 1 Chrön. 29: 17.

Ingen tanke och ingen känsla är förborgad för dig. Du är hjertats ransakare. O, att jag måtte bestå inför dig!

27. "Min Gud, jag skämmes och blyges att upphäf-

va mina ögon till dig." Esra 9: 6.

Ack ja! ty jag ökar dagligen mina synders börda.

28. "Vår missgerning är vuxen öfver vårt hufvud, och vår skuld är stor upp till himmelen." Esra 9: 6.

Så skall vårt folk tala. Nådén är outtömlig. Långmodigheten också. Skall den icke leda oss till botgöring?

29. "Herren gaf, och Herren tog; välsignadt vare Herrans namn." Job. 1: 21.

Väl dig, hjerta, om du talar så, när Herran tager hvad dig kärt är.

30. "Förkasta icke den Allsmäktiges tuktan! Job. 5: 17.

Ty salig är den menniskan, hvilken Herren pröfvar, om hon befinnes trogen.

34. "Han sargar och läker; han slår och hans hand helar." Job. 5: 18.

Ja, Han är min fader. Intet sker utan de kärleksfullaste afsigter för mig.

Juni.

1. "Utaf sex bedröfvelser frälsar han dig; och i den sjunde kommer intet ondt vid dig." Job 5: 19.

Huru ofta har icke Herren på detta sätt redan visat sig mot dig och de dina?

2. "Vi äro såsom i går komne och veta intet; vårt lif är en skugga på jorden." Job 8: 9.

Vi veta *intet annat* än hvad Herren i sin nåd uppenbarat för oss. Vi lefva i tron.

3. "Den rättfärdige och fromme måste varda begabbad." Job 12. 4.

Ofta nog. Hedningarne strida ännu i dag emot Herren och hans lärjungar.

4. "När honom är vishet och magt, råd och förstånd" Job 12: 13.

Förtrösta på honom!

5. "Menniskan, af qvinno född, lefver en liten tid och är full med orolighet." Job 14: 1.

Hvad är vårt yttre lif? Äfven mitt? Våra dagar ila förbi, och hvar och en har sin sorg. Men friden gifver mig min Frälsare.

6. "Menniskan vexer upp som ett blomster, och faller af; flyr bort som en skugga, och blifver icke." Job 14: 2.

Hvad kroppen beträffar. Men med själen är det annorlunda; Gud vare tack och lof, som kallat mig till ett lefvande hopp i Christo Jesu!

7. "Hvem vill finna en ren när dem, der ingen ren är?" Job 14: 4.

Icke en enda är utan synd. Alla sakna det loford, som de skulle hafva inför Gud.

8. "Han hafver sin förelagda tid; hans månaders tal är när dig; Du hafver

satt honom ett mål före, der utöfver varder han icke gångande." Job 14: 5.

Gud har bestämt det, när jag skall komma och gå. Hans vilja är vis och god.

9. "Jag vet, att min Förlossare lefver." Job 19: 25.

Och det är min *enda* tröst i lifvet och i döden.

10. "Honom skall jag se, och mina ögon skola skåda honom, och ingen annan." Job 19: 27.

O hvilken salig förhoppning! — O hvilken outsäglig glädje, när jag skådar min Förlossare!

11. "De ogudaktigas berömmelse står icke länge." Job 20: 5.

En sky, som vinden drifver förbi!

12. "Guds ande hafver gjort mig, och den Allsmäktiges ande hafver gifvit mig lif." Job 33: 4.

Anden gaf mig den Högsta Anden. — Till de vigtigaste ändamål. Måtte jag alltid hafva dem för ögonen!

13. "Jag vet, att du allting förmår; och ingen tanke är för dig fördold." Job 42: 2.

Hur skulle jag kunna tvifla derpå? — Han såg mig, då jag ännu icke var född.

14. "Det är en fåvitsk man, som menar fördölja sitt råd." Job 42: 3.

Ty det skall komma i dagen, detta råd. — Äfven det hemligaste och elakaste.

15. "Derföre gifver jag mig skuld, och gör bot i stoft och asko." Job 42: 6.

Det är det rätta talet inför Herran. Sedan sök nåd i Christo!

16. "Och Herren välsignade Job mer än tillförene." Job 42: 12.

Haf blott tålamod och förtrösta! Gud skall styra allt till det bästa för dig.

17. "Säll är den, som icke vandrar uti de ogudaktiges råd, och icke träder in på syndares väg; ej heller sitter, der de bespottare sitta!" Ps. 1: 1.

Ty de gudlöses råd förgås,

syndarnes väg leder till förderfvet, och bespottarne blifva förkastade!

18. "Jag ligger och sofver och vaknar upp; ty Herren uppehåller mig." Ps. 3: 6.

Den Allsmäktige skyddar sitt barn äfven under den tid, då det icke kan göra det ringastn, för att beskydda sig.

19. "Besinna dock, att Herran förer sina heliga underliga!" Ps. 4: 4.

Underbara äro Herrens vägar! — äfven med dig!

20. "Du är icke den Gud. hvilken ett ogudaktigt väsende behagar; den der är ond, han blifver icke för dig." Ps. 5: 5.

Men den, som i tron öfvar kärlek, den blifver.

21. "Herre, var mig nådelig, ty jag är svag!" Ps. 6: 3.

Jag vacklar dagligen. Hjelp, att jag icke må falla, Du i den svaga mäktige!

22. "Ack Herre! huru länge?" Ps. 6: 4.

Suckar ock min själ sålunda i sin bedröfvelse? — Hoppas på Gud, du skall ännu prisa honom!

23. "Utaf unga barns och spenabarns mun hafver du en magt upprättat." Ps. 8: 3.

Ty hvarje ljud från deras mun och hvarje ord från deras läppar vittnar om Guds härlighet.

24. "Hvad är menniskan, att du tänker på henne, eller menniskones son, att du vårdar dig om honom?" Ps. 8: 5.

Ack ja! hvad är jag, jag fattiga, svaga, syndiga menniska, att du Allgode, Helige, så kärleksfullt sörjer för mig?

25. "Hjelp Herre, de heliga äro förminskade!" Ps. 12: 2.

Denna klagan är gammal, — och alltid ny. De sannt fromma äro få.

26. "De trogne äro få ibland menniskors barn." Ps. 12: 2.

Helt säkert! Ty det kostar sjelfförnekelse, det erfordrar

ett kraftigt, ifrigt sträfvande efter sanningens kunskap att nå den rätta tron,— och daglig, ihärdig bön!

27. "Den ena talar med den andra onyttig ting." Ps. 12: 3.

Jag vet det, o Herre, att jag måste aflägga räkenskap för hvarje ord, som jag talar. Så bevara mig då, att jag må tala rätt!

28. "Herren utrote allt skrymteri!" Ps. 12: 4.

Ty det är af djefvulen. Ve skrymtarne!

29. "Herrans tal är klart, såsom genomluttradt silfver." Ps. 12: 7.

Ack! att ditt Ord städse vore i mitt hjerta och på mina läppar!

30. "Jag tröstar deruppå, att du så nådelig är." Ps. 13: 6.

Hade jag icke detta hopp, denna visshet, — hvad skulle då blifva af mig? Skulle jag någonsin kunna finna lugn?

Juli.

1. "Dårarne säga i sitt hjerta: det är ingen Gud till." Ps. 14: 1.

De äro blinda med öppna ögon; döfva med öppna öron, känslolöse vid de tusende intryck, som inverka på deras hjerta.

2. "De duga intet och äro en styggelse med sitt väsende; det är ingen, som väl gör." Ps. 14: 1.

Endast från en lefvande tro på Gud kommer det sanna goda. Utan blicken höjd till himmelen intet stort, lycksaligt

3. "Gud är den fattigas tröst." Ps. 14: 6.

Menniskor hjelpa honom sällan. Gud hjelper honom säkert. Menniskor hjelpa för det mesta för sin egen skull. Gud af kärlek till sina barn.

4. "Lotten är mig fallen på det härligaste; mig är en skön arfvedel tillfallen." Ps. 16: 6.

Redan här, om jag är Guds i Christo, och en-gång — hvem förmår skildra arfvets härlighet.

5. "Tala du i min sak, och se du uppå hvad rätt är!" Ps. 17: 2.

Den oskyldige, men förföljde kan vara säker om att Gud icke skall öfvergifva honom. — Frälsarens död och uppståndelse.

6. "Himlarne förtälja Guds ära, och fästet förkunnar hans händers verk." Ps. 19:2.

Stjernhimmelens prakt, — menniskohären, som skapades af Gud genom ordet, — huru högt förkunnar det ej Herrans allmakt, vishet och godhet!

7. "En dag säger det åt den andra, och en natt kungör det för de andra." Ps. 19: 3.

Att Guds godhet är oändlig; att hans härlighet i hela dess storhet af dödliga väsenden icke kan begripas.

8. "Intet mål eller tal är, der man deras röst icke hörer." Ps. 19: 4.

Äfven om verlden hvilar om natten och helig tystnad herrskar öfverallt, talar allt detta om Herran och hans storhet.

9. "Herrans lag är utan vank och vederqvicker själarna." Ps. 19: 8.

Den är sann i sig sjelf, öfvertygande för menniskan, saliggörande för de eländiga. Den vittnar om Guds vishet och majestät.

10. "Hvem kan märka huru ofta han bryter? Förlåt mig mina hemliga brister!" Ps. 19: 13.

Huru många syndiga tankar draga ej genom vår anda, utan att vi ega medvetande deraf, huru ofta felar ej vårt upprörda hjerta! — O Herre, förlåt ock mig! —

11. "Låt dig täckas min muns tal, och mitt hjertas tankar för dig, Herre, min tröst och min förlossare!" Ps. 19: 15.

Äfven våra böner erfordra begäran om förlåtelse; eller skulle de alltid vara ingifvelse af den Heliga Ande?

12. "Han sände dig hjelp af helgedomen, och styrke dig utaf Zion!" Ps. 20: 3.

Önska det åt den närmaste, önska det åt den aflägsnaste. Alla behöfva de hjelpen och styrkan ofvanifrån.

13. "Min Gud, min Gud, hvi hafver du öfvergifvit mig!" Ps. 22: 2.

Christi djupa, outgrundliga ord på korset. Verldens skuldbörda låg på honom. Han skulle erfara den arma menskligheten öfvergifna tillstånd, — såsom den är *utan* Gud. Hans tro talar likväl alltid än-

nu högst lifligt i dessa ord: *min* Gud, *min* Gud!

14. "Våra fäder hoppades uppå dig; och, då de hoppades, halp du dem ut." Ps. 22: 5.

Tänk på Abraham, Isaak, Jakob, Joseph, — på Mose och de frommas här. Alla hjelpte Herran. Skulle du vilja misströsta?

15. "Var icke långt ifrån mig; ty ångest är hardt när; ty här är ingen hjelpare." Ps. 22: 12.

Huru kraftigt uttalas här öfvertygelsen: endast Gud kan befria, rädda!

16. "De byta mina kläder mellan sig och kasta lott om min klädnad." Ps. 22: 29.

Återigen ett åberopande på Christus och äfven uppfyldt. — Huru stort ämne till eftertanke ligger icke i detta enda ställe!

17. "Herren är min herde; mig skall intet fattas." Ps. 23: 1.

Säker och sorglös går hjorden sin stråt under herdens skydd. Jag är säker, då Gud skyddar mig; jag öfverlemnar mig icke åt någon ängslig sorg, då Gud försörjer mig. — Och har jag icke *Christum*, som säger: jag är en god herde och igenkänner de mina? —

18. "Han föder mig på en grön äng, och förer mig till friskt vatten." Ps. 23: 2.

Hans lärdom vederqvicker, hans tröst uppfriskar mig dag för dag.

19. "Han förer mig in på rätta vägen, för sitt namns skull." Ps. 23: 3.

Som herden sin hjord. Vid Guds hand går jag rätt.

20. "Och, om jag än vandrade i en mörk dal, fruktade jag intet ondt: ty du är när mig." Ps. 23: 4.

Du gör allt ljust för mina ögon, och, då jag känner din allsmäktiga närvaro, är jag lugn.

21. "Görer portarna vida, och dörrarna i verlden höga, att ärones kung må draga dit in." Ps. 24: 7.

Himmelrikets Konung, Christus. Öppna ditt hjertas portar för honom!

22. "Efter dig, Herre, längtar jag." Ps. 25: 1.

Ty, om jag blott har dig, så frågar jag efter himmel och jord intet.

23. "Herre! visa mig dina vägar, och lär mig dina stigar!" Ps. 25: 4.

Jag sjelf kan icke finna dem. Jorden är mörk utan sol. Min ande är mörk utan din uppenbarelse.

24. "Tänk icke uppå min ungdoms synder! —" Ps. 25: 7.

Straffa dem icke! Jag ångrade mig. Förlåt mig, — jag bygger på min Frälsares förtjenst.

25. "Jag håller mig, Herre! intill ditt altare." Ps. 26: 6.

Väl den, som hafver Herrans hus, der man hörer tacksamhetens röst, der man predikar alla hans under.

26. "Ty min fader och min moder öfvergifva mig; men Herren upptager mig." Ps. 27: 10.

Ingen är öfvergifven, som står i förbund med Gud.

27. "Uti dina händer befaller jag min anda." Ps. 31: 6.

Christus. — Det skall ock vara mitt sista ord.

28. "Du hafver mig förlöst, Herre! du trofaste Gud!" Ps. 31: 6.

Hvilken lycksalig tanke, den på min förlossning! Mitt hjerta fylles af helig glädje, när jag tänker på min Guds nåd. Tack vare dig, Christus!

29. "Ty om han säger, så sker det; om han bjuder, så är det gjordt." Ps. 33: 9.

Hvilken tröst för den, som tillhörer Honom! Men hvilken uppmaning också, att värdigt dyrka Honom!

30. "Enom Konung hjelper icke hans stora magt." Ps. 33: 16.

Ty Herren kan tillintetgöra den. Herren allena hjelper de höga så väl som de låga.

31. "Herrans ängel lägrar sig omkring dem, som frukta honom." Ps. 34: 8.

Den gudaktige är alltid omgifven af ett heligt värn. Ingen kan skada honom.

Augu-

Augusti.

1. "Smaker och ser, huru ljuflig Herren är!" Ps. 34: 9.

Der ute i skörden, — i framgången af edra företag, — i att bönhöra eder, — i farornas afvärjande!

2. "De rika skola torftiga vara och hungra; men de, som Herran söka, hafva ingen brist på något godt. Ps. 34: 11.

Guld och klenoder stilla icke själens heliga längtan. I Christus äro vi sannt rika.

3. "Låt af det onda och gör det goda; sök friden, och far efter honom!" Ps. 34: 15.

Endast derigenom, att du afsäger synden och öfverlemnar dig åt Gud, kan du finna friden.

4. "Den rättfärdige måste mycket lida; men Herren hjelper honom utur thy allo." Ps. 34: 20.

Äfven den fromma har sina bekymmer; de *flesta* genom de gudlöse; *inga* utan Guds medgifvande och kärleksfulla afsigter.

5. "Herre! Din godhet räcker så vidt, som himmelen är." Ps. 36: 6.

Huru mycken godhet har icke Herren visat endast åt *mig*, de mina, föräldrar, syskon, barn! — Huru mycken till evinnerlig, hjertlig tacksamhet uppmanande kärlek!

6. "Hos dig är en lefvande källa, och i ditt ljus se vi ljuset." Ps. 36: 10.

Du är urkällan till allt ljus och lif, o Gud! Väl oss, att vi uti Christo Jesu hafva en fröjdfull tillgång till Dig!

7. "Det ringa, som en rättfärdig hafver, är bättre, än många ogudaktigas stora håfvor." Ps. 37: 16.

Ty det förra kan begagnas och njutas i frid, det senare

kan icke betraktas utan rädsla och fruktan.

8. "Jag hafver ung varit, och är gammal vorden, och hafver ännu aldrig sett den rättfärdiga öfvergifven, eller hans säd efter bröd gå." Ps. 37: 25.

En upplifvande, lugnande erfarenhet. Huru tydligt den vittnar om Guds rättfärdighet! —

9. "Blif from, och håll dig rätt, ty slikom skall det på sistone väl gå!" Ps. 37: 37.

Ett ord, hvilket hvarje fader borde gifva sitt barn med på lifvets bana. Det bekräftar sig hvarje dag.

10. "Jag är en främling för dig, och en gäst, såsom alla mina fäder." Ps. 39: 13.

Vi äro främlingar, som vallfärda till det förlofvade landet. Men vi äro *redan här* äfven gäster i det himmelska riket. I det förra ligger vår uppgift, i det sednare vårt värde.

11. "Din vilja, min Gud! gör jag gerna —." Ps. 40: 9.

Kan jag säga detsamma som David? Väl mig, om det är min högsta glädje att göra hvad Gud befaller!

12. "Säll är den, som vårdar sig om den fattiga!" Ps. 41: 2.

Ty Gud välsignar honom rikligen i allt hvad han gör för Hans skull.

13. "Min själ törstar efter Gud, efter den lefvande Gud. —" Ps. 42: 3.

Han skall gifva dig lifsens vatten; den, som dricker deraf, törstar aldrig.

14 "Hvad bedröfvar du dig, min själ! och är så orolig i mig?" Ps. 42: 6.

Förtrösta på Gud, du lär ännu tacka Honom, att Han hjelper dig med sitt anlete.

15. "Gud! — — våra fäder hafva det förtäljt oss, hvad Du i deras dagar gjort hafver fordom." Ps. 44: 2.

Och erfara det dagligen, att du görer *oss* detsamma, full af förbarmande och full af nåd.

16. "Den mig hörer, han skall säker blifva, och nog hafva, och för intet ondt frukta." Sal. Ords. 1: 33.

Blif *vis*, låt öfver allt och städse Guds bud vara ditt rättesnöre, och det skall gå dig väl!

17. "Herren gifver vishet —." Sal. Ords. 2: 6.

Vi hafva intet af och genom oss sjelfva, utan allt genom Guds nåd. Äfven visheten kommer ofvanifrån.

18. "— Herren bevarar sina heligas väg." Sal. Ords. 2: 8.

De helige äro de i tron lydige. Dem kan icke felas den allsmäktiges och allgodes beskydd.

19. "Min son, förkasta icke Herrans tuktan, och var icke otålig, då han straffar!" Sal. Ords. 3: 11.

Ty just genom tuktan skall du *uppfostras*, bättras genom straffet.

20. "Hvilken Herren älskar, den straffar Han." Sal. Ords. 3: 12.

Som fadern sitt barn. Han straffar blott i hopp om bättring.

21. "Bevara ditt hjerta med all flit!" Sal. Ords. 4: 23.

Ty ifrån hjertat komma de onda tankarne.

22. "Vik hvarken på högra eller venstra sidan!" Sal. Ords. 4: 27.

Från rättfärdighetens och sanningens väg. Akta dig för den ringaste afvikelse!

23. "Orätt gods hjelper intet —." Sal. Ords. 10: 2.

Huru skulle det kunna hjelpa, då hjertats oro deröfver är hos honom.

24. "De rättfärdigas åminnelse blifver uti välsignelse; men de ogudaktigas namn skall förgås." Sal. Ords. 10: 7.

När den gudfruktiges själ är hos Herran, är hans namn allt ännu och länge i goda menniskors mun; man välsignar hans åminnelse. Men den gudlöses?

25. "Der stolthet är, der är ock förakt; men vishet

är när de ödmjuka." Sal. Ords. 11: 2.

Akta dig för högfärd! — Blott den ödmjuke finner nåd hos Gud.

26. "Den, som sig uppå sina rikedomar förlitar, han skall förgås." Sal. Ords. 11: 28.

Ty hvilken förgänglig egodel är ej rikedomen? I dag egd, i morgon förlorad! Sträfva efter oförgängliga egodelar!

27. "Den, som sannfärdig är, han säger fritt hvad rätt är." Sal. Ords. 12: 17.

Det är någonting prisvärdt att öppet, fritt och kraftfullt tala sanningen.

28. "Mången är fattig i stor rikedom —." Sal. Ords. 13: 7.

Fattig på tro, på hopp, kärlek, frid, — välsignelse.

29. "Synd är folks förderf." Sal. Ords. 14: 34.

Den *allena* verkar det sanna smärtande och olycksbringande bland menniskorna. Allt annat ondt kan bäras, när man hemställt sin sak till Herran.

30. "En förnuftig man hafver hof med sitt tal —." Sal. Ords. 17: 27.

En oförnuftig talar utan måtta och ändamål och stiftar ofta mycket ondt.

31. "Den, som ett gladt hjerta hafver, han vet hålla sig uti sitt lidande —." Sal. Ords. 18: 14.

Ett fröjdfullt hjerta vinner man endast genom den gemenskap, i hvilken man står med Gud. Sträfva efter *denna!*

September.

1. "Den, som förbarmar sig öfver den fattiga, han lånar Herranom; han skall vedergälla honom godt igen." Sal. Ords. 19: 17.

Vår Herre Jesus Christus vill betrakta hvarje åt en behöfvande lemnadt understöd, hvarje mild gåfva gifven åt den fattige, såsom vore den gifven åt honom sjelf.

2. "— Segren kommer af Herranom." Sal. Ords. 21: 31.

Äfven den svåraste seger öfver dina begär och lustar. Han ger dig styrka.

3. "Möd dig icke till att varda rik —!" Sal. Ords. 23: 4.

Rikedom gör icke lycklig. Lycksaligheten är god till allting och har löftet om detta och det tillkommande lifvet.

4. "Genom skickelig hushållning varda husen full med allahanda kosteliga och härliga rikedomar." Sal. Ords. 24: 4.

Det är icke sagdt, att du *alldeles icke*, med vishet, skall sträfva efter egodelar. Bed *och arbeta!* Hushålla så, att du har i nödens tid. Du skall blott icke sörja ängsligt, ej heller ifrigt jaga efter denna verldens egodelar.

5. "Beröm dig icke af morgondagen, ty du vet icke hvad i dag hända kan!" Sal. Ords. 27: 1.

Men beröm dig alltid af Gudi! Honom skall du prisa hvarje dag på *det rätta* sättet.

6. "Allt är fåfängelighet." Sal. Pred. 1: 2.

Hvad jorden erbjuder. Hvem skulle således ängsligt sträfva efter dess egodelar? — Sök, ernå det högre!

7. "Bevara din fot, när du går till Guds hus —!" Sal. Pred. 4: 17.

Går du i Guds hus, så

kom med andäktig, vetgirig själ, med längtan efter bön i Herrans härliga boningar!

8. "Sörja är bättre, än le; ty genom sorg varder hjertat förbättradt." Sal. Pred. 7. 4.

Den lättsinnige tror icke detta. Men den pröfvade vet det.

9. "Det är ingen menniska på jorden, som godt gör, och icke syndar." Sal. Pred. 7: 21.

Godt, d. v. s. här i ordets hela betydelse och hela det omfång, som Gud vill det, af rena afsigter, för Herrans skull.

10. "Min själ söker ännu och hafver intet funnit —." Sal. Pred. 7: 29.

Talar du ock så? Känner du ännu icke den, i hvilken vishetens och nådens alla skatter äro förborgade? Fråga dig allvarligt!

11. "Tänk uppå din Skapare i din ungdom—!" Sal. Pred. 12: 1.

Att redan *tidigt* blifva from, är af oändligt värde för själen. Hvilka plågor besparas icke den, som redan i sin ungdom bekände Gud och sökte i Honom sin lycksalighet!

12. "Stoftet måste åter komma till jord igen, såsom det varit hafver, och anden till Gud igen, den honom gifvit hafver." Sal. Pred. 12: 7.

Borgen för andens fortvarande i ett evigt lif har den Uppståndne lemnat. — Lycksaliggörande visshet!

13. "Om edra synder vore blodröda, skola de dock varda snöhvita —." Es. 1: 18.

Profeten skådar hän på "den, som varder kommande." Han är kommen.

14. "Helig, helig, helig är Herren Zebaoth; hela jorden är full med Hans ära." Es. 6: 3.

Englar prisa sålunda Herran. Prisa honom, äfven du, min själ!

15. "En jungfru — — skall föda en son, den skall hon kalla Imanuel." Es. 7: 14.

"Herren med oss" är hans namn. Saliggörare, Frälsare är hans namn!

16. "Det folket, som i mörkret vandrar, ser ett stort ljus —." Es. 9: 2.

Ljuset — Christus. De, som vandra i mörkret, — *vi.*

17. "För dig varder man sig glädjandes, såsom man glädjes i skördarna." Es. 9:3.

Ty de härligaste frukter, som vederqvicka andan och själen, medförer du, o Herre! —

18. "Oss är föddt ett barn, en son är oss gifven, hvilkens herradöme är uppå hans axlar —!" Es. 9: 6.

Han är Konung, och på hans Konungarike är ingen ända, *Herren.*

19. "Han heter Underbar, Råd, Gud, Hjelte, Evig Fader, Fridsförste." Es. 9: 6.

Hvilka namn! Tänk på dem, om du *helt och hållet* kan utgrunda dem!

20. "Herren hafver sändt ett ord i Jacob —." Es. 9: 8.

I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud.— Och Ordet vardt kött, och bodde ibland oss.

21. "J skolen ösa vatten med glädje utur helsobrunnarna." Es. 12: 3.

Öser du ock ur brunnen med lifsens vatten? Eller ur verldslustans pöl?

22. "Huru är du af himmelen fallen, du sköna morgonstjerna?" Es. 14: 12.

Ve den syndare, för hvilken himlen går förlorad! *Bot, tro, pånyttfödelse, heliggörelse* vinna honom åter, och morgonstjernan går å nyo upp i sitt ljus.

23. "Om aftonen, si, så är förskräckelse på färde; och förr än morgonen varder, så äro de intet till." Es. 17: 14.

Förskräckelsen, som de gudlösa åstadkomma. De *blifva* icke, ty Herren dömmer rättvist.

24. "Döden skall platt uppsluken varda." Es. 25: 8.

Dödens öfvervinnare är Christus. De, som tro på Honom, skola lefva.

25. "Herren skall aftvå tårarne af allas ansigten." Es. 25: 8.

På den stora tillkommande dagen. Denna väntar äfven dig.

26. "Herren hafver det sagt." Es. 25: 8.

Och hans ord är evig sanning. Så frukta derföre icke döden med dess skräckbilder! Din Förlossare lefver.

27. "Oss, Herre, varder du frid skaffande." Es. 26: 12.

Ack, huru längtar icke mitt hjerta under verldens oro och tvedrägt till din frid, o Herre! — Jag vill bedja, — tro, — älska, — hoppas! Styrk mig; du allena kan gifva mig frid — och *vill* det.

28. "Den der tror, han skall icke förskräckas." Es. 28: 16.

Ty han vet, att Herren icke *kan* och skall öfvergifva honom.

29. "Ty straffet allena lärer gifva akt uppå orden." Es. 28: 19.

Ty ingen annan kan gifva seger i frestelsen, än den genom Ordet uppenbarade Konungen och Herren.

30. "Hans råd är underligt, och går det härliga igenom." Es. 28: 29.

Tänk på Abraham, — Joseph, — Mose, — David — på din Frälsare tänk!

October.

1. "Genom stillhet och hopp blifven J starke." Es. 30: 15.

Gud gör min själ stilla! Gif mig orubblig förtröstan på Dig! Då skall intet böja mig.

2. "Men J viljen icke." Es. 30: 15.

Icke förtrösta, icke vara tålige, icke vara lydige. Icke du heller, min själ?

3. "Han skall varda dig nådelig, när du ropar." Es. 30: 19.

Ropar, ifrigt efterlängtar hans hjelp — öfverlemnar dig helt och hållet åt honom, — tvifla icke!

4. "Detta är vägen; går honom, och eljest hvarken på högra handena, eller på den venstra!" Es. 30: 21.

Den ödmjuka sjelfförsakelsens, hängifvenhetens till Herran, lifvets i Honom smala, branta väg! —

5. "Då skola de blindas ögon upplåtna varda." Es. 35: 5.

De blinda se, de lama gå, de döfva höra — — — och för de fattiga skall Evangelium varda predikadt. Har det icke skett alltså?

6. "Bereder Herranom väg!" Es. 40: 3.

I edra hjertan, att han deruti kan bo.

7. "En röst säger: predika! Och han sade: Hvad skall jag predika? Allt kött är hö, och all dess godhet är såsom ett blomster på marken." Es. 40: 6.

Alla årtusendens predikan: verlden förgår med dess lusta.

8. "Men vår Guds Ord blifver evinnerliga." Es. 40: 8.

Andans predikan till anden, äfven till din anda.

9. "— Du skall vara min tjenare —." Es. 41: 9.

Äfven till dig utgör detta

Herrans ord. Är han sannfärdigt din Konung?

10. "Frukta dig intet, jag är med dig; vik icke af, ty jag är din Gud!" Es. 41: 10.

Hvilket tröstefullt tal till mitt hjerta? Det skall dagligen stå för mina ögon!

11. "Jag stärker dig, jag hjelper dig ock!" Es. 41: 10.

Huru ofta har ej Herren gjort det? Han gör det dagligen. Erkänn hans godhet!

12. "Ett sönderbråkadt rör skall han icke sönderbryta, och en rykande veke skall han icke utsläcka." Es. 42: 3.

O, min Frälsare, huru barmhertig Du är! Nu låter du ej min själ duka under! — Du är min hugsvalare!

13. "Han skall lära hålla rätten i sanning." Es. 42: 3.

Han sjelf är sanningen, och hans lärdomar och rätt och sanning äro Guds lärdomar.

14. "Frukta dig intet; ty jag hafver förlossat dig!" Es. 43: 1.

Den största tröst i lifvet och i döden.

15. "Du är min." Es. 43: 1.

Hvem kan slita mig ur min Frälsares händer?

16. "Jag hafver dig kär," Es. 43: 4.

Herren älskar mig som sitt barn. Och jag, älskar jag honom som min fader?

17. "Jag, jag är Herren, och utan mig är ingen Frälsare." Es. 43: 11.

Hvem annars, än den Alltälskande, kunde, äfven för mig, upprätta förlossningens verk?

18. "Vänd dig till mig; jag förlossar dig!" Es. 44: 22.

Om jag vänder mig ifrån Herran, om jag icke fattar den hand, som Han räcker emot mig, så kan jag icke hoppas på förlossning.

19. "För mig skola alla knä böjas, alla tungor svärja." Es. 45: 23.

"Och alla tungor bekänna, att Han är Christus, Herren!"

20. "Uti Herranom hafver

jag rättfärdighet och starkhet." Es. 45: 24.

Och blott i Honom.

21. "Men de ogudaktige, säger Herren, hafva ingen frid." Es. 48: 22.

I Gud är frid genom Christum. Utan Gud icke. Huru skulle de kunna hafva frid, som äro *fjerran* ifrån Gud?

22. "Jag höll min rygg till dem, som mig slogo —" Es. 50: 6.

Tänk på Herran, då han stod inför Pilatus!

23. "Herren hugsvalar Zion; han tröstar all dess ödemarker, och dess ödemarker såsom lustgårdar." Es. 51: 3.

Zion, hvad fruktar du? Din Herre är Konung, och Hans magt bjuder öfver verlden.

24. "O! huru ljufliga äro på bergen budbärarnes fötter, de som frid förkunna; predika godt, förkunna saligheten; de som säga till Zion: Din Gud är Konung!" Es. 52: 7.

Hör Guds budbärare!

25. "Han bär deras synder!" Es. 53: 11.

"Guds oskyldiga lamm, som bär verldens synd."

26. "Nu väl, alle J, som törstige ären, kommer hit till vatten!" Es. 55: 1.

J helsogirige själar till helsan, J bekymrade och betungade till tröstaren, J sårade till själarnas läkare —!

27. "Jag vill göra med eder ett evigt förbund —." Es. 55: 3.

Det *är* upprättadt. Tänk på ditt dop! Tänk på din första nattvardsgång! Tänk på dina barna-rättigheter! Tänk på dina pligter!

28. "Söker Herran, medan man kan finna Honom; åkaller Honom, medan han när är!" Es. 55: 6.

Han är öfverallt, hörer dig öfverallt; *Han* hörer dig om du bedjer Honom i det rätta namnet.

29. "Eder ondska åtskiljer eder och eder Gud i-

från hvarannan —." Es. 59: 2.

Gud är dig städse när; men dig aflägsnar synden ifrån Honom.

30. "Jag fröjdar mig i Herranom, och min själ är glad i min Gud." Es. 61: 10.

O den härliga glädjen! — Och hon behagar Gud.

31. "Han hafver mig uti-klädt salighetens kläder." Es. 61: 10.

Det är glädjens rätta grund. Att jag är ditt förlossade barn, min Fader i himmelen, det är min glädje!

November.

1. "I begynnelsen var Ordet; och Ordet var när Gudi, och Gud var Ordet." Joh. 1: 1.

Ordet är den, genom hvilken Gud, Fadren *hafver talat*, hafver verkat i evig vishet: Christus, min Frälsare, är det.

2. "Han kom till sitt eget, och hans egne anammade honom icke." Joh. 1: 11.

Ack nej, de förföljde, de begabbade honom; — de dödade honom!

3. "Men allom dem, som honom annammade, gaf han magt att blifva Guds barn, dem, som tro på hans namn!" Joh. 1: 12.

Guds barn! — hvilken lycksaliggörande tanke! Lofvad vare Christus, att äfven jag är ett Guds förlossadt barn!

4. "Och af hans fullhet hafve vi alle fått, och nåd för nåd." Joh. 1: 16.

Alla: ty det finns ingen enda, som har den himmelska välsignelsen af sig sjelf och icke nåden *genom Honom* allena.

5. "Si, Guds Lamm, som borttager verldens synd!" Joh. 1: 29.

Äfven min har han borttagit. Prisad vare Han!

6. "Hvad han säger eder, det görer." Joh. 2: 5.

Gäller ännu för oss. Måtte vi följa de enkla orden.

7. "Hans lärjungar trodde på honom." Joh. 2: 11.

Äfven jag är Hans lärjunge. Är min tro fast, *lefvande?*

8. "Han visste väl hvad i menniskone var." Joh. 2: 25.

Och ännu i dag känner Han de sina.

9. "Utan en blifver född på nytt, kan han icke se Guds rike." Joh. 3. 3.

Der natt är, skall varda ljus; der stolthet är, skall varda ödmjukhet; der tro är, skall varda tro; der synd är, skall rättvisa varda i Christo.

10. "Ty så älskade Gud

verlden, att han utgaf sin enda Son, på det att hvar och en, som tror på honom, skall icke förgås, utan få evinnerligt lif." Joh. 3: 16.

Och verlden, — hur tackar den Herran. Och du, — huru tackar *du* för sådan outsäglig kärlek?

11. "Menniskan kan intet taga, utan det varder henne gifvet af himmelen." Joh. 3: 27.

Ty all god och all fullkomlig gåfva kommer ifrån himmelen.

12. "Fadren älskar Sonen, och allt hafver han gifvit honom i händer." Joh. 3: 35.

Genom *Honom* är verlden skapad, — *Han* skall *döma* verlden. Allt är Hans.

13. "Min mat är det, att jag gör hans vilja, som mig sändt hafver, och fullbordar hans verk." Joh. 4: 34.

Det skall ock vara min fröjd och mitt lif, att fullborda min himmelske Faders vilja.

14. "Lyfter upp edra ögon, och beser marken; ty hon begynner hvitna till skörd!

Öfverallt är tillfälle att göra godt, att verka för Guds rike och rätt.

15. "Intet kan jag göra af mig sjelf." Joh. 5: 30.

Christus, Herren, gjorde allt på sin Faders begäran. Han var lydig intill döden.

16. "Verkar icke den mat, som förgås, utan den, som blifver till evinnerligt lif, den menniskones Son eder gifva skall." Joh. 6: 27.

Trakten efter det, som följer eder och går med eder i evigheten, — efter sanning och kärlek!

17. "Det är Guds verk, att J tron på den han sändt hafver." Joh. 6: 29.

Allt godt i mig är en verkan af Guds nåd, — äfven tron.

18. "Jag är lifsens bröd." Joh. 6: 35.

Den heligaste, kraftigaste föda till salighet bjuder Christus, Han allena.

19. "Och vi tro, och vi hafve förnummit, att du är Christus, lefvandes Guds Son." Joh. 6: 69.

Äfven du, min ände? —

20. "Sanningen skall göra eder fri." Joh. 8: 32.

Icke endast fri från vantron, utan äfven från syndens fjettrar.

21. "Hvilken af eder straffar mig för synd?" Joh. 8: 46.

Hvem är den, som skulle kunna tala så? Endast den menniskovordne Guden kunde det.

22. "Jag är kommen, på det de skola hafva lif, och öfver nog hafva." Joh. 10: 10.

Salighet — evig. — Han har gifvit och gifver ännu full tillfredsställelse åt det efter salighet törstande hjertat.

23. "Jag är den gode herden." Joh. 10: 11.

Tänk på det profetiska ordet. Han har kommit, den gode herden, som förer oss ut på de grönskande ängarna.

24. "Den gode herden låter sitt lif för fåren." Joh. 10: 11.

Christus har lemnat sitt lif för bröderna.

25. "Gerningarne, som jag gör i min Faders namn, de bära vittne om mig." Joh. 10: 25.

De bevittna Hans eviga Gudom; och icke endast de.

26. "Mina får höra min röst —." Joh. 10: 27.

O, huru gerna hörer jag på din röst, käre Herre! Låt mig blott i tålamod bringa frukt!

27. "Jag gifver dem evinnerligt lif —." Joh. 10: 28.

Jag, — märk detta ord och bed till Den, som kunde säga sådant ibland menniskorna.

28. "Jag och Fadren äro ett." Joh. 10: 30.

Herre, jag ligger i stoftet för Din storhet och härlighet.

29. "Jag är uppståndelsen och lifvet." Joh. 11: 25.

Han är det; — icke: Han *gifver* det. I *Honom* är det oförgängliga väsendet.

30. "Hvilken som tror på mig, han skall lefva, om han än död blefve." Joh. 11: 25.

Hvilken härlig, lycksaliggörande tröst för dig.

December.

1. "Nu är min själ bedröfvad —." Joh. 12: 27.

Hvilken smärta liknade Din smärta, min Frälsare?

2. "Den mig ser, han ser honom, som mig sändt hafver." Joh. 12: 45.

Ett stort vittnesbörd för min tro på Herran.

3. "Jag hafver gifvit eder efterdömelse, att, såsom jag gjorde eder, så skolen J ock göra." Joh. 13: 15.

Äfven mig! gif mig svaga, vacklande barn kraft till att följa ditt föredöme!

4. "Deraf skola alle förstå, att J ären mine lärjungar, om J hafven kärlek inbördes." Joh. 13: 35.

Ty Han, Herren, hafver sjelf bevisat oss den största kärlek.

5. "Och allt det J bedjen i mitt namn, det skall jag göra." Joh. 14: 13.

Förbise icke det vigtiga: i *mitt namn*. Icke endast i *min anda;* ty hvem kan bedja i Christi anda? Utan i förtröstan på *min förtjenst!*

6. "Älsken J mig, så hållen mina bud!" Joh. 14: 15.

Kärlek kan icke bekräftas värdigare än genom visad lydnad.

7. "Jag skall icke låta eder vara faderlösa; jag skall komma till eder." Joh. 14: 18.

O Herre, kom ock till mig! Min själ är faderlös utan dig!

8. "De skola utskjuta eder —." Joh. 16: 2.

Hafva de icke gjort det mot de trogne, denna verldens furstar, och göra de det icke ännu?

9. "— Den der dräper, skall mena sig göra Gudi tjenst dermed." Joh. 16: 2.

Tänk på medeltidens bål! Tänk på de förföljelser i hvarje århundrade, som man beredt åt de trogna!

10.

10. "Jag hafver ännu mycket att säga eder; men J kunnen det icke nu bära." Joh. 16: 12.

Ack! äfven vi skulle icke kunna det! Hvem kan utgrunda Din andas djup, o Herre!

11. "I verlden hafven J tvång; men varer vid en god tröst, jag hafver öfvervunnit verlden." Joh. 16: 33.

Död, hvar är din udd, afgrund, hvar är din seger?

12. "Helga dem i din sanning; ditt tal är sanning." Joh. 17: 17.

Denna min Herres bön är också gjord för mig. O, att jag blott läte helga mig!

13. "Mitt rike är icke af denna verlden." Joh. 18: 36.

Det erbjuder inga förgängliga ägodelar, blott eviga. Det är ock grundadt för evigheten, och likväl begynner det redan här *innerligt*.

14. "Jag är en Konung." Joh. 18: 37.

Himmelen är Hans rike.

15. "Jag finner ingen sak med honom." Joh. 18: 38.

Domarens ord. Huru skulle man kunnat finna en fläck på den Helige?

16. "Mig törster." Joh. 19: 28:

Christus på korset. Tänk på Hans lidande, som Han uthärdat äfven för dig.

17. "Salige äro de, som icke se, och dock tro. "Joh. 20: 29.

Ty *tron* gör salig. Det eviga undgår det kroppsliga ögat.

18. "Simon Jona, älskar du mig mer än dessa?" Joh. 21: 15.

Om Christus frågade dig?

19. "Ja, Herre, du vet att jag älskar dig." Joh. 21: 15.

Kan du säga det inför den, som nogsamt vet, hvad som är inom menniskan och som känner de sina?

20. "Herre, du vet allting." Joh. 17: 15.

Alltså vet du ock säkerligen, om jag *synes vara* eller *är* din lärjunge.

21. "Följ mig!" Joh. 21: 19.

Hjelp mig, att bära Ditt kors.

22. "Jag gick ut af Fadren, och kom i verldena." Joh. 16: 28.

Just det är Fadrens och Sonens outsägliga kärlek.

23. "Si, tiden tillstundar, och är redo kommen, att J varden förskingradé." Joh. 16: 32.

Skulle den ock komma för oss, o Herre! så vilja vi likväl alla samlas omkring ditt kors.

24. "Si! jag är Herrans tjenarinna; varde mig, efter ditt tal," Luc. 1: 38.

"Varde mig, som du vill;" det vare mitt dagliga språk.

25. "Min ande fröjdar sig i Gudi, min Frälsare." Luc. 1: 47.

Gifves det en renare glädje, än den öfver och åt vår Frälsare?

26. "Ty den mäktige hafver gjort mäktig ting med mig, och hans namn är heligt." Luc. 1: 49.

Äfven med mig genom sin Son, af fri nåd.

27. "Hans barmhertighet varar ifrån slägte till slägte, öfver dem som frukta honom." Luc. 1: 50.

Och älska Honom af hela sin själ.

28. "Mina ögon hafva sett din salighet." Luc. 2: 30.

Min anda kan alltid se den. Men tyvärr! jag tänker heldre på verlden och dess ägodelar.

29. "Salige ären J, som nu gråten; ty J skolen le." Luc. 6: 21.

Gud skall aftorka alla tårar från våra ögon, när vi hafva öfvervunnit med Christo.

30. "Såsom J viljen att menniskorna skola göra eder, görer ock J dem sammalunda.

En vigtig, högst vigtig lag för mitt förhållande. Den, som

följer den, skall hnfva glädje i Herranom.

31. "Din tro hafver frälst dig, gack med frid." Luc. 7: 50.

Blickar jag tillbaka på det förflutna året, så måste jag tillstå: tron hjelpte mig, att jag hade frid. Den fasta tron på min Fader i himmelen, — den fasta tron på min Förlossare. Den skall ock ledsaga mig in på det *nya* året. Amen.

JOHAN OLOF WALLIN.

Den Man, som ända ifrån detta århundrades början uppbar så rikt hela sitt fäderneslands hyllning såsom skald och vetenskapsman, — som så många tiotal af år ensam och sjelfskrifven innehade den första Talarestolen, icke allenast inom Hufvudstadens kyrkor, utan äfven uti alla dess vittra och vetenskapliga samfund, — som på sina sista år bekläddes med den Protestantiska kyrkans högsta värdighet, nästan endast för att dö deri, sedan han så länge hade egt hela Sverige till sitt Biskopsstift, — han står ännu alltid lifslefvande ibland oss, väl icke till den förgängliga, kroppsligt låga, fastän så vördnadsbjudande gestalten, hvars hvilostad redan den sjunde vintrens drifvor höljer; men i sin andes stora minnen, i sina alla frihets- och menniskoälskande gerningar; hans allvarliga, genomträngande blick hvilar ännu alltid såsom fordom, med ljusa tankar och snilleblixtar uppå sina tusende lyssnande åhörare, nu förvandlade till lika förtjuste och beundrande läsare; hans stämma ljudar, väl icke mer i dessa fordna så djupa, thordönslika toner, men hans själ förnimmes i kraften och klangen af dess odödliga tankeverk.

JOHAN OLOF WALLIN.

BRITISH
MUSEUM
3 APR 30
NATURAL
HISTORY.

Johan Olof Wallin föddes den 15 October 1779 i Stora Tuna församling af Dalarne. Föräldrarne voro dåvarande Fältväbeln, sedermera Kapitenen *Johan Abraham Wallin* och hans hustru *Beata Charlotta Hartman.* Bland många syskon var Johan Olof äldst och af slägten den enda, som gjort sitt namn kändt af efterverlden. Han var från födelsen sjuklig: hans barndom och ungdom, hela hans lärotid företedde en ständig kamp med kroppsligt lidande, med fattigdom och brist; men han fick ut sin förstfödslorätt i ypperliga själsanlag, hvilkas utveckling fortskyndades först vid Fahluns Trivialskola, och sedan vid Westerås Gymnasium, der hans tarfliga omständigheter likväl icke tillåto honom att oafbrutet idka sina studier. Redan vid 13 års ålder nödsakades han sjelf förvärfva sitt uppehälle genom andras undervisande. Fjerran från läroverket handledde han understundom ända till 5 lärjungar i deras föräldrars hus. Boken var då hans enda läromästare och likväl hunno ej kamraterna vid läroverket ifrån honom. Ett sällsynt, nästan förvånande bevis härpå ådagalade den 17:årige ynglingen, då han efter 3:ne års bortovaro från Westerås Gymnasium fick tillfälle att å den studerande ungdomens vägnar hålla tal på latinsk vers i anledning af en högtidlighet, som vid läroverket borde firas. De latinska stilöfningarna vid Gymnasium verkställdes ock sedermera af honom vanligen i bunden stil. Sålunda fördelaktigt känd och berömligen vitsordad af sina Gymnasielärare inskrefs han vid Upsala Akademie

om hösten 1799. Åtföljd äfven dit af disiplar, delade han hela sin akademiska lärotid mellan deras och egna studier, genomgick de vanliga lärdomsprofven och promoverades till Filosofie Magister år 1803.

Nu kände han hos sig mycken böjelse att ingå i det andeliga ståndet, och hade äfven tidigt öfvat sig i predikande; men en genom ansträngdt arbete tilltagande sjuklighet och märkbara anledningar att bröstet tagit skada, gjorde att han ännu under några år icke vågade hörsamma denna kallelse.

Redan 1803 hade han eröfvat ett pris i Svenska Akademien för öfversättningar ifrån Horatius och vid 1805 års täflan skördade han en tredubbel lager. Högsta priset tillerkändes sången öfver *första uppfostringen* och tvenne mindre åt öfversättningar från latinska skalder. Ännu en gång täflade han och vann 1808 det högsta pris, som Akademien dittills hade utdelat, för sin *sång öfver Gustaf den Tredje.*

Uppå en härigenom vunnen väns och beskyddares, dåvarande unga snillens Mæcenat, Landshöfdingen von Rosensteins råd och tillstyrkan, ingick Wallin år 1806 i det heliga Prediko-embetet, först i egenskap af huspredikant hos Öfverste-kammarjunkaren Friherre Hamilton på Boo, hvars sons lärare han var, och sedermera utnämndes han ännu samma år till den tidigt bortgångne Skalden Choræi efterträdare, i egenskap af Theologie Adjunkt vid Kongl. Krigs-Akademien.

"Nu var min gladaste tid," så skrifver han sjelf i sina efterlemnade anteckningar, "jag var sökt och gerna sedd af alla, fann bifall för allt hvad jag gjorde, skref verser och predikningar med stigande framgång, mötte vänner hvar jag kom och såg framtiden i det ljusaste perspectiv. *Sedan kom lyckans tid — och glädjens var förbi.*" Lyckan skyndade också i sanning med hans befordringar. Han blef 1809 Slotts-pastor vid Carlberg, Theologie Lektor vid Krigs-Akademien samt Kyrkoherde i Solna och Ulriksdahl; samma år Theologie Doktor; år 1810 En af de Aderton i Svenska Akademien; 1811 H. K. H. Hertigen af Södermanlands Lärare i Theologie och Litteratur, samt Fullmäktig i R. St. Riksgäldskontor; 1812 Kyrkoherde i Adolf Fredriks Församling och Fullmäktig i Banken. 1815 Riksdagsman och Ledamot af Kongl. Nordstjerne-orden; 1817 Domprost i Westerås; 1818 Pastor Primarius och Kyrkoherde i Storkyrko-Församlingen efter erhållen nära enhällig kallelse; hvarefter kommer, att han år 1824 utnämndes till Ordens-biskop och Kommendör af Kongl. Nordstjerne-orden, samt år 1830 till Konungens Öfver-hofpredikant.

Tidigt hade Wallins utmärkta lyriska skaldeförmåga blifvit använd på den andliga sången. Under sin första presterliga embetstid utgaf han, dels i förening med Choræus och Franzén, dels ensam strödda häften af omarbetade eller nya psalmer. Ju mera han härmed sysselsatte sig, desto angenämare blef honom arbetet, desto klarare insåg

han sin kallelse härtill och målet. Såsom ledamot i Psalmkommittéen utgaf han 1816, under eget namn, Förslag till Svensk Psalmbok — och denne är det, som blef grunden till den år 1819 gillade och allmänt i Svenska kyrkan antagna. Denna sköna bok, med ett halft tusende andeliga sånger, är utan gensägelse den yppersta som finnes i någon Christen kyrka och härigenom har Wallin med all rätt eröfrat det ärofulla namnet: *Davidsharpan i Norden.*

I egenskap af predikant var Wallin redan ifrån sina första tjenstår vid Carlberg och Solna högt berömd och ifrigt sökt af från hufvudstaden utvandrande talrika åhörare, och hvarken hans ryktbarhet, eller hans åhörare, eller hans förmåga öfvergåfvo honom under fortsättningen af hans mer än trettioåriga lärarekall inom hufvudstaden. Om menniskoord någonsin fått medverka till den Gudomliga andans kraft, så var det visserligen denne med Guds gåfvor synnerligen utrustade dödliges. Man hörde och man glömde honom aldrig. Sjelfva det storartade i hans uppträdande, den uppmärksamma tystnaden rundt omkring, så stor, att man knappt vågade att andas, det djupsinniga och ändock så klara i hans föredrag — allt hänförde omotståndligt. Personen syntes här vara oskiljaktig från talet. Och likväl huru gerna läsas icke äfven de tryckte orden. Huru sprida icke de nu allestädes uppbyggelse och välsignelse i tusendes boningar och hjertan.

Huru han lefde, huru han verkade för allmänt och enskildt väl vittna de alla, som med hans mäktiga ande kommo i beröring och närmast den församling, som han under 18 år tillhörde såsom Herde. Genom det sätt hvarpå han uppfattade betydelsen af sitt kall och utöfvade det, genom ett af sådan anledning mer och mer stigande förtroende, hopades ock på honom tid efter annan talrika göromål af högst olikartad beskaffenhet, och ej sällan af vidsträckt omfång; ja, förvånas måste man huru hans tid och krafter för allt voro tillräckliga. Man litade på hans omdöme och redliga vilja; man sökte mannen med allvar och kraft såsom deltagare eller ledare i alla angelägenheter, som möjligen kunde ligga inom hans sfer; och han skulle icke hafva qvarlemnat så många vackra minnesvårdar af sin verksamhet, derest hans nit och värma någonsin kunnat afsvalna för ändamål, hvilka han ansåg nyttiga och önskansvärda. Hinder och motstånd veko för hans öfverlägsenhet i behandlingen af allmänna värf, eller för hans frimodighet att gå rakt på saken och yttra sin mening utan anseende till personen. Vanligen vann han, hvad han ville; och de som kände sig missbelåtna med den stundom för högt uppdrifna värman eller öfverraskande snabbheten i sakens bedrifvande, voro dock snart färdiga att tacka honom sedan för hvad som var uträttadt af allt det goda och rätta.

Stockholms Gymnasium och H. K. H. Prins Carls Inrättning för fattiga och vanvårdade barn räknar honom bland

sina verksammaste stiftare och vårdare, samt äfven genom hans testamentariska förordnanden särskildt såsom sin välgörare. Hufvudstadens alla offentliga Läroverk reformerades genom hans bearbetande och under hans tillsyn: ett ändamålsenligare ordnande af dess Fattigvård var det mödosamma arbete, som pröfvade hans tålamod och hans krafter under de sista månaderna. Hans tid blef dock derjemte tillräcklig för de många andra göromål, som honom ålågo inom de stiftelser för lärdom och skön konst, hvilka tid efter annan tillegnat sig hans namn, näml. Kongl. Wetenskaps- Vitterhets,- Historie och Antiqvitets- Krisvetenskaps- och Musikaliska Akademiens m. fl. samfund.

Genom sin Konungs nåd och de väljandes nästan enhälligt uttalade önskan upphöjdes han 1837 till Svea Rikes Erkebiskop och Pro-Canzler för Upsala Akademie, hvartill Konungen kort efter lade Serafimer-ordens värdigheten, hvars högsta betydelse Wallin uttalade genom sitt vid dubbningen valda tänkespråk: *In Omnipotenti Vinces!*

I förtröstan på den Allsmäktiges hjelp började han äfven sin nya embetes-förvaltning med samma rastlösa ifver, som han vårdat de föregående. Gud hjelpte honom, att, utan åsidosättande af den mödosamma och maktpåliggande embetspligten inom hufvudstaden, hvilken han ännu icke frånträdt, genom en tvåårig utöfning af Erkebiskopsembetet rättvisa de stora förhoppningar, som vid honom fästades. Under dessa somrars embetsresor besökte han

Erkestiftets norra och mest aflägsna delar, och hvar han kom var han föregången af sitt rykte och blef han mottagen af Presterskapets och församlade menigheters välvilja; ja, bland bönderna i det välmående Helsingland var det en rörande täflan att få skjutsa Svenska Psalmbokens författare: för alla hade han i sitt enskilda lif förtroliga ord och råd, eller skämtsamma och underhållande meddelanden. I ljusare ögonblick uppklarnade på en gång hans ofta eljest af sjukdom och bekymmer så mulnade panna. Hans ord gnistrade af qvickhet, straffade någon gång, men sårade icke.

Den omsorgsfulla vården om Universitetets, Stifts och Församlings-angelägenheter förminskade dock intill hans lifs slut intet af hans varma nitälskan och verksamhet för kyrkans inre lif och för detta lifs källa, det Gudomliga ordet. Såsom sitt afsked från Hufvudstaden — ja såsom sitt testamente i döden, lemnade han utarbetandet af Johannes Evangelium och Epistlar, i ny öfversättning, hvilket arbete han ännu under de sista veckorna af sin lefnad, med uppoffring till och med af hvilans stunder verkställde. Redan 1834 hade han blifvit utnämnd till Ledamot i Bibelkommissionen. Vi veta hvilka sanna och allvarliga åsigter han der sökte göra gällande. Vi veta äfven huru varmt han, i sitt *Tal vid invigning af nya Kathedralskolehuset i Upsala* 1837, förordade just de reformer i allmänna Undervisningssättet, som nu allt mera segra; och ett märkeligt be-

vis på huru skarp hans blick var, är hans behandlande af Methodistfrågan 1838, för hvilket han dock då rönte så mycket hån af samma parti, som endast några få år efter hans död försvara de vida kraftigare åtgärder mot sekterismens utbredare i fäderneslandet. Hvad han i politiskt hänseende kunnat blifva, såsom sjelfkallad ledare för ett Riksstånd, veta vi ej; men ett är säkert, att likasom Tegnér sade *honom vara en hel Psalmbok högre än andra* — så kunna vi äfven anse honom hafva varit en hel mansålder framför de fleste af sina samtida.

Kroppskrafterne hade genom det sista halfårets arbeten alltför mycket blifvit anlitade. Af vänners böner och föreställningar kunde han dock icke förmås att uteblifva från de flera till medlet af sommaren 1839 utsatta förrättningar i Upsala, som angingo Universitetet och Stiftet. Han hade ock ämnat längre fortsätta resan och skrifvit till Stiftets flera församlingar, dem han ville under följande månader besöka; men efter fyra dagars ansträngdt arbete i Upsala nedlades han på den sjukbädd, från hvilken han ej mera uppsteg. Gud, som hulpit honom att så mycket herrligt uträtta till kyrkans och det borgerliga samhällets väl under hans lefnad, halp honom äfven att sluta den med oförminskad ära, och att dö med frid, ehuru för tidigt för Konungens och Fäderneslandets, för den efterlefvande makans och de många vännernas förhoppningar.

Han dog, såsom han lefvat, med tankar och hjerta vända till Gud. "Min Gud, mitt Fädernesland och min Konung," voro hans sista ord. Den 30 Junii 1839, på en sommarsabbaths solbeglänsta morgonstund, vid samma timslag, som han i Herrans tempel var van att uppträda och förkunna himmelens ord för jorden, uppsteg hans anda till den högre lofsången inför ljusets thron.

I äktenskap förenades Erkebiskop Wallin år 1810 med sin efterlefvande maka Fru *Anna Maria Wallin*, född *Dimander*. Inga barn af detta äktenskap ärfva den bortgångnes namn; men det bäres af trenne unga slägtingar, hvilka från sin späda ålder i hans hus njutit vård, uppfostran och föräldrakärlek.

Hans från trycket utgifna arbeten äro:

Öfversättningar från Latinska Skalder. Stockh. 1806.

Omarbetade kyrkopsalmer af Choræus och Wallin, 2 häften 1807.

Början till öfversättning af Eneiden, jemte smärre Poemer, 1808.

Profpsalmer af Wallin, 1:a häftet 1809, 2:a häftet 1811.

Profpsalmer af Franzén och Wallin, 2 häften 1812—13.

Förslag till Svensk Psalmbok. Stockh. 1816.

Vitterhetsförsök, 1:a delen, 1821.

Religionstal vid åtskilliga tillfällen, 3:ne delar, 1825, 1827—31.

Katechesen, omarbetad för Nya Elementarskolan 1831. Öfversättning af Johannes Evangelium och Epistlar, 1839.

Högmässopredikningar, efter hans död utgifne, 3:ne delar, S:m 1840.

Dessutom åtskilliga Predikningar och Tal vid särskilda tillfällen.

Martin Luther.

Martin Luther föddes den 10 Nov. 1483 i Eisleben, hvarest hans fader, *Hans Luther*, en bergsman från den närliggande byn *Möra*, jemte modren *Margaretha Lindemann*, då bevistade en årsmarknad. Huset, hvari han föddes, nedbrann 1689, men, åter uppbygdt, inrättades det till ett fattighus 1693 och till en skola för värnlösa barn 1772. Föräldrarne, som strängt uppfostrade sin son, bestämde honom för studier. I sitt 14 år afgick han till skolan i *Magdeburg*, förflyttades 1498 till *Eisenach*, der han i början försörjde sig med det så kallade current-sjungandet på gatorna och i husen, men upptogs sedermera och fann understöd hos en förmögen borgarefru, vid namn *Ursula Cotta*. År 1501 begaf Luther sig för att studera juridiken till universitetet i Erfurt och blef här 1503 magister. Här fann han först en latinsk Bibel på dervarande

Bibliothek, då han till sin förvåning upptäckte, att den innehöll vida mer, än de vanliga evangeliska och epistoliska Perikoperna. Då hans vän Alexis, 1505, vid hans sida blef

dödad af åskan, ingick han såsom *Munk* i *Augustiner*-klostret i Erfurt och blef der genom sina tvifvel om saligheten och starka botöfningar farligt sjuk. Syndaförlåtelsens tröst, som en gammal Munk, i tron på Återlösaren, tillsade honom och hans ordensprincipals *Staupitzs* faderliga omsorg återkallade honom till lifvet. Sedan han 1507 blifvit *prestvigd*, blef han Filosofie Professor i *Wittenberg* 1508 och snart derefter Predikant vid dervarande Slottskyrka. Här studerade han den Heliga Skrift, inträngde äfven djupare i moralfilosofien och lärde tillika närmare känna Påfvedömet vid Leo X:s hof, på en resa till Rom 1510, som han måste företaga i sin Ordens angelägenheter. Efter sin återkomst utnämnd till Theologie Doctor; satte han sig med stor ifver emot *Tezel*, som 1517 offentligen försålde aflat, och, då de närmaste Biskoparne icke afläto någon protest, höll han mot honom en särskild predikan i Wittenberg (Sermon vom Ablass u. Gnade, gedruckt Wittenb. 1518, 4.) För att bringa saken inför de lärdas domstol, *uppslog* han, 1517 den 31 Oct. middagstiden, på Slottskyrkan i Wittenberg 95 *latinska Theser* öfver nödvändigheten af sann ånger, öfver missbruket med bikten och hvad man derom borde lära etc. med det uttryckliga tillkännagifvande, att han icke påstod något annat, än hvad utur Bibeln och kyrkofäderna läte sig bevisas; afsände äfven genast dessa satser till Erkebiskopen i Mainz och till Bi-

sko-

skopen i Brandenburg. *Tetzel*, *Eck Hoogstraten* och *Sylvester Frierias* började fejden, i det de utgåfvo flera häftiga stridsskrifter mot L. Äfvenså erhöll han sträng kallelse till Rom, under det att å andra sidan 1518 Cardinal *Cajetan* i Augsburg och, 1519, Påfliga Legaten *Miltitz* i Altenburg sökte genom löften och underhandlingar bringa honom till återkallande. L. vädjade till Påfven och från denna till ett kyrkomöte, svarade sina motståndare med eftertryck, disputerade 1519 med *Eck* i Leipzig och fortfor att ifra mot aflaten. Ja, då Påfven lyste honom i bann, flera Universiteter fördömde honom, och hans skrifter blefvo i Köln, Löwen och Rom förbrända, *förklarade han sig fullkomligen fri från den Romerska Kyrkan*, i det han den 10 Dec. 1520 offentligen åt bålet öfverlemnade den mot honom rigtade *Bannbullan*, jemte den kanoniska lagen och Decretalerna. Emot sina vänners råd följde han med fri lejd af kurfursten Fredrik af Sachsen inbjudningen till *Riksdagen i Worms*, 1521. Inför Kejsaren, Erkehertig Ferdinand, 6 Kurfurstar, 24 Hertigar, 8 Markgrefvar, 30 Biskopar, samt en hel mängd andra Furstar och Prelater, genomgick han här, den 17 April, de honom förelagda skrifterna, erkände dem såsom sina och förklarade, efter 3 dagars betänketid för återkallande, under ett 2:ne timmar långt försvarstal, att han detta icke kunde, om man icke vederlade honom med ställen utur den Heliga Skrift, eller med

klara förnuftsgrunder och slöt med de orden: Här står jag; jag kan icke annat; Gud hjelpe mig, Amen! Efter mångfaldiga underhandlingar beqvämade han sig slutligen till att underkasta sina skrifter ett allmänt kyrkomötes dom, dock endast under det vilkor, att denna öfverensstämde med Guds Ord. Han undfick nu orlof att med fri lejd återvända, men skulle under vägen hvarken predika eller skrifva. På hemresan, hvarunder han ledsagades af den kejserliga härolden ända till Hessiska gränsen, och i sällskap med Armsdorf samt en yngre broder Jacob besökte sin farmoder i Möra, blef han, för att undandraga honom de genom Wormser-Edictet förestående förföljelserna, på föranstaltande af Kurfursten Fredrik den Vise, af fyra beväpnade riddare den 4 Maj, vid Altenstein i Thüringer skogen, öfverfallen och förd på åtskilliga omvägar till slottet *Wartburg*, der han sedan vistades i riddaredrägt under namnet *Junker Georg*. Hans fiender sade, att djefvulen hade afhemtat honom. Han brefvexlade från Wartburg flitigt med sina anhängare och vänner, synnerligen genom Spalatin; äfven begynte han här sin *Öfversättning af Nya Testamentet*.

Då Nic. Storch och Karlstadt inblandade sig i Reformationen, och fara var, att de ville, bibringa den en falsk rigtning, återvände Luther efter 10 månaders vistelse på Wartburg tillbaka till Wittenberg, bragte kyrkoväsendet i ordning och författade flera skrifter öfver Liturgien o. s. v.

Bondeupproret, som äfven gjorde hans verk misstänkt, straffade han med eftertryck och uppmanade furstarne till kraftiga åtgärder emot detsamma. Ifrån Karlstadt skiljde sig L. 1524 efter ett religionssamtal i *Jena*, 1524, öfver läran om Nattvarden. Samma år gaf han äfven, genom att sjelf *aflägga munkdrägten*, första tecknet till klostrens upphäfvande; 1525 *gifte* han sig med en Nunna, *Katharina von Bora*, och upphäfde på detta sätt celibatet. 1526 utgaf L. skriften: Tyska Messan, eller ordning vid Gudstjensten, efter hvilken först uti Kur-Sachsen och derpå i närgränsande länder ändringar blefvo vidtagna. 1527 kom den första *Kyrkovisitationen* efter hans förslag till stånd. Söndringen med Karlstadt föranledde vidare den obehagliga striden med Zwingli öfver Nattvardsläran, hvilken enl. L:s mening borde förklaras efter orden; väl förenade han sig åter med Schweizarne, 1538, men undvek dock icke derigenom den sednare, 1543, inträdande fullkomliga skilljsmessan. 1529 uppmanade han sin Kurfurste till *Evangeliska Ständernas Protest i Speyer*. Deraf namnet *Protestanter*. Mellan 1526—29 författade han sin *stora* och *lilla Kateches*. Under Riksdagen i Augsburg 1530 vistades L., ofta sjuk, i det närliggande Koburg, hvarifrån han öfvade stort inflytande på de Protestantiska Furstarne och äfven hade del i *Confessionens* utarbetande. 1534 fulländade han *Bibelöfversättningen*; 1537 författade han *Schmalkalder-artiklarna* samt 1545: Påfvedömet i Rom, en Djefvulens stiftelse. Redan från 1532 lidande af stenplågor,

samt svindel och flera gånger nära döden, förlorade han äfven ett öga. Kallad till Eisleben, för att bilägga en stridighet mellan Grefvarne af Mansfeld, *dog* han derstädes den 18 Febr. 1546, och blef begrafven i Slottskyrkan i Wittenberg, i hvilken stad hans minnesstod af jern upprestes på torget 1817. Sin maka lemnade han med fyra barn i torftiga omständigheter, och med Martin Gottlob L., död 1759, såsom Advokat i Dresden, utslocknade slägten. Af sidoförvandter lefva ännu några.

Philip Melanchthon.

Philip Melanchthon (Grekiska namnet, i stället för det egentliga Schwartzerd) föddes 1497 i Nedre Pfalz, der hans fader, *Georg Schwarzerd* var Rustmästare hos Pfalz-Grefven, besökte skolan i Pforzheim och Universitetet i Heidelberg, der han vid 14 års ålder blef Baccalaureus och öfvertog tvenne unga Grefvars af Löwenstein uppfostran. I Tübingen blef han Ph. Magister. Sedan han under 6 års tid föreläst öfver Virgilius, Terentius och andra klassiska Auctorer, haft öfverinseendet öfver ett boktryckeri och derstädes utgifvit Naucleri Chronicon, blef han 1518 kallad till Professor i Wittenberg, der han genom sina föreläsningar öfver Nya Testamentet snart steg så högt i rop, att hans

auditorium ofta egde ända till 2500 åhörare. Såsom Luthers vän delade han här alla hans öden. Han åtföljde honom 1519 till Leipzig och disputationen med Eck. 1526 blef

han kallad till Nürnberg, för att ordna det nya skolväsendet. 1527 och 28 bevistade han den första kyrkovisitationen i Sachsen och utgaf en *Summa doctrinae* för lärare vid kyrkor och skolor. 1529 beledsagade han Kurfursten Johan af Sachsen till Riksdagen i Speyer, var närvarande vid Religionssamtalet i Marburg och gick, 1530, till Riksdagen i Augsburg, för hvilken han utarbetade Augsburgiska Bekännelsen. Han var äfven närvarande vid Colloqvium i Leipzig och Marburg 1564, blef af Konung Henrik VIII inbjuden till England och af Frans I till Frankrike; på konventet i Schmalkalden afgaf han i Kurfurstens af Sachsen och Landt-Grefvens af Hessen namn en skrifvelse till Kejsaren; 1541 på konventet i Regensburg; 1543 kallad af Kurfursten i Köln till Bonn; besvarade äfven smädeskriften mot Bucer. Efter Luthers död 1546 begaf han sig till Zerbst, vände dock snart åter till Wittenberg, hvilket han likväl ännu en gång, 1547, måste öfvergifva. Ogerna sedd i Magdeburg, begaf han sig derifrån till Weimar, med titel af Fursteligt Råd; kom derefter såsom Theol. Professor till universitetet i Jena, men öfvergaf åter denna plats, då han af Kurfursten Moritz kallades till Leipzig. Hans eftergifvenhet i frågan om Interim skaffade honom mycken förtret. Då han 1552 icke erhöll säker lejd till Tridentiner-Concilium, återgick han till Torgan, dit Universitetet i Wittenberg nu blifvit förflyttadt, förden grasserande pestens skull. 1554 bivistade han konventet

BRITISH
MUSEUM
3 APR 30
NATURAL
HISTORY.

STOCKHOLMS SLOTT.

i Naumburg, 1555 i Nürnberg och 1557 i Worms. Död i Wittenberg 1560. M. var en af de lärdaste män på sin tid och stod i detta hänseende vida öfver Luther, för hvars sak hans ljusa förstånd snart beslöt sig, och hvilken han mycket befordrade genom sin skarpsinnighet, såsom filosof och exeget, likasom han äfven genom sin milda karakter mycket förmildrade sin medlärares häftighet.

Stockholms Slott.

Första grundvalen till slottet i Stockholm lades, på samma ställe der det för närvarande står, af *Birger Jarl*, och det fullbordades af hans son, *Magnus Ladulås*. Det kallades då *Adelshuset*. Detta äldsta slott lades i aska, som man tror år 1330, men blef snart åter iståndsatt. Gustaf Wasa lät befästa det och tillbygga det med ett torn, kalladt *Kärnan*. Johan III förskönade det ytterligare; men under Christinas tid blef det åter ett rof för lågorna, ehuru det åter reparerades så, att hofvet der kunde taga sin bostad. Den 8 Maj år 1697 utbrast återigen i slottet en eldsvåda, som förstörde det nästan helt och hållet, tillika med

de fleråriga präktiga och dyrbara arbeten, som der blifvit utförda af *Nikodemus Tessin*, åt hvilken Carl XI anförtrott återuppförandet af den nära nog i ruiner fallna byggnaden. Det nya slottets uppbyggande anförtroddes åt samma Tessin, efter hvars död byggnaden fortsattes af hans son, Grefve *Carl Gustaf Tessin*. När denne inkallades i Rådet, fortsattes arbetet af Baron *Hårleman*, som fullbordade det 1753.

Att närmare beskrifva Stockholms slott, torde vara mindre nödvändigt, vi vilja derföre här blott anföra hvad en utlänning, Doctor *Laube* i sin resebeskrifning yttrar derom.

Sedan Laube beskrifvit slottets sköna belägenhet och dess imposanta yttre, tillägger han följande:

"I öfrigt motsvarar slottets inre ingalunda det sköna yttre, och Ständerna borde, om de ville göra den skönaste byggnaden i Stockholm och den, der Konungen sjelf residerar, till en byggnad, som representerar den Svenska smaken, bevilja en rund summa för dess värdiga prydande. Att de icke längesedan gjort det, förefaller mig gåtolikt. De ega uppenbarligen mycket sinne för glans och skönhet, de hafva utom slottet ingen egentligen skön byggnad; de hafva i detta slott en så skön sådan, att på visst sätt den nya Louvren, detta mer anspråksfullt utsmyckade konungahus, öfverträffas af Stockholms enklare, vackrare belägna slott, och — i detta slott ser man blott en mängd trappor, pelare af trä, hvilka, för att ännu mera stöta ögat, äro anstrukna som marmor, en golfläggning af vanligaste

slag och den gammalmodigaste utstyrsel i möbler, tapeter och färger. Ingenstädes ser man någon synnerligen smak, ingenstädes någonting storartadt; allting ser handtverkmessigt ut. Svenskarne sakna icke unga konstnärer; de borde skicka några bland dem till byggmästaren Laves i Hannover. Han skulle visa dem, hvilken skatt af motiver han utvecklat vid uppförandet af slottet i denna stad, och huru man skall smakfullt inreda och pryda en Konungaboning. Om Laves med sin poetiska fantasi finge pryda och lifva dessa praktfullt belägna salar mellan Mälaren och Östersjön, skulle denna byggnad blifva ett magiskt palats och för hvarje främling en oförgätlig spegel af Svensk härlighet."

— — "Konungen bor ännu i andra våningen, der han bodde som Kronprins. Han hade nyss gått ut, och hans nattrock låg ännu öfver ländstolen framför skrifbordet. Man fruktade icke för någon näsvis nyfikenhet, ty hvad han nyss skrifvit, låg öppet och synbart.

Det var intressant för mig att bland de böcker, som lågo framme, äfven finna flera Tyska, t. ex. Rottecks och Welckers statslexicon, Julius öfver fängelseväsendet, till och med Rottecks verldshistoria. Det är bekant, att Konung Oscar företrädesvis sysselsätter sig med att studera öfver de statens olyckliga medlemmar, som befolka fängelserna eller försmäkta i fattigdom, samt att han till och med sjelf skrifvit i detta ämne. Hans huslighet visar sig öfverallt. Jag skulle nära nog vilja säga, att denna liknar en författares.

Alla på något sätt vigtiga böcker från den nyare tiden finnas, och finnas till begagnande, icke nerdammade stående i ett aflägset bibliotheksrum; öfverallt, i hundrade småsaker, ser man en modern kunglighet, som är hemmastadd i våra dagars litterära sysselsättningar och sträfvar efter en vidsträckt bildning. Öfverallt ser man enkelhet. Så berömvärd denna är, så nära gränsar den likväl till ett fel, när den herrskar uti en Konungaboning. Hvem understödjer de för lyxen arbetande konsterna, om icke Konungen gör det? Hvart tager Konungadömets behag vägen, om det upphör att belöna sådant, som icke kan betalas på torget? Äfven prakten kan vara enkel, och en Konungs bästa enkelhet är ädel smak. Om våra Konungar öfvergifva de sköna konsterna, blifva de presidenter. De hafva då öfvergifvit det poetiska stödet, som är mäktigare än hvarje annat stöd, emedan det icke allenast bär upp, utan äfven förhärligar. Det rotar sig som ett träd och blomstrar samt knyter frukter vid hvarje gynnande tillfälle. Skulle, såsom det verkligen tyckes, det moderna konungadömet för den nödvändiga omsorgen om det nyttiga glömma det sköna, så är det förbi med maktens poetiska skimmer, och denna stiger ned till ett vanligt ämbete.

Angående Konung Oscar kan i detta fall ännu icke någonting sägas med bestämdhet. Ju längre man dröjer i hans anspråkslösa rum, ju noggrannare man blickar in i Konungens lefnadssätt, desto tydligare blir den föreställ-

BRITISH
MUSEUM
3 APR 30
NATURAL
HISTORY.

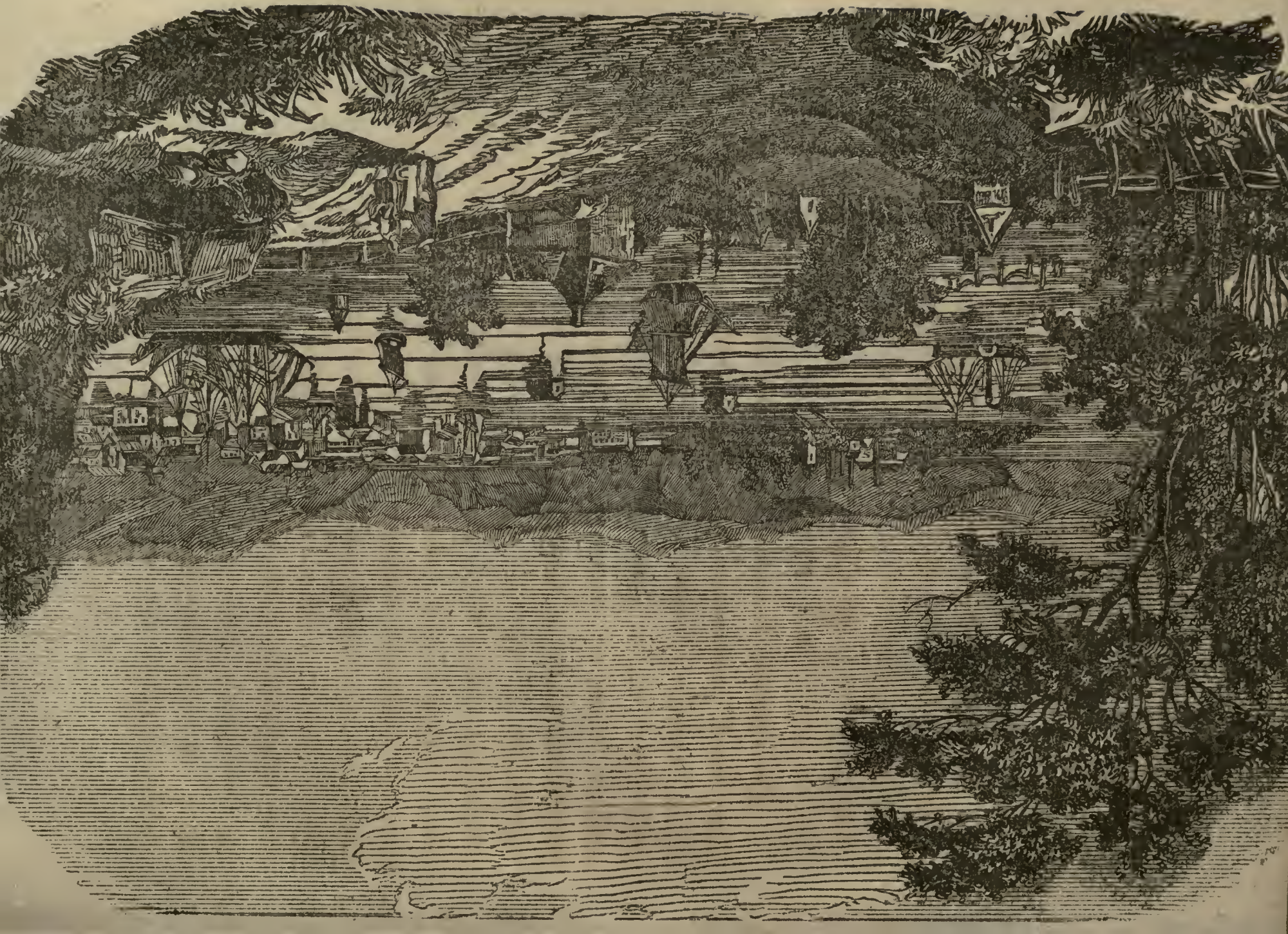

ningen: Här bor en mognad demokratisk furste. Han stiger bittida upp om morgnarna, njuter på sjelfva dagen ingen hvila och går till sängs först vid midnattstiden. Med nit och samvetsgrannhet förvaltar han sitt höga kall."

Christiania.

Christiania, Konungariket Norriges Hufvudstad, är belägen innerst i Christianiafjorden och bestod från början af några fiskarekojor, hvilka längre fram förenades till en liten stad, kallad Opslo, och som nu utgör Christianias Gammelstad. Först Christian IV, som öfverhufvud omfattade Norige med mycken uppmärksamhet, började med större ifver arbeta på den nya stadens uppbyggande och gaf densamma sitt namn. På en höjd anlades bergfästningen Aggerhuus, hvilken raserades 1815, men nu åter bildar en fast punkt. Christiania utmärker sig icke synnerligt för några mästerverk af byggnadskonsten; stadens hus äro låga, men gatorna breda, torgen stora och rymliga. År 1811 stiftades Christianias universitet, som likväl icke erhöll någon vigtigare betydelse, förrän Norrige blef en sjelfständig stat. Sedan denna tid har Christiania oupphörligt tillvuxit och vinner med hvart år mera i vigt. År 1814 räknade staden

12,000 invånare, nu nära 30,000. Universitetet, Storthingets sammanträden, handeln, den uppblomstrande literaturen, Regeringen, som här har sitt säte, de högre ämbetsmännen uti statens samtliga förvaltningsgrenar och deras byråer, — allt detta förenar här ett betydligt antal lärda och bildade män, och Christiania har härigenom naturenligt blifvit landets hufvudstad. Staden eger fabriker i tobak, tågvirke, vagnar och ornamenter, är Norriges vigtigaste hamn och utför årligen varor för nära en million Rdr svenskt Bco. Bland nyare byggnader torde vi böra nämna det nybyggda Kongl. Slottet på en klippig höjd i grannskapet af staden. Denna byggnad beskrifves såsom stor och massiv, men äfven såsom smaklös och ful. Dock lärer inredningen komma att mer svara mot tidens fordringar.

Skönare än staden äro likväl dess omgifningar, och vi begagna här tillfället att meddela följande utdrag af en nyare resebeskrifning.

"Solen låg nu som smält guld öfver hafvets vatten och på det grönskande Eggeberget. Hamnen, der icke någon brist på skepp förspordes, är trygg och säker, ty Christianiafjorden är icke mindre än 15 mil lång, och talrika öar bryta det med sunnanvinden deri inträngande hafvet. Vattnet liknar sålunda fullkomligt en insjö, är öfverallt omslutet af höjder med mjuka former och mörk grönska, så att den resande tror sig plötsligt förflyttad till ett Italienskt landskap.

Christiania ligger på en landtunga, som skjuter ut i fjerden med form af en triangel. På landtungans spets, således på dess sydligaste punkt, ligger Aggerhuus slott. Gent emot landtungan och slottet ligger en stor grönskande ö, hvilken tyckes dela fjerden i tvänne delar. I nordost ligger den inre hamnen och deromkring utbreder sig staden. Icke på något ställe störes man af några artificiela förberedelser, utan njuter den herrliga utsigten från de kringliggande bergen fullkomligt sådan, som den erbjudes af naturen sjelf. Om man under förmiddagstimmarna stiger upp på Eggeberget, ser man framför sig hela den terassformiga taflan. Rakt framför åskådaren mot vester ligger, på andra sidan vattnet och bakom en skog af master, staden i hela sin bredd, från Opslos anspråkslösa kyrktorn åt höger till Aggerhuus mot venster, hvilken fästning består af ett lågt, hvitt och till hälften bakom träd undanskymt torn af gammalmodigt byggnadssätt. Sagta höjer sig stadens likformiga husmassa, och dess längst bort belägna högsta punkt är det nya slottet på dess höga kulle. Der bakom stiger åt alla sidor landet likformigt uppåt, till venster betäckt med mörka skogar midt uti såsom en öppen trädgårdspark med enstaka landthus, och så allt högre och högre ända upp till molnen; först i bakgrunden omslutes det cirkelformigt af klippiga och skogbevuxna berg. Skön och mjuk sänker sig bergskretsen till höger ner i den dal, som mot Opslo tillstiger ner mot hafsviken samt begränsas af Eggebergets höjdkedja."

Konung Gustaf II Adolph

Den 9 December 1594 föddes Prins Gustaf Adolph, son till Hertig Carl af Södermanland, sedermera Konung

Carl IX, och hans andra gemål, Christina af Holstein. Redan i sin barndom visade han hvad han en gång skulle blifva, och Carl, hvilken aldrig kom i fullkomligt lugn besittning af den krona, han ändtligen efter långvariga ansträngningar vunnit, brukade, när han hindrades i utförandet af sina stora planer, ofta om sin son yttra: *han skall göra't.* Sjutton år gammal var Gustaf Adolph, då han (1611) mottog spiran öfver ett Rike, som var invecklad i krig med trenne makter, nedtryckt af pålagor, och der en sådan penningebrist rådde, att Konungen icke en gång kunde kontant betala till och med småfordringar. Danskarne stodo i hjertat af Riket, der de härjade och brände, och deras flotta hotade till och med sjelfva Stockholm. Det lyckades likväl Gustaf Adolph, att med denna makt afsluta en fred, som för ögonblicket visserligen var betungande, men hvilken sedermera ärofullt godtgjordes, i fall man har rättighet att nyttja detta ord om den olyckliga strid, som i århundraden söndrade de bägge förblindade brödrafolken från hvarandra. Lyckligare blef kriget med arffienden Ryssland, der hjelten De la Gardie injagade sådan skräck hos Ryssarne, att de insatte hans namn i Litanian, och der Gustaf Adolph genom den fred, som 1617 slöts i Stolbova, lade första grunden till det Svenska Östersjöväldet, och utestängde Ryssarne från detta haf. *"Och hoppas jag till Gud,* yttrade Konungen efter väl fulländadt värf, *att häreftter skall det blifva Ryssen svårt öfver den bäcken att hoppa."*

Det tredje kriget, som Gustaf Adolph emottog tillika med sin krona, var kriget mot Polen. Under detta krig, der Konungen ofta sjelf utsatte sig för alla soldatens faror, uppfann han den nya krigskonst och bildade sig till den hjelte, som sedan skulle tillvinna sig hela Europas beundran. Det långvariga kriget slutades ändtligen, 1629, genom ett sexårigt stillestånd, och nu hade Gustaf Adolph fria händer att börja ett nytt företag, hvilket blef af de oberäkneligaste följder.

Kejsarne af Österrikiska huset, som den tiden buro Tysklands krona, hade aldrig visat sig välsinnade mot den religionsförändring, hvilken Luther och hans medarbetare genomfört under namn af *Reformationen.* Sedan de protestantiska furstarne förmått Kejsarne att erkänna deras rättigheter, hade likväl de sednare oupphörligt sökt kränka dessa. Uppretade öfver dessa oupphörligt förnyade kränkningar, hade ändtligen invånarne i Konungariket Böhmen gjort uppror mot Kejsaren och utvalt sig en egen Konung i Kurfursten af Pfalz, *Fredrik V.* Denne grundade sina förhoppningar på det förbund, som de protestantiska furstarne ingått under benämning af den *Evangeliska Unionen;* men de Katholska Riksfurstarne hade också å sin sida bildat ett förbund, kalladt *Ligan.* Detta sistnämda blef slutligen det öfvermägtiga, den nya Konung Fredrik förjagad ur sitt Rike; och en förfärlig hämd öfver protestanterna utkräfdes genom Ligans stora härförare *Tilly*, som öfverallt slog

deras

deras skaror. Härunder ledo de protestantiska länderna förfärligt; men ännu större blef eländet, när Kejsaren sjelf förskaffade sig en egen fältherre, den ryktbara *Wallenstein*, och denne underhöll sin af nära 100,000 man bestående armée blott med brandskattning och rof. Nu vände sig de förtryckta protestanterna med böner om hjelp till sina trosförvandter, Konungarne i Norden. Konung Christian IV i Danmark var den första, som vågade försöket; men han blef slagen. Då lät Kejsar Ferdinand utfärda det s. k. *Restitutionsedictet*, i kraft hvaraf allt, som protestanterna tillvunnit sig under 74 års tid, skulle återställas till Katholikerna. Förtrycket fördubblades nu, likasom bönerna om hjelp hos Gustaf Adolph. Kejsaren uppgjorde till och med en plan att dela de Nordiska Rikena imellan sig och Spanien; han understödde till och med Gustaf Adolphs fiender Polackarne; Wallenstein förjagade Gustaf Adolphs slägtingar, hertigarne af Mecklenburg, och bemäktigade sig deras land. Sjelf var Gustaf Adolph ett föremål för den öfvermodiges förolämpningar, och ofta brukade han säga: "Kommer Svensken sjelf en gång, skall jag med ris piska honom hem igen." Nu belägrade Wallenstein den med Sverige förbundna staden Stralsund, i afsigt att bemäktiga sig densamma och dermed en hamn vid Östersjön.

Då visade sig, på morgonen den 24 Juni 1630, samma dag, på hvilken, 100 år förut, protestanterna framlemnat sin trosbekännelse i Augsburg, en lång rad segel ute

på hafvet, och dessa närmade sig alltmer till Tysklands kust. Längre fram på dagen kunde man från land tydligt urskilja de blågula flaggorna, och snart kastade flottan ankar vid den lilla ön Ruden. Det var Gustaf Adolph i spetsen för 15,000 Svenskar. Förtrycket och förolämpningarne hade nu nått sin höjd, och Konungen måste nu vara betänkt på att försvara sin egen krona. Förrän han lemnade Sverige, hade han låtit hylla sin fyraåriga dotter Christina och af sitt Rikes Ständer tagit ett rörande afsked med följande ord:

"Icke af lättsinne störtar jag er och mig i detta nya, farliga krig. Den allsmägtige Guden är mitt vittne, att jag icke för mitt nöje skull griper till svärdet. Kejsaren har i mina sändebuds person på det svåraste förolämpat mig; han har understödt mina fiender, han förföljer mina vänner och bröder, trampar min religion i stoftet och sträcker ut handen efter min krona. Enträget bedja Tysklands förtryckta ständer oss om hjelp, och, om det täckes Gud, vilja äfven vi bispringa dem. Jag känner de faror, för hvilka mitt lif skall utsättas. Aldrig har jag undvikit dem, och svårligen skall jag fullkomligt undkomma dem. Hittills har visserligen Allmagten underbart bevarat mig; men jag skall dock till slut dö i försvaret af mitt fädernesland. Jag anbefaller eder i himmelens beskydd. Våren rättvisa, varen samvetsgranna, vandren ostraffligt; då skola vi åter mötas i evigheten! Till Eder, mitt *Rikes Råd*, vänder jag

mig först. Gud upplyse er och uppfylle eder med vishet, att städse råda till det bästa för Sverige! Eder, *tappra adelsmän*, anbefaller jag i Guds beskydd. Fortfaren att visa er som värdiga söner af de hjeltemodiga Götar, hvilkas tapperhet störtade det gamla Rom i gruset! Eder, *Kyrkans tjenare*, uppmanar jag till försonlighet och endrägt; varen sjelfva mönster af de dygder, J prediken, och missbruken aldrig ert välde öfver folkets hjertan! Er, trogna *borgare* och *bönder*, tillönskar jag himmelens välsignelse, åt er flit önskar jag en glädjande skörd, rikedom i edra lador, öfverflöd på allt lifvets goda. För eder alla, närvarande och frånvarande, uppsänder jag uppriktiga önskningar till himmelen. Jag säger eder alla mitt hjertliga farväl; jag sänder det måhända för evigt."

I Tyskland emottogs likväl icke Konungen af Furstarne med sådan beredvillighet, som han trott sig kunna vänta. Hertigen af Pommern ingick likväl snart förbund med honom, och de Kejserliga trupperna fördrefvos ur hans land. Kurfursten af Brandenburg tvangs genom hotelser att ingå förbund med Svenskarne och åt dem öfverlemna sina fästningar. Länge motsatte sig Kurfursten af Sachsen. Först när Tilly med blodig grymhet förstört den rika och mägtiga staden Magdeburg, ingick Kurfursten af Sachsen förbund med Gustaf samt förenade sin här med den Svenska. Den 7 September 1631 stötte de förenade Svenskarne och Sachsarne på den fiendtliga hären under Tilly vid *Breiten-*

feld, nära Leipzig. Sachsarne flydde; men Svenskarne fortsatte tappert striden, och Tilly blef fullkomligt slagen med en förlust af 7000 döda och 5000 fångna eller sårade. Blott 500 man kunde fältherren samla på sin flykt.

Nu började Gustaf Adolph genom Tyskland ett segertåg, lika förvånande genom sin snabbhet som genom den lycka, hvilken utmärkte detsamma. Förgäfves sökte Tilly hindra honom från att gå öfver Lechfloden; Tilly blef sjelf dödligt sårad, och Svenskarne trängde djupt in i Bajern. På samma gång inträngde Sachsarne i Böhmen, och derjemte hotade Turkarne kejsarens Ungerska länder. Nu hade kejsar Ferdinand ingen annan utväg än att om hjelp anropa Wallenstein, hvilken han förut, dertill förmådd af de tyska furstarne, sett sig nödsakad att afsätta. Wallenstein uppsatte en här, i spetsen för hvilken han sjelf trädde såsom oinskränkt befälhafvare. Vid Nürnberg sammanträffade begge härarne. Men Wallenstein undvek en träffning. I 6 veckor stodo härarne emot hvarandra, utan att någonting afgörande företogs, och nu, när trakten kring Nürnberg var alldeles utsugen, uppbröt ändtligen Gustaf Adolph först. Han ställde sitt tåg till Sachsen. Öfverallt mottogo honom skaror af menniskor, hvilka längtade att se befriaren och att få vidröra åtminstone hans kläder eller sporrar. Hjelten blef bedröfvad öfver dessa bevis på folkets tillgifvenhet och beundran samt yttrade till sina följeslagare: "Ser det icke ut som ville detta folk göra mig till en Gud? Våra saker

står väl; men jag fruktar, att himmelens hämnd skall straffa mig för detta dåraktiga gyckelspel och alltför tidigt för denna dåraktiga hop uppenbara min svaga dödliga mensklighet.

Wallenstein hade gått före Konungen. Öfverallt der han drog fram, stodo köpingar och byar i låga; ingenting skonades af hans vilda soldater, och klagan och förbannelser ljödo öfverallt. Ändtligen sammanträffade begge härarne vid den lilla staden Lützen. Der, den 6 November 1632, började ett slag, ett af de vigtigaste hvartill Europa varit vittne. Tvenne gånger hade Svenskarne trängt sig igenom fiendens leder, och tvenne gånger blifvit tillbakaslagna, då Konungen träffades af en kula, man vet icke om ifrån fienden eller en förrädares hand, och stupade. Denna olycka nedslog icke Svenskarnes mod, utan eldade dem i dess ställe till hämnd. Hertig Bernhard af Weimar öfvertog befälet öfver dem, och en lysande seger blef vunnen. Wallenstein flydde tillbaka till Böhmen. Tiotusen döda af begge härarna betäckte slagfältet, men bland dem låg också den ädla hjelten, Sveriges största Konung, Tyska frihetens räddare. Efter långvarigt letande upptäcktes Konungens lik vid den stora sten, som ännu i dag kallas *Svenskens sten*, och öfver hvilken en minnesvård af gjutet jern för ett par år sedan blifvit upprest. Liket balsamerades i Weissenfels och öfverfördes derifrån till Sverige. I Riddarholmens grafvar hvilar Gustaf Adolfs stoft; men aldrig slocknar hans minne, så länge verlden står.

Vid 38 års ålder öfvergick Gustaf Adolph till odödligheten. Hans utseende var majestätiskt och intagande; för sitt ljusgula hår fick han af Italienarne benämningen *Guldkonungen.* Hans bildning var den största, som den tiden kunde erbjuda. Han talade så väl de klassiska språken som flera bland de lefvande Europeiska, och vid sina lediga stunder sysselsatte han sig helst med vetenskaperna. Det finnes i verldshistorien blott en man, den verldsberömda Corsikanen, som kan med honom jemföras till den inflytelse, han utöfvade på sitt folk. Genom honom vann den lilla Svenska nationen den höga lyftning, som gjorde densamma till ett verldshistoriskt folk och för alltid tryggat åt detta ett ärofullt rum i verldens häfder. Men Gustaf Adolphs skönaste verk är hans strid för ljuset, för friheten från andligt och verldsligt förtryck, ty det var ingen annan än han, som krossade de bojor, i hvilka mörkret och vidskepelsen hotade att insnärja Tyskland, Europas hjerta. Han föll som ett ljusets stridsman, och dermed uppfylldes den önskan, han så ofta yttrat, "att få för Guds Ords skull i markene dö.

Th.

BRITISH
MUSEUM
5 APR 30
NATURAL
HISTORY.

EMILIE CARLÉN.

EMELIE CARLÉN.

Denna författarinna, ehuru endast några och tretti år gammal, har redan utgifvit en sådan samling af romaner att den, snart sagdt, i och för sig sjelf bildar ett halft bibliothek, hvilken produktivitet är så mycket mer förvånande, som det är under loppet af blott de sex sista åren, hennes produkter blifvit skapade och framställda för allmänheten.

Men det är visst icke uteslutande genom sin produktivitet hon förvånar. Omdömet är redan stadgadt, så väl hvad den snillrika uppfinningen beträffar som den talang, hvarmed densamma blifvit utvecklad i alla de olika taflor, hon framställt.

Vid första öfverskådandet af hennes arbeten märker man genast, att hennes karakterer och teckningar ej hafva flutit ur diktens ofta förvillande penna; de äro trogna, natursanna kopior af hvad lifvet dagligen bjuder oss och i detta hänseende står hon otvifvelaktigt öfver de flesta, som i detta land egnat romanlitteraturen sin verksamhet.

Fru Carlén har haft den hugnaden att se flera af sina arbeten öfverflyttade på åtskilliga främmande språk, och tvenne verldsdelar hafva tillegnat sig desamma.

I den förmodan, att utlänningens omdöme om ifrågavarande utmärkta författarinna kan vara af intresse för

hvar och en Svensk, som måste känna sig stolt öfver hvarje framgång, det Svenska namnet tillkämpar sig på främmande jord, vilja vi uti öfversättning reproducera följande yttrande i Amerika öfver hennes der utgifna roman: "Rosen på Tistelön."

"Den popularitet, som de Engelska öfversättningarne af Fredrika Bremers skrifter vunnit, har spridt sin glans öfver Sveriges litteratur, som icke allenast blifvit återkastad på författarinnan, utan ock på alla dem, som, i likhet med henne, hafva i det landet lyckats såsom författare."

"Ett stort begär att blifva mer bekanta med det Svenska lifvet har yppat sig bland bildade Amerikanare, och de taflor, man visat dem, hafva endast ökat lusten att skåda nya."

"En ny författarinna har framstått i Engelsk drägt, en, hvars djupa kännedom af menniskohjertat gifvit henne en stor fördel vid framställningen af det reala lifvet. Somliga hafva betraktat detta såsom en scen af oföränderligt lynne. De hafva endast fäst sig vid dess landskap och deras gyllene sken, utan att upptäcka dessa landskaps i öfverflöd befintliga ojemnheter, hålor och djup."

"Fru Emelie Carlén är icke af det sednare slaget. Hon är en djup kännarinna af menniskohjertat och känner noga källorna till dess känslor och handlingar."

"Hon har sjelf icke alltid plockat rosor på sin stig, utan blifvit dömd att såras af dess törnen och att träda ut på dess branter."

"Hon har blifvit fostrad i motgångens skola och har vunnit af dess undervisning den säkraste borgen för en stark och skarpsinnig själ. Då, under somliga förhållanden, missödet nedtrycker hoppet och hederskänslan äfven hos de rättsinnige, riktar det deremot, vid andra förhållanden, deras erfarenhets förråd, gifver vishet åt talangen och spänstighet åt viljan."

"Fru Carlén är ett märkligt exempel på detta de godes brottande med ödets stormar, en strid, på hvilken, enligt den klassiska filosofien, himmelen sjelf nedblickar med sympathi."

"Af en sålunda uppfostrad och till vishet höjd person har man rättighet att vänta något af en högre ordning. Läsaren af "Rosen på Tistelön" skall icke heller i detta hänseende blifva bedragen."

"Författarinnan är nu tretti år gammal och säges ännu bibehålla friskheten af den skönhet, som utmärkte henne i yngre år. Hon tillbringar lediga stunder med sammansättningen af romantiska fictioner, som hennes landsmän med ökad begärlighet tillegna sig, och som gifvit henne Europeisk ryktbarhet.

Man vet med visshet, att detta hennes arbete blifvit öfversatt på Tyska af den berömde Spindler och att det med mycket bifall blifvit emottaget."

"Vid en jemförelse af Fru Carléns skrifter med Fredrika Bremers skall man finna, att, fastän de äro mycket

olika i tänke- och framställningssätt, de likväl sammanstämma i upphöjda åsigter af menniskors öden och grunderna för deras handlingar."

"De stå, såsom två systrar, vid hvarandras sida och man vet knappt hvilkendera man skall tillägga företrädet — — —."

Detta utlänningen. Någon jemförelse mellan nämda utmärkta författarinnor kan här icke komma i fråga; men må det för denna gången vara nog att omnämna, det Winterbladets redaktör, otvifvelaktigt den grundligaste och skarpsinnigaste recensent, Sverige för närvarande eger, icke tvekat att gifva Fru Carlén första rummet bland våra Svenska författarinnor. Hon målar lifvet sådant det verkligen är och icke blott sådant det borde vara, och på denna väg hinner man fortast till målet, som är den moraliska tendensens seger.

Fru Carlén är född i Strömstad, och hennes barndom har förflutit under resor i Bohuslänska skärgården. Deraf hennes kännedom af skärgårdsboernas lefnadssätt och den innerliga naturSanning, hvarmed hon i flera af sina romaner tecknar detsamma. Hon är gift för andra gången. Hennes första man var en Medicinæ Doktor Flygare, efter hvars död hon ingick äktenskap med Carlén, känd icke allenast för sina arbeten i Svenska Lagfarenheten, utan äfven såsom en af vårt lands yngre lyckligare skalder.

—e.

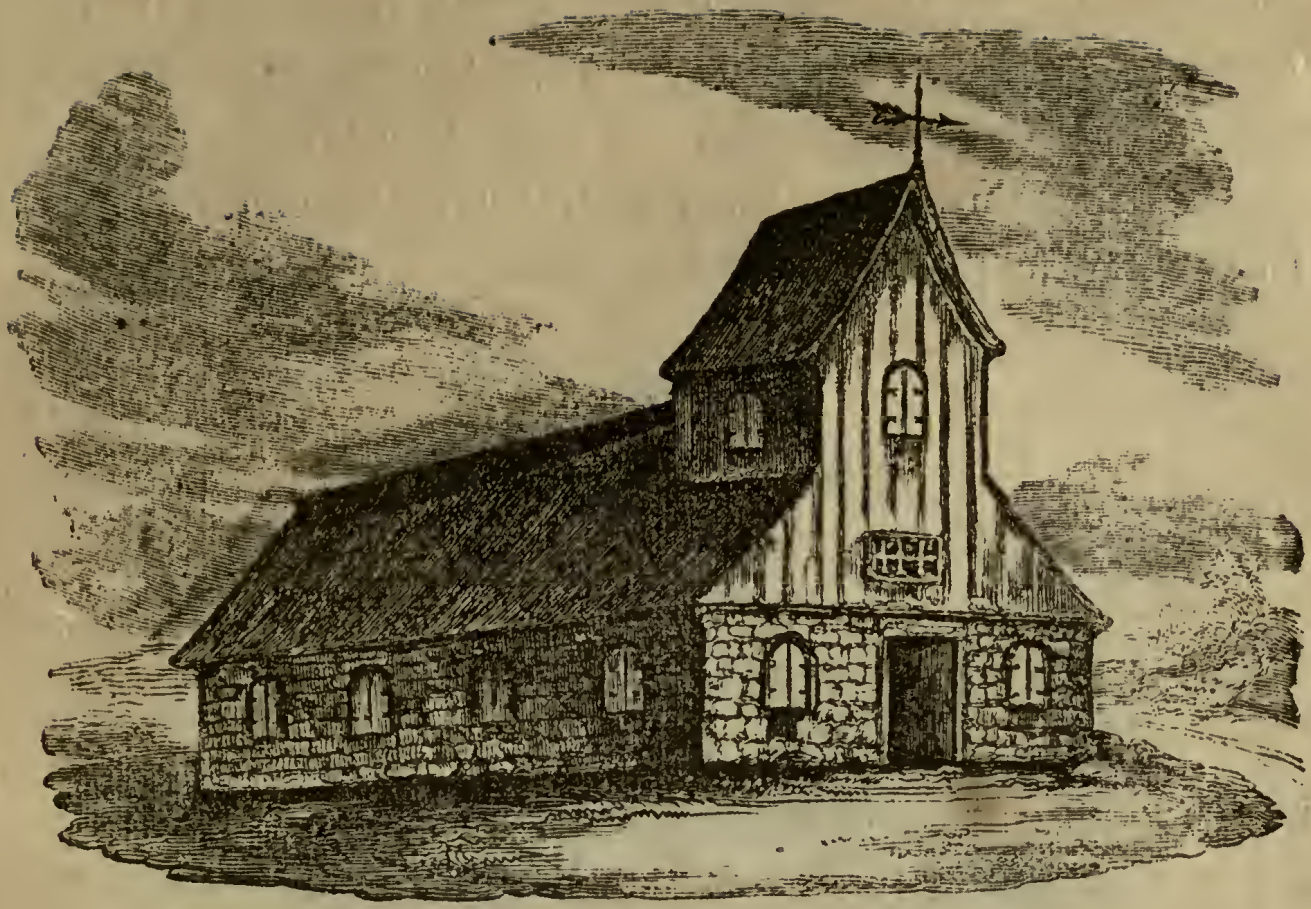

Kyrkan i Reikiawik.

Denna kyrka är uppförd af gråsten och täckt med tjocka plankor; tornet derpå bildar en tung fyrkant af bjelkar och innehåller ett par klockor af medelstorlek. Under kyrkans tak förvaras den offentliga boksamlingen, bestående af 6000 band, till hvilken hvarje infödd har fritt tillträde samt under vissa villkor få hemlåna böcker.

Böckerna innehålla för det mesta historiska skrifter på Svenska, Norrska, Danska eller Tyska; några få Engelska verk, upplagor af Englands förnämsta skalder, jemte en

samling Grekiska och Latinska författare, utgöra det öfriga af Bibliotheket, och härtill komma handskrifna Theologiska arbeten af infödda Isländare. Isländarne voro fordom berömde för sin skriftställarverksamhet, och ännu träffar man hos detta folk spår af förfädrens skarpsinnighet och flit.

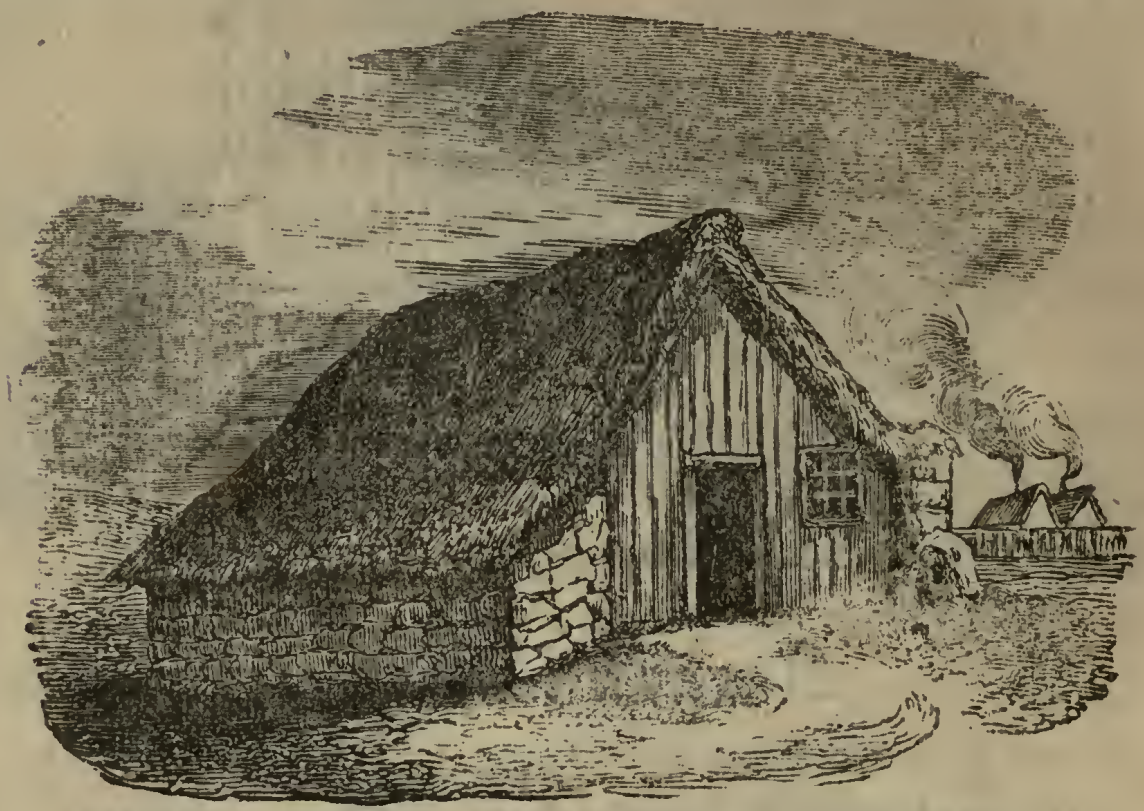

Kyrkan i Thingwalla.

Denna kyrka afviker till byggnadssätt från alla andra. Hennes största längd utgör blott 23 fot, och deraf äro ytterligare 8 fot medelst ett skrank afstängda för altaret. Mot detta skrank hvilar predikstolen, på hvilken står skrifvet:

Jag känner dina verk!

Den, som hafver, skall varda gifvet.

Öfver det enkla altarbordet hänger en grof målning, som föreställer Nattvarden, och vittnar om hög ålder. Kyrkans bredd är 10 fot, och muren icke högre än 6. Murarne äro brädbeslagna. Från den ena sträcka sig, utefter hela kyrkan, tjocka bjelkar, på hvilka en mängd biblar, psalmböcker och gamla handskrifter stå i brokig oordning. Vid ingångsporten hänga, uti en trädstapel, tre klockor så lågt, att man nerifrån marken kan fatta uti dem med händerna. Inne i sjelfva kyrkan stå 4 till 5 bänkar på hvardera sidan, och bakom dem löper en smal gång, rundt omkring altaret går en dylik bänk. Dessa bänkar äro tillräcklíga för befolkningen. Främlingar besöka sällan den aflägsna ön; men, när sådana infinna sig, och icke någon annan boning finnes för dem att tillgå, visas de af de fattiga invånarne till kyrkan, att der i Guds frid slå upp sitt nattläger.

Vid Thingvalla hölls fordom Isländska Allthinget på öppna fältet under bar himmel; men år 1690 uppfördes till detta ändamål en tämligen stor enkel byggnad af lava. I början af innevarande århundrade flyttades Allthinget till Reikiavik. På Thingvalla afsvuro Isländarne för 800 år tillbaka hedendomen, och christendomen antogs öfver hela ön. Nu herrkar der förödelsen, och rundt omkring erbjuder naturen blott förstörelse, hvilket lätt förklaras genom grannskapet af det eldsprutande berget Hekla.

Man kan icke se något enklare än det yttre af en Isländsk fiskareboning, den liknar fullkomligt en Irländsk bondstug eller byggnaderna på Hebridiska öarna, från hvilka Island skall hafva fått sina första inbyggare. Nedersta delen är uppförd af stenar, hvilkas fogningar äro tillstoppade med gräs och mossa, i stället för murbruk. Öfver dessa murar reser sig ett trätak, belagdt med torf. Fönster finnes inga, utan blott en öppning, hvarigenom mera blåst än dager inkommer. Skorstenen består af bräder; men oftare låter man röken söka sig ut genom ett hål på taket. Golfvet består af stampad lera, husgerådet af några grofva bänkar och hyllor, samt ett par sängställen vid sidoväggarna. På väggarna hänger torkad fisk och derjemte alla innevånarnes klädespersedlar och dylikt.

Såväl kyrkorna som fiskarboningen bevittna fattigdomen hos Islands innevånare; men här lefva dock proportionsvis taget flera förnöjda menniskor än i månget rikare välsignadt land. Ty menniskan är lycklig öfverallt, der hon icke glömmer gladt mod och anspråkslöshet.

Gossen, som ej vill låta tvätta sig.

Fy, min gosse, så du grinar!
Du ser vådlig ut.
"Ja, det tror jag; mamma pinar
"Mig ihjel till slut."

Är det pina, att bli tvagen,
Att bli ren och fin?
Det var gosse hela dagen,
Som gör sådan min!

"Ja, när vattnet utåt ryggen
"Rinner som en ström,
"Och när handduken, den styggen,
"Gör mig röd och öm."

Ingen dumhet vill jag höra.
Tyst, som jag befallt!
Annars skall ett slag vid öra
Göra slut på allt.

"Ej du näns, min goda' mamma,
"Att din Gustaf slå.
"Nyss du var ju ej densamma: —
"Du mig *kysste* då."

Men

Men då var min Gustaf näpen,
Sedig, god och snäll.
Säg mig hvad dig gör så häpen
Och så stygg i qväll?

Lik ett troll du står framför mig,
Ombytt i en hast,
Och du skriker, — blott jag rör dig —
Som en verklig gast.

Lär dig att som barn re'n dämpa
Sinnets vilda art!
Du blir man och måste kämpa
Emot stormen snart.

Le och dig i vattnet plaska! —
Verlden innan kort
Vida hårdare skall vaska
Dina fröjder bort.

Gossen, som ej vill låta klippa sig.

Så, pojke, var beskedlig bara!
Stå stilla en minut. —

"Nej pappa, pappa, låt mig vara!
"Jag är ju bra förut.

Jo, vackert bra, med lugg, som hänger
Långt ned i ögonen.
Och med en argsint min, som blänger
Försmädligt under den.

"Ja, det är endast för att slippa
"Den stygga saxens gnäll.
"Om pappa slutar upp att klippa,
"Så är jag genast snäll.

Nej, Henrik, *jag* ej ackorderar.
Du vet, jag tål ej skämt.
Hvad mellan far och son passerar,
Är verkligt och bestämdt.

En fri och ren och öppen panna
Bör hvarje menska ha;
Som bild utaf det rätta, sanna,
Det goda, redliga.

Hvi grinar du och hufve't vänder?
Min sax är ingen dolk.
Du slipper ej ur mina händer,
Förr'n du ser ut som folk.

Den sista Resursen.

Napoleon Quatternin hade haft en ämbetsmanna-befattning i staten, han hade varit ordinarie kontorsskrifvare uti f. d. Kongl. Nummer-Lotteriet. Med ynglingens stjernhöga förhoppningar hade han ingått i detta verk. Fullt vuxen de egenskaper, som fordrades för ett så vigtigt kall, drömde han sig med skäl en framtid af oberoende och lugn.

Med lyckans hjul ständigt för ögonen och på sätt och vis en uppvaktande kammarherre hos lyckans gudinna, hade han billiga anspråk på hennes gunst. Hvar tredje vecka hade han sin plats på den kungligt och kröningslikt upphöjda ställning, hvarifrån oskulden i en Barnhusgosses gestalt utdrog de fem betydelsefulla numrorna, hvilka derefter, inneslutna i prydliga s. k. nålhus, utkastades bland den tallösa folkmassa, som böljade öfver Slottsbacken. Han förde dervid protokollet, och det var från hans hand förteckningen på dessa numror först utgick, för att sedan i tusende sinom tusende afskrifter storma öfver land och rike, bärande i kogret än strålar af glädje, än, och såsom fallet merendels var, blixtar af förstörelse och undergång.

DEN SISTA RESSOURCEN.

*En ung oberoende man, i sina bästa år och med högst för-
delaktigt utseende, önskar förmera äktenskap med*

BRITISH
MUSEUM
3 APR 30
NATURAL
HISTORY.

Napoleon Quatternin var ej en af de ämbetsmän i staten, som endast ytligt initiera sig i de mysterier, som tillhöra facket. Han hade studerat sig in uti alla de handlingar, som ända sedan stiftaren Gustaf III:s tid förvarades uti Kongl. Nummer-Lotteriets arkif. Han hade uträknat, hvilka numror under den och den tiden mest utkommit, på hvilka den största vinsten blifvit gjord, hvilka hade den mesta sannolikheten för sig att utkomma o. s. v.

Dessa studier voro honom sjelf ej allenast till nytta, utan äfven en mängd andra menniskor, som mot kontant vedergällning erhöllo del af hans forskningar och uträkningar.

Hans sportler voro således ej obetydliga, men hvartill gagnade det? Han använde allt hvad han förtjente till djerfva försök mot sin herrskarinna, den nyckfulla gudinnan, och han försökte alltid förgäfves.

Nu inträffade den rysligaste katastrofen i hans lif. Kongl. Nummer-Lotteriet indrogs, och Napoleon Quatternin, som i tjugo års tid natt och dag funderade på att spränga gudinnans diamantborg, fann sig, i likhet med många andra olycksbröder, sjelf sprängd och ruinerad.

Vid 40 års ålder utkastad i verlden, utan tjenstebefattning, som kunde fylla hans åtrå efter verksamhet, och utan inkomster, som kunde fylla hans små lefnadsbehof, och boende i ett vindsrum, fem trappor upp midt i hjertat af staden, otillgänglig för alla, utom för en hård och

hjertlös hyresvärd, kastade han blickar af den djupaste ånger tillbaka öfver ett förflutet lif och blickar af den mörkaste förtviflan mot ett kommande.

Han födde sig med renskrifning och bokföring hemma hos handtverkare och bibehöll sin rang och titel af Kongl. Sekreterare i f. d. Kongl. Nummer-Lotteriet. Men, när hans dagsarbete slutat, och natten lagt sin breda svarta hand öfver hufvudstadens gator och stenpalatser, skred hans långa, utmerglade gestalt fram och tillbaka utanför f. d. Kongl. Nummer-Lotteriets hus.

"Der — der," suckade han, "der sutto Direktörerna och sågo betydelsefulla ut — der stod barnhusgossen, detta lyckans barn, och med förbundna ögon gräfde i nummerhjulet, der stormade folkmassan — der, der satt jag — jag sjelf och spelte bort mina 40 sköna år!"

Så suckade och klagade han för vindarna, som harmonierade med honom, tilldess han, genomträngd af dem, gick in på den närbelägnaste källaren, der han intog den vanliga qvällsupen med kringlan och ölglaset, hvarefter han började den mödosamma färden uppför de fem trapporna, hvilka voro af murket trä och beständigt hviskade i hans öra följande hugsvalande ord: "Herr Konglig Sekreter, om elden blir lös i detta hus, som famnar en tid af trenne århundraden, så är det ofantligt mycket lättare för er, än för alla de invånare, som bebo den stora staden, att bli — innebränd."

Med dessa ord i sitt öra, insomnade han, drömde om hur han stektes och brändes, men vaknade, skälfvande i alla leder af köld, ty rummet var kallt af naturen, och eldningskonsten, af brist på vana och ved, bannlyst derifrån.

En natt hade han likväl en skönare dröm. Kammardörren öppnades, och in i rummet dansade en underskön flicka med vingar på skuldran. Vid närmare efterseende befanns hennes ena fot hvilande på ett hjul. Hon stannade vid hans säng. Förskräckt ville han draga lakanet öfver hufvudet; men, som han märkte och erinrade sig att han ej hade något, kröp han under täcket; men, thyvärr, hade åren och malen gjort täcket genomskinligt, så att den underbara synen icke desto mindre stod klar för honom, belyst af månens strålar.

"Min vän, tag bort floret från ansigtet," sade den qvinliga gestalten, "och känn igen mig, jag är lyckans gudinna, din gamla matmoder, som inte vill, att hennes gamla trotjenare skall svälta ihjel."

Vid dessa trösterika ord repade Napoleon Quatternin mod och hof upp sitt hufvud och fäste sina ögon vid hjulet under hennes fina ot. Hans skönaste minnen vaknade till fullt lif.

"Det är kallt härinne, och du bor fem trappor upp," fortfor Gudinnan, "och detta är bra hårdt för en menni-

ska, som har ett sådant täcke och dessutom gikt i benen — jag vill göra din lycka."

"Herre min Gud!" utropade Napoleon "blir det lotteri här i landet igen."

"Nej," svarade den bevingade, "nej, detta otacksamma land förtjenar inte denna lycka!"

"Hvad skall jag då göra för att bli lycklig?" frågade Quatternin med darrande stämma.

"Hvad du skall göra! — jo, du skall —"

Napoleon reste sig till hälften ur sängen och spetsade öronen.

"Du skall — annoncera i Stockholms Dagblad."

"I Stockholms Dagblad!"

"Ja, för att söka dig en maka — och här har du 16 skillingar banko, för att betala annoncen med."

Quatternin såg också ganska ordentligt en sextonskillings bankosedel ligga på golfvet. Han böjde sig ned och tog den; men, när han såg upp igen, var gudinnan försvunnen.

När Quatternin om morgonen vaknade, fann han sedeln under sitt hufvud. "Det var då inte en dröm!" ropade han och rusade upp, för att kläda sig.

I detsamma inträdde städerskan, en gumma, och började leta öfverallt i rummet.

"Det är för märkvärdigt," mumlade hon, "då jag bäddade i går afse, tappade jag bestämdt en sextonskilling — har inte herr Sektern —"

"Hvad för slag, din uggla!" ropade Napoleon; "här är en sextonskilling; men —"

"Det är min det — herre Gud, hvad det var bra!"

"Är det madams? Det är så fan heller! — jag fick den i natt af en gudinna och inte af en kärng!"

"Och dermed körde han gumman ur rummet, satte sig och skref följande:

"En man i sina bästa år och af ett fördelaktigt utseende önskar formera äktenskap med något bildadt fruntimmer, som förenar med ett älskvärdt yttre ett litet kapital, tillräckligt att öppna en mindre, lönande rörelse. Den härå reflekterar, behagade gifva svar i förseglad biljett till Napoleon 1, 2, 3, 4, 5, som inlemnas på Dagblads-kontoret."

Ofvanskrifna annons stod också påföljande dag ganska ordentligt att läsa i Stockholms Dagblad, till hela det täcka könets behjertande.

Dagen derpå mätte Konglig Sekreteraren Napoleon Quatternin med stora steg afståndet mellan Brunkebergs brunn och Malmtorgsgatan å Norrmalm. S:t Claræ tornur slog 7, och ett fruntimmer i svart hatt och kappa, svängande en hvit näsduk, visade sig på besagda plats. Herr Quatternin närmade sig henne.

"Om förlåtelse, frågade han något sväfvande på målet, "om förlåtelse, skulle det vara det fruntimmer, som i dag värdigats besvara annoncen till Napoleon, 1, 2, 3, 4, 5?"

"Ja, min herre, ja — det är jag."

Månen gick i detsamma ur molnen och sköt genom "Lilla Vattugränd" sina strålar rakt imellan de samtalandes ansigten. De sågo något förbluffade på hvarandra.

Man talar mycket om "äktenskapstycke." Kanhända var det upptäckten deraf, som förorsakade förbluffningen, ty likhet, både hvad år och ansigtets knotighet beträffade, skönjdes tydligt i de tvänne ansigten, som, ehuru betecknande en mängd bedragna förhoppningar, likväl noga beskådade hvarandras drag.

Sedan nyfikenheten sålunda blifvit mättad, skred man till samtal, hvars betydelsefullhet är för naturlig, för att tarfva en närmare utveckling. Nog af, vårt unga par åtföljdes till stora Badstugatan å Norr och uppstego i ett hus uppför 4 trappor och befunno sig i det anspråkslösa rum, den sköna bebodde.

"Jag bor 5 trappor opp, jag," tänkte Quatternin, "jag är henne således i ett fall öfverlägsen — Gud låte bara öfverlägsenheten sträcka sig till kapitalet också!"

Man samtalade och samtalade, tilldess man helt naturligt äfven kom till knuten om det der lilla kapitalet. Fruntimret uppsteg och närmade sig en ofantligt stor kista, som beherrskade kammarens ena hörn.

Napoleon kände sitt hjerta våldsamt klappa, ty hvartill begagnar man väl så'na der ofantliga kistor, om ej till förvararande af silfver och andra redbarheter?

Kistlocket höjer sig, och det stora rummet är ända till bräddarna fyldt med pappersluntor.

"Här, min herre," sade damen högtidligt, "ligga tiotusen riksdaler, eller, kanske rättare sagdt, hvad som ligger här, har kostat mig tiotusen riksdaler!"

Vår hjelte sänker ned sina händer bland luntorna och döm om hans öfverraskning, när han finner hela kistan full med lottsedlar, från hvilka Kongl. Nummer-Lotteriets bekanta stämpel gapar mot honom!

Han utöser en förfärlig ed, kastar igen kistlocket, rusar utför de fyra trapporna, rusar uppför de fem, kastar sig på sin säng, i kläderna och med en feber dertill på halsen, samt insomnar.

Och ånyo vid hans säng stod lyckans gudinna.

"Din galning," hviskade hon, "du har funnit lyckan, och ändå skjuter du henne ifrån dig med båda händer!"

"Har jag funnit lyckan!" skrek han; "jag har funnit en qvinna med skråpukansigte och en kista med lottsedlar! ha, ha!"

"Välj imellan skråpukansigtet och kistan med lottsedlarna uti, å ena sidan, och tiggarstafven och anatomiesalen, å den andra!" inföll gudinnan, och försvann.

Den olycklige Konglig Sekreteraren borrade hufvudet djupt i kudden och pustade.

Men knappt hade morgondagens sol uppgått, förrän Quatternin störtade hals öfver hufvudet till Badstugatan och befann sig framför skråpukansigtet, hvars egarinna höll på att bränna kaffe.

Omhvirflade af den aromatiska ångan, svära de hvarandra en evig kärlek, hvarefter de gå ut tillsammans och uttaga lysning till en christelig ägta förening.

När skymningen inbryter, släpade fästman och fästmö af med kistan, hvilken med hela dess innehåll, som lades på viktualievåg, säljes för en summa af 4 Rdr Rgs.

Med dessa 4 Rdr går Napoleon Quatternin till en Kollektör för Kongl. Danska Nummer-Lotteriet och tager 1, 2, 3, 4, 5, på en sedel.

Och si — tack vare gudinnan med hjulet — alla de fem numrorna utkomma, och si — vinsten blifver tiotusen riksdaler Bankomynt.

Kongl. Sekreteraren i f. d. Kongl. Nummer-Lotteriet, högädle herr Napoleon Quatternin, tager dessa tiotusen jemte sin hustru och flyttar med alltsammans till en småstad, der han öppnar, såsom i annoncen utlofvadt var, "en mindre, lönande rörelse" och blir en välbehållen man.

Han hatar hus med fem trappor uti, men han beundrar det Danska Lotteriet och är nu en af den Skandinaviska idéens förnämsta försvarare.

Gossen med Fogelboet.

Hvad har du der? . . . Ett fogelbo, jag tror.
Du har då stulit dem från deras mor,

De arma späda, som ej flyga kunna! —
O barn, hvad du är grym! — kan du ej unna
Dem frihet, solljus, luft och modersvård? —
Hvad menniskonaturen dock är hård!

Hur härjande den jägtar efter allt,
Som eger lif och stämma och gestalt!
Ej fisken får i böljan ostörd vara,
Ej fogeln, glad och fri, kring rymden fara . . .
O gosse, när du röfvade de små,
Du gjorde ondt, men tänkte ej derpå.

Du ämnar stänga in dem i en bur:
Men vet, det är ej foglarnas natur,
Att mellan ståltrådsgaller fångar vara,
Långt bort från sina likars glada skara.
Och dessa späda . . . hvem skall vårda dem,
Så tidigt ryckta från sitt modershem?

Af törst och hunger skall du se dem dö,
Fastän du bjuder vatten, gräs och frö.
Och de, som skaptes att med ledig tunga,
Den Högstes nåd och allmagt ljuft besjunga, ...
Att, under fröjd och jubel, prisa Gud . . .
De skola endast höja smärtans ljud.

Se, modern kommer ifrån närmsta lund,
Så längtansfull, med gröna blad i mund;
Se hur hon, tröstlös, omkring trädet svingar,
Och jemrar sig och slår med sina vingar. —
O du, som störde hennes modersfröjd,
Hur kan du vara lycklig och förnöjd?

Wilhelmina.

Svenska Folkdrägter.

Hosföljande planche föreställer, längst till höger, en Rättviks- och en Morakarl samt en kulla från Leksand och till venster ett Wingåkerspar. Dalfolket bibehåller ännu sin gamla drägt, densamma, som fordom var den vanligast brukliga i Sverige. Att Dalkarlen ännu under Gustaf Wasas tid var klädd på samma sätt som nu, bevisas bland annat af de bilder af Morakarlar, som ännu finnas i det gamla rum på Ornäs herregård, der Gustaf Wasa hvilade under natten, och der han af matmodern i huset räddades undan Danskarnes förföljelser. I Sveriges historia hafva dessa hvitrockade bönder mer än en gång uppträdt såsom de, hvilka gjort slag i saken, som man brukar säga. Under Engelbrecht Engelbrechtsson drogo de ut och befriade landet från Erik XIII:s utländska fogdar; under Sten Sture d. Ä. fäktade de manliga på Brunkeberg och utgjorde ständigt Sturarnes starkaste stöd; med Gustaf Eriksson frälste de slutligen fäderneslandet för alltid från utländska konungars förtryck. Det är ett kraftfullt och härdadt menniskoslag, detta, som bebor fjellarna imellan Dalelfvens begge grenar; och Biskop *Jöns Beldenack* hade allt skäl till sitt yttrande: Ett folk, som äter barken af träd och dricker

vatten

vatten, kan icke fanen tvinga, än mindre någon man. Denna kraftfullhet och nöjsamhet med litet utmärker ännu i dag Dalkarlen, som icke vanslägtats från sina förfäders sträfsamhet och arbetsamhet. De skaror af Dalfolk, som vandra omkring i landet för att söka arbete, utmärka sig öfverallt genom största flit och sparsamhet samt försumma aldrig att till sina hemmavarande slägtingar hemsända största delen af hvad de förtjenat. Dalarnes magra jord kan icke gifva folket tillräckligt uppehälle, och de hafva derföre blifvit nödsakade att på detta sätt förskaffa sig sin föda, hvarjemte de äfven utmärka sig genom åtskilliga husslöjder samt visa mycken mekanisk skicklighet. Så förfärdigas t. ex. af Morakarlarne ur, hvilka stundom äro verkliga konstverk, och af qvinnorna hårarbeten, som bära vittne om både konstfärdighet och smak. I Elfdalen ger arbetet vid porfyrverket en stor del af denna sockens innevånare dess uppehälle. Dalkarlens karakter utmärkes ännu, likasom fordom, af redlighet, trofasthet och kraft. Han är känd för sitt goda förstånd och har mest bland alla bibehållit den gamla Svenska frimodigheten och rättframheten. Det är blott att önska, att de täta utvandringarne icke måtte till hembygden hemföra sydligare orters flärd och sedeförderf.

Wingåkers socken är belägen i vestra delen af Södermanland på gränsen mot Nerike och icke långt ifrån sjön Hjelmaren. Man anser namnet Wingåker härleda sig från de gamla Vikingarne i det fordom af vattendrag starkt ge-

nomskurna Södermanland, så att Wingåker skulle vara en sammandragning af Wikingåker, och folket afkomlingar af Vikingarne. Den i denna trakt brukliga drägten är bibehållen sedan långliga tider tillbaka, och det finnes till och med ett Kungligt påbud, som stadgar böter för den, hvilken aflägger densamma. Kärleken till det gamla och fasthållandet vid förfädrens bruk har likväl mer än fruktan för böterna verkat till drägtens bibehållande. Wingåkersfolket är gästfritt, gladt och godsint samt utmärker sig i allmänhet för vackra anletsdrag. Jemte åkerbruket drifva Wingåkrarne en viss industri och försälja i kringliggande provinser dess produkter, bestående i humla, lärft och vadmal m. m.

Carl von Linné.

Carl von Linné, den skarpsinniga grundläggaren af ett nytt och ännu alltid såsom ett mästerverk erkändt system i Botaniken, föddes 1707 på Komministerbostället Råshult i Småland. Hans fader var Komminister och önskade äf-

ven uppfostra sonen till det andliga ståndet; ja, modern hade gjort ett löfte, att detta skulle ske. Men gossen var icke nöjd med de vanliga skolvägarna, utan vistades heldre i den fria naturen, för att uppsöka vexter, hvarföre både lärarne och fadern menade, att han vore oduglig för vetenskaperna och borde sättas i lära hos någon handtverkare. Till all lycka upptäckte Läkaren *Rothman* gossens anlag och undervisade honom. Ledd af honom och den gamla Professorn *Stobæus* i Lund, studerade den unga Linné flitigt botanik och läkarekonst. På en liten utflygt till Upsala blef han bekant med den berömda *Celsius*, hvilken förvånades öfver den unga mannens kunskaper och tog honom till sig såsom medarbetare till det verk om de vexter, hvilka omtalas i Bibeln, som Celsius höll på att utgifva. Genom Celsii rekommendation fick Linné, eller, såsom han då ännu hette, Linnæus, uppdrag att göra en resa i Lappland. Med 60 Riksdaler i fickan tillryggalade Linné till häst på 6 månaders tid flera hundrade mils väg; en läderrensel med papper och skriftyg samt några få skjortor och strumpor i en kappsäck utgjorde alla hans ressaker, hela hans egendom. Resultatet af hans forskningar på denna resa blef hans beskrifning öfver Lapplands Flora, hvilken han utgaf på ett sätt, som sedan tjenat till mönster. Sedan han ännu en gång, nu beledsagad af åtskilliga unga män, besökt Lappland, begaf han sig år 1735, numer Medicinæ Doctor, till Holland, för att der under

berömda läkare fullkomna sig i sin vetenskap. Hans redan då lika vidsträckta som säkert grundlagda kunskaper väckte här beundran af de mest berömda läkare i alla tider, och snart erhöll han uppsigten öfver de stora Cliffordska trädgårdarna med 1000 Gulden i lön. I denna angenäma ställning fann han tillfälle att till ett nytt system, hvilket innefattade de största förbättringar, ordna de idéer, som länge lefvat hos honom, och hvilka han redan offentliggjort i särskildta skrifter. Genom betraktandet af mer än 7000 olika vexter hade han funnit, att ståndarnes antal och pistillernas beskaffenhet i blomman vore dennas egentliga urskiljande kännemärken. Derefter ordnade han dessa vexter i 24 klasser och 1174 slägten. Hela den nyare botaniken hvilar på den berömda mannens vigtiga upptäckter, hvilka han framställt i en mängd skrifter, dem utrymmet här förbjuder att uppräkna. — Linné besökte derefter London och Paris, men återvände sedan till Stockholm, der man i början icke insåg hans värde, tilldess han väckte uppseende genom synnerligen lyckade kurer. Drottning Ulrika Eleonora antog honom till sin läkare och förskaffade honom en indrägtig plats vid Amiralitetet. Men Linné önskade att uteslutande kunna egna sig åt sin älsklingsvetenskap, botaniken. Konungen uppdrog honom derföre att genomresa hela Sverige, och efter denna resas slut utnämndes han till Professor uti Botaniken i Upsala 1742. Här arbetade den lärde forskaren, älskad och aktad

af sin Konung, likasom af sina ämbetsbröder och lärjungar, berömd i hela Europa såsom grundläggare af ett nytt system, ända till 1774, då han blef rörd af slag. Ännu lefde han några år; men hans helsa blef allt svagare, tilldess han stilla afled den 10 Januari 1778. — Linné var en man med undersätsig, men stark, kroppsbyggnad, hvilken, i förening med ett orubbligt mod, satte honom i stånd att uthärda de besvärligaste resor under köld och umbäranden af alla slag. Till karakteren mild och hjertlig, brusade han lätt upp i vrede, men var lika lätt att åter försona. Ur hans lifliga öga framstrålade den skarpsinnighet, hvars upptäckter grundlagdt och tryggat hans ära. — Vetenskapernas historia framställer Linné som en af de sällsynta män, hvilka genom kallelse, kraft och ihärdighet ur svårigheter och torftighet arbetat sig upp till ära och välstånd. Hans lefnad talar till hvar och en: *Känn dig sjelf!* Välj derefter din bana och håll dig fast dervid med manligt mod, då skall du segrande och välsignad framgå till och med ur striden med ödet och i hvad fall som helst vinna en ställning i lifvet, der gagnelighet och tillfredsställelse icke felas! Linnés ben hvila i Upsalas herrliga Domkyrka, der en minnesvård öfver honom finnes rest, förfärdigad af Sergels mästarehand, och i den Botaniska lärosalen vid Upsala Universitet finnes hans kolossala bildstod, huggen i marmor af Byström.

BUFFON.

George Louis Leclerc, Grefve DE BUFFON, hvars genialitet och outtröttliga verksamhet naturvetenskapen har att tacka för ett väsendtligt steg framåt, föddes den 17 Sep-

tember 1707. Hans far var Parlamentsråd i Dijon, och Buffon lade grunden till sina studier i denna stad, der han synnerligast utmärkte sig i mathematiken. Men en resa till Italien, hvars rika skönhet hos honom väckte förut aldrig anade tankar, gjorde honom till en uteslutande dyrkare af naturen. Han ville genast göra henne till det enda föremålet för sina studier; men hans far, hvilken envisades med att han skulle blifva jurist, skickade honom till Angers. En duell tvingade honom att lemna denna stad; han begaf sig till London och uppträdde der för första gången såsom skriftställare med några öfversättningar af Engelska vetenskapliga verk. De vunno allmänt bifall. Konungen af Frankrike hörde hans kunskaper berömmas, kallade honom till Paris och anställde honom såsom intendent öfver Jardin Royal (1739). I denna ställning öfverlemnade sig Buffon nu ostörd åt sin älsklingsvetenskap, hvarjemte han lät anlägga nya byggnader, grundlade ett eget Naturhistoriskt kabinett, till hvars förökande han satte sig i beröring med alla kända delar af jorden, och uppbyggde en stor sal till offentliga föreläsningar. Hans namn hade inom kort vunnit sådant rykte och förskaffat honom sådan vördnad, att till och med sjöröfrarne, hvilka den tiden tagit öfverhand öfverallt, på öppna hafvet lemnade hans egendom oantastad. Man berättar, att en kapare, som tagit ett Franskt handelsfartyg, låtit till Buffon öfversända alla de effecter, som buro hans adress. Efter 10 års fortsatt

studium af så väl vetenskapen sjelf som af konsten att författa, utgaf Buffon första delen af sin Naturhistoria, efter hvilken de öfriga banden följde på längre tids mellanrum. Hela Europa förvånades öfver den djupa grundligheten i hans verk, öfver nyheten och sanningen i de geniali-ska upptäckterna, i uppfattningen och bevisningen, äfvensom öfver den smakfulla, lika klara som sprittande, stil, hvilken den berömda författaren utvecklade i detta arbete, som med rätta betraktas såsom en grundval till den nyare Naturvetenskapen. Men det nya, äfven här det uppträder med förnuftets och sanningens rätt, har alltid sina fiender bland dem, hvilka hålla sig fast vid det gamla, dels af okunnighet, dels af egennyttiga afsigter. Äfven Buffon erfor denna städse sig förnyande fiendskap emot de upptäckter, för hvilka han med sitt verk bröt vägen. Sorbonne (Theologiska fakulteten vid universitetet i Paris), hvilken då helt och hållet stod under de andligas inflytelse, uppträdde skarpt emot honom. Men Buffon drog sig skenbart tillbaka och låtsade gifva efter, men fullföljde likväl sin en gång påbörjade bana, tilldess den högljudt förkunnade sanningen vunnit stadga genom sig sjelf, och hans fiender måste tystna, öfvervunna af folkens röst. — Huru flitigt och ihärdigt Buffon alltid behöll i ögonsigte sitt syftemål, bevisar hans afhandling öfver Staten, hvilken han uppläste i Franska Akademien, då han år 1743 upptogs till ledamot af densamma. Hemligheten af sitt den tiden

ouppnådda skrifsätt framlade han deri och visade, huru han icke skytt någon möda, för att genom iakttagelse och flit förskaffa det vetenskapliga innehållet äfven formens skönhet och behag. I hans verk är hvarje särskild afdelning utarbetad med lika omsorg, alla de beskrifna föremålen framträda med klarheten af en tafla, ja, mer än detta, med fullkomligt lif för läsarens inre öga. Skönast tänkt och utförd är hans framställning af de sinnliga förnimmelserna hos menniskan. — På sin landtegendom, hvilken Ludvig XV upphöjt till Grefskap, dog han, 80 år gammal, den 16 April 1788. Sällan har en stor man vunnit en sådan lycka som han, den, att lofprisas lika mycket af samtid och efterverld.

Svenska Arméens Uniformer.

Hosföljande planch föreställer den nya uniform, som hädanefter skall bäras af Svenska arméen. Den synes på engång enklare och ändamålsenligare än den hittills brukade, och vore det att önska, att den icke så snart blef utbytt mot någon annan. Man bör kunna hoppas, att den tid är förbi, då soldaten ansågs för en docka, hvilken man roade sig att mångfaldiga gånger af- och påkläda, ungefär såsom barnen göra med sina.

SVENSKA ARMÉENS UNIFORMER.

BRITISH
MUSEUM
3 APR 30
NATURAL
HISTORY.

BRITISH
MUSEUM
3 APR 30
NATURAL
HISTORY.

Hertig Bernhard af Weimar.

Bernhard af Weimar föddes den 6 Augusti 1604 och var äldsta sonen af Hertig *Johan III* af Sachsen Weimar samt hans gemål *Dorothea Maria*. Han var knappt årsgammal, när hans far dog, och i sitt 13:de år förlorade han äfven sin mor. År 1619 besökte han, tillika med sin bror Fredrik Wilhelm, universitetet i Jena, som då stod i sitt flor. Bägge bröderna insjuknade i kopporna, Fredrik Wilhelm dog, Bernhard tillfrisknade, följde liket till Weimar, men kunde icke förmås att återvända till Jena. Han lefde sedan omvexlande i Weimar och Koburg. Hans vetenskapliga utbildning hämmades genom hans lärares pedanteri, och i de sednare åren klagade han sjelf öfver de få framsteg han gjort. Men hans förträffliga hufvud ersatte bristen; ridderliga öfningar stärkte hans kropp, han hatade veklighet, prakt, slöseri och omåttlighet i mat och dryck, som var den tidens herrskande last. Äfven kyskhet hörde till de dygder, som prydde den unga fursten. Han egde med ett ord hvad hvarje yngling skulle önska sig att ega, en frisk själ i en frisk kropp.

Kriget var den tiden det enda medlet att utmärka sig, och *Bernhard* hade länge deltagit i 30-åriga kriget på protestanternas sida. I lägret vid Werben infann han sig hos Gustaf Adolph, mottogs af Konungen med stor utmärkelse och utnämdes till öfverste vid hans lifregimente. Han följde sedermera Gustaf Adolph på hans segertåg genom Tyskland, tog efter Konungens död i slaget vid Lützen befälet öfver hären och förde Svenskarne till segern. Derefter eröfrade han Regensburg, der han den 5 November 1633 intågade i spetsen för sina trupper under protestanternas jubel (se planchen). Efter förlusten af slaget vid Nördlingen, gick han med sin armée i Fransk tjenst och eröfrade Elsas, men blef, då Cardinal Richelieu började frukta för att han ville göra sig till sjelfständig herre öfver detta land, genom Cardinalens handtlangare, såsom det med skäl tros, förgifven 1639. Hans bröstbild pryder fotställningen af Gustaf II Adolphs staty på Gustaf Adolphs torg i Stockholm.

BRITISH
MUSEUM
3 APR 30
NATURAL
HISTORY

"MIN SÖTA MAMMA".

Modern och Barnet.

I en ljuflig morgonslummer
Ligger än den unga modern,
Medan späda dottern vaknar
Och, lik vårens glada lärka,
Jublar åt den nya dagen. —
Leendet på moderns läppar
Vittnar skönt om ljufva drömmar,
Om en andevärld, som gästfritt
Öppnat sina silfverportar,
Smyckade af guld och perlor;
Om en verld af morgonrodnad,
Solljus, fjärilar och blommor,
Dufvors smek i myrtenlundar
Och kaskaders friska perlregn
Mellan glödande oranger.
Snart dock denna ljusverld flyter
Bort på drömmens ethervågor,
Och en annan, icke mindre
Ljuf, den unga qvinnan tjusar.
Nu hon drömmer, att i skötet
Af en löfsal, konstigt flätad
Utaf doftande syrener,
Kaprifolium och murgrön,
Hon i stilla tjusning sitter
Jemte *honom*, hennes make,
Hennes älskling, hennes afgud,
Som för fyra somrar sedan
Mottog hennes ed vid Hymens

Helga, blomsterprydda altar.
Djupt försjunken i *hans* åsyn,
Tycker hon, att solen skiner
Klarare, att vinden svalkar
Friskare, att blomstren dofta
Ljufvare, och fogelskaran
Qvittrar skönare på träden.
Sist hon drömmer, att den lilla
Dottern, hennes själs förtjusning,
Hennes framtids hopp och stolthet,
På en engels lätta vingar
Ilar glad i hennes armar,
Trycker sig till hennes sköte,
Och i ögonblicket känner
Hon omkring sin hals, den hvita,
Utaf gracers händer danad,
Tvänne späda armars boja.
Nu hon vaknar, och dess blickar
Möta tvänne änglaögon,
Blå, som himlen på en vårdag,
Lockar, gula såsom solens,
Kinder, såsom rosens skiftning,
Om man lägger dem mot liljan;
Och två läppar, mjuka, röda,
Fylliga som dalens körsbär,
Ropa högt: *Min söta mamma!*

Wilhelmina.

BRITISH MUSEUM
3 APR 30
NATURAL HISTORY.

En Engelsk Rånare.

Lord D . . . reste en vacker sommarnatt från London tillbaka till sitt landtgods. Icke anande någonting ondt, satt han i sitt öppna åkdon och gladde sig åt den uppfriskande svalkan, foglarnas sång och den magiska belysningen från månen, hvilken kastade sina strålar från en alldeles molnfri himmel. — Plötsligen kom en ryttare galopperande emot honom. — Min herre, tilltalade han lorden och sträckte fram en kanin åt honom; var god och se på den vackra kaninen! Köp den af mig! — Inte behöfver jag den, svarade lorden med tämligen sträf ton. — Det kan jag väl förstå, var ryttarens svar; men jag behöfver penningar. Ni måste derföre vara god och köpa den af mig. Han drog nu fram en pistol och tillade vänligt öfvertalande: Kaninen är icke dyr; ni får honom för de 2000 guinéer, som ni har hos er. — Lorden hade verkligen lyft denna summa hos sin bankir i London och insåg nu tydligen, att han hade för sig en väl underrättad stråtröfvare, hvarförutan pistolen var ett så talande skäl för köpets afslutande, att han ansåg för bäst att utbetala de 2000 guinéerna. Röfvaren kastade kaninen i åkdonet och sprängde sin väg med sitt byte.

Den man, som utförde detta djerfva vågstycke, var ingen röfvare af profession. Han var handlande i London; olyckshändelser, bedrägliga gäldenärer och en talrik familj hade bragt honom nära tiggarstafven. Händelsevis hade han varit hos lord D:s bankir, när denne åt honom utbetalade de 2000 guinéerna, och lorden derjemte berättade, att han samma natt ämnade återvända till sin landtegendom. Då vaknade uti köpmannens af sorg och oro sönderslitna själ plötsligen den tanken: om du hade dessa penningar skulle du vara fri från all din nöd; och den brottsliga tanken mognade snart till handling. I besittning af denna summa, reparerade han icke allenast sina i oordning komna affärer, utan blef derjemte genom lyckliga spekulationer inom några år en välmående man och åtnjöt öfverallt det bästa rykte.

Oaktadt den första bestörtningen, hade likväl lord D... vid det klara månskenet i sitt minne inpräglat den besynnerliga kaninhandlarens anletsdrag och hela yttre utseende så noga, att han för alla sina bekanta, med hvilka han talade om sitt äfventyr, påstod, att han skulle känna igen röfvaren bland hundrade. Så ofta han i London eller på något annat ställe, synnerligast på marknader, vid kapprìdningar eller andra dylika offentliga tillställningar, kom tillsammans med mycket folk, försummade han derföre aldrig att mönstra de närvarandes fysiognomier, men alltid förgäfves.

Efter ungefär 6 års förlopp gick han en gång in i en handelsbod, för att köpa någonting. Vid första blicken på köpmannen, igenkände han genast kaninhandlaren, ehuru dennes drag åldrats och sågos lidande ut. Fast öfvertygad om sanningen af sin upptäckt, begärde han ett samtal mellan fyra ögon med köpmannen. Darrande betraktade denne honom och förde honom in i sitt rum. — Min herre, yttrade nu lorden, kaninen, som ni anförtrott mig, har blifvit med all omsorg vårdad. Han har blifvit väl född, vacker och klok, kan till och med tala och har nu gifvit mig det rådet att återlemna honom åt hans gamla husbonde. Jag ber er derföre att genast köpa den tillbaka. Ni vet, hur mycket den kostar. — Med dessa ord drog han upp en pistol ur fickan.

Köpmannen afhörde honom med tvungen köld och svarade derpå: Min herre! er fordran är ganska billig, till och med utan afseende på den vexel, som ni nu presenterar. Det gläder mig att genast kunna uppgöra min skuld. Det tvungna lånet har varit mig ganska nyttigt; jag är er skyldig icke allenast kapitalet, utan äfven räntorna, ja, hela min välfärd. Hvad kaninen beträffar, som kan gifva ett så godt råd, anser jag för bäst, att ni behåller honom; mig kan han nu mer icke göra någon nytta.

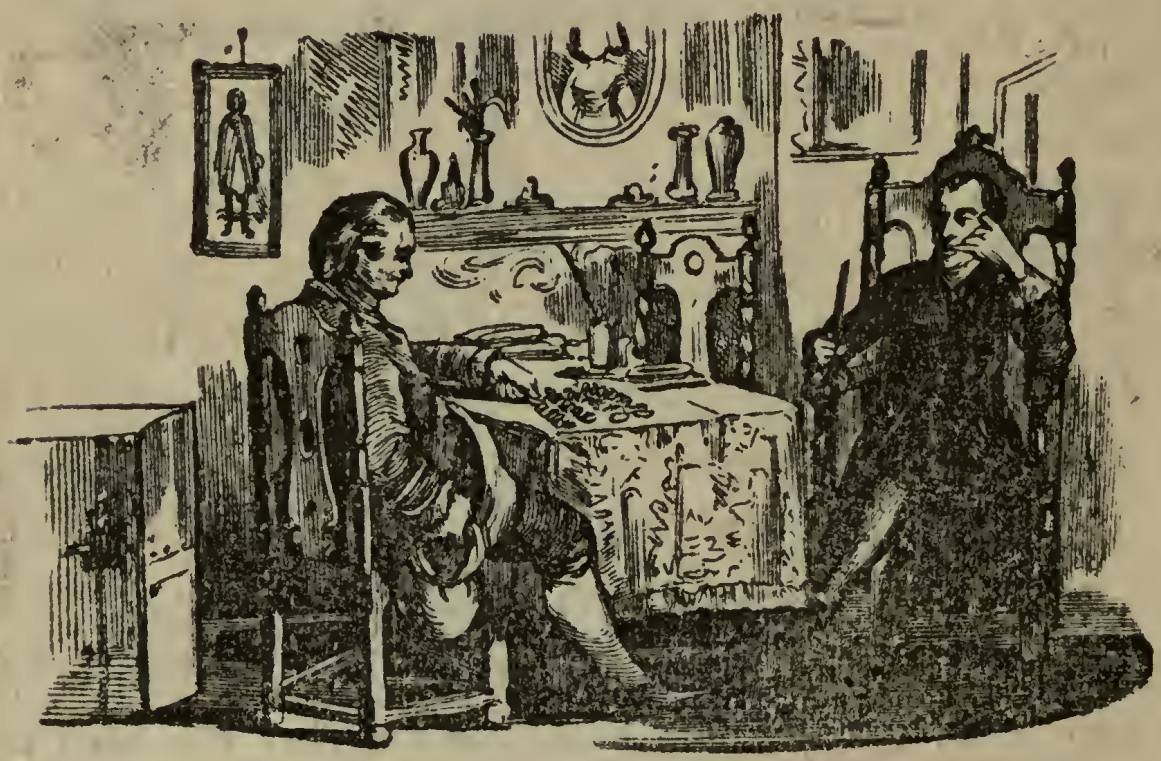

Han uppräknade nu åt lord D . . . de 2000 guinéerna med 6 års ränta, bönföll om lordens tystnad med kaninhandeln och erhöll dennes löfte. Lorden höll också, sitt

ord

ord, ända tilldess köpmannen var död, och till och med derefter yppade han icke hans namn af aktning för hans familj. — Den sistnämnda erhöll underrättelse om saken genom en skrift, som köpmannen sjelf efterlemnat, hvari han troget berättade händelsen och tillade: först från det ögonblick, då jag med min egendom till en del godtgjort min svåra skuld, blef jag åter i stånd att till någon del njuta af lifvet. Derföre råder jag mina barn, att äfven i yttersta nöden, för hvilken Gud måtte bevara dem, alltid motstå frestelsen att vilja hjelpa sig genom ett brott, ty känslan af min straffbarhet har pinat mig så oupphörligt, att jag heldre skulle vilja verkligen gripa till tiggarstafven än åter en gång bära dessa 6 årens pinande smärta.

Till Hans Kongl. Höghet

Prins GUSTAF.

Med Sverges frejdade och stora minnen,
Är furstenamnet *Gustaf* sammanvext.
Ja, *Carl* och *Gustaf* bilda ingångstext
Till mången skildring, som för Svenska sinnen
Är helig, lik en moders sista bud,
Och tröstande lik tanken på en Gud.

Vår ädle Konung visste det. — Han tände
Sin offergärd åt helga minnens graf,
Då *dessa* namn han sina söner gaf.
Sjelf Svensk till hjerta och till själ, han kände,
Att namnen *Carl* och *Gustaf* ha en klang
Lik malmen, som ur Svenska klippan sprang.

Prins Gustaf! Du, som är af ödet korad,
Att nära Skandiens tvillingthroner stå,
Du skall nog helgden af ditt namn förstå.
Se, Sveas modersblick, af glädjen tårad,
Se, hur den fäster sig med välbehag,
På dina ljusa, milda anletsdrag!

GUSTAF

Arfprins af Sverige.

BRITISH
MUSEUM
3 APR 30
NATURAL
HISTORY.

Af dig hon väntar alla furstedygder,
Ej blodig hjeltebragd, vid trummors dån;
Hon vill att du, en värdig *Oscars* son,
Skall hägna fridens träd i våra bygder
Och skönt förhöja dubbelkronans glans
Med kunskapens och snillets gröna krans.

Så tag, du ädle kungason, vår hyllning,
Och gläd dig, att det *verklig* kärlek är,
Som Sveafolket dig till offer bär,
Ej smickrets falska, glimmande förgyllning,
Ett offer af allt redbart, varmt och godt, —
Ej tvångets gärd åt furstenamnet blott!

Ty Nordens folk är starkt, likt bergens hällar,
Och fritt, likt örnen, som i klyftan bor.
Sin vagn han rullar än, den gamle Thor,
Och Balders minne bor bland våra fjällar;
Så länge skall ock nordisk mannatro
Och mannakraft i våra hjertan bo.

Så länge skall ock Svensken villigt våga,
Sitt lif för Kungen och hans hela ätt,
Och oförskräckt, för *Sanning* och för *Rätt*
Han, om så fordras, vill i striden tåga,
Men dröjer helst i älskad fosterbygd,
I sekelgamla ekars milda skygd.

Så sprid, o Gustaf, från din furstekrona,
Den glans, som Brage kring din hjessa göt,
Då ned till dig på luftens ström han flöt,
Och lät sin harpa vid din vagga tona!
En ädel, riktbegåfvad fursteson,
Du säkert blir om folkets kärlek mån.

FRIHETS-SÅNGER.

1. Upprop.

Ej om de *Peliders* vrede
sjunger jag; nej, annan är
striden, som nu upprör verlden,
annan ock vår hjeltehär.
Ej det gäller här ett *Troja*,
nej, men dock ett *Ilium*
storma vi, med torn och vallar:
Kämpar! tagen edra rum!

Upp då, våra dars *Atrider!*
upp *Patroklus* och *Achill!*
Upp *Meriones* till striden,
upp hvar en, som segra vill!
Upp, o *Nestor*, vis i rådslag!
Ajax upp, du härars vakt!
Upp, *Tydides* spjutbetvingarn!
Upp, du hela hjeltemakt!

Ej kanoners kopparmunnar,
höfvas denna kamps natur;
nej, men andens eld och ordet
thordönsljungande derur.
Upp — och låt min mun då tala
spjut och svärdshugg på en gång,
för att *lögnens* borg på jorden
nederstörta med sin sång!

Skall jag denna borg väl skildra
här för Eder? Gifven akt!
Den är full med afgudsbilder,
som bortgyckla andens makt.
Natt och mörker äro borgens
riddersmänner: synd och hån,
öfvertro och afgrundsbländverk
taga ständigt till och från.

Och en väldig skymningsdimma
har ett evigt flor der satt,
som utbreder öfver folken
sina dystra skuggors natt.
Aldrig hålla vårens drömmar
intåg der, ej solens glans;
I de mörka dödens kamrar,
syns blott hemska spökens dans.

Ugglor tjuta, ufvar yla
natt och dag kring torn och vall.
Svordomar och mened höras
der i brutna återskall.
Basilisken och vampyren
bygga i dess skumma vrår,
och i dörrn med dolk i handen
mordet smygande framgår.

Som Pandoras ask den borgen
hemsk i långa tider stått,
ty utur dess afgrundssköte,
tusen eländen utgått.
Strömmar utaf blod ha flödat,
vrede, hat och hot och strid,
tusen år och åter tusen,
folk från folk och tid från tid.

Dock nu är den dagen kommen,
då den störtas skall i grund,
icke sten på sten skall lemnas:
Nu är kommen domens stund.
Ty så ropar folkens stämma:
"Ned igen i afgrundsnatt!"
Och Gud talar i sin vrede:
målet för ditt våld är satt!

Upp då, Herrans kämpar alla,
Skalder! upp i täta led,
följen andens frihetsmaning,
all dess träldom störten ned!
Slungen edra sångers bomber
till det stolta fästets fall,
att till dödens katakomber
grusa murar, torn och vall!

Träden fram i snillets kransar,
ädle kämpar, tidens ljus!
svingen ordets fria lansar,
såsom *Luther* förr och *Huss!*
Krossen alla mörkrets fjettrar,
stormen dess afgudahus,
raskt, som örnens fart och blixtens,
starkt, som verldshafsstormens brus!

Nu J veten, hvilket *Troja*,
här jag sjunger och hvad harm,
som hos nya tidens kämpar
kokar uti hjeltebarm.
Skalder, framåt på den banan,
dikten hvad det heter än:
Iliader, *Messiader*,
blott ej slumren in igen!

2. *Luthers Bildstod i Wittenberg.*

"Wach auf, dreihundertjähr'ger Schläfer,
Dich rufen wir einstimmig, innerlich!"
MÜLLNER.

I *Wittenberg* på torget,
står hög och gudamild,
af kopparmalmen formad,
med Bibeln uti handen,
den store *Luthers* bild.

De häpna folken skåda,
den stolte mannen an
och tänka på det verket,
som fordom han utförde,
den höga kopparman.

Helt plötsligt, nyårsnatten
vid midnattsklockans slag,
man såg den bilden röras,
och koppararmen lyftas,
att helsa Festens dag.

Han bröt sin långa tystnad
med väldig stämma då
och höll en ny predikan,
om gamla ordets frihet,
från menskobojor så:

"Nu är det året kommet
med mål för mörkret satt,
då verldens förste dömes,
och folken vakna skola,
ur trenne seklers natt.

Nu anden skall besegra,
all vantrons lömska här:
hvar lögn skall nedergöras,
och det bestå allena,
som ljus och sanning är!"

Så talte kopparmunnen;
på en gång samma stund
en ström af hänryckt glädje
och helig rysning tränger
till alla hjertans grund.

Du ädla bild af koppar,
träd ned i folkens råd,

som en gigant och bringa
än till de djerfva orden,
De lika djerfva dåd!

---

3. *Nu eller aldrig.*

Nu eller aldrig s'en! Och dagen randas,
då verlden uti ljus och frihet andas,
och Kyrkan sjunger i uppståndelsen:
nu eller aldrig s'en!

Nu eller aldrig! *Luther* synes åter,
och förr sitt lif än andens frihet låter.
Han sina ord åt väckta verlden ger:
nu eller aldrig mer.

Nu eller aldrig: förlåten har remnat,
som länge nog i mörker verlden lemnat.
Vid ropet: *varde ljus!* den störtat ner:
nu eller aldrig mer.

Nu eller aldrig: Viljen än J hvila,
då skall ock ljuset ifrån eder ila.
Upp! hören christna harmonier slå:
nu eller aldrig så!

Nu eller aldrig: sen J kärleksflamman,
hur allas hjertan smälta ljuft tillsamman,
och sjunka inför Gud i andakt ner,
nu eller aldrig mer!

Nu eller aldrig. Stora Peterskyrkan
sig vidgar så för hela jordens dyrkan:
hvem, *hvar* och *hur* man frågar icke der,
nu eller aldrig mer.

Nu eller ej! — Gud ser från himlathronen
och enar alla uti *ende Sonen*;
det stora ögonblicket inne är
nu — eller aldrig mer!

---

4. *Vårt namn.*

Hvar och en af eder säger: Jag är Paulisk, jag är Apollisk, jag är Cephisk, och jag är Christisk. Monn' Christus vara söndrad?

PAULUS.

Hvad vårt namn? Ack, namn vi hafva,
ifrån verldens alla kanter:
Katholiker, Reformerta,
Grekiska och Protestanter.

Christ-katholsk och *Apostolisk!*
dessa ock nu vilja komma
till de mångahanda namnen
på fritänkare irrfromma.

Ja, vi hafva Orthodoxa,
liksom Rationalister,
Mystiker och Pantheister;
Men vi hafva inga — *Christna!*

Utaf namn dock hvilken rikdom!
Men uti den hela skara,
ständigt fattas de, som endast
vilja sanna Christna vara.

Ack! en enda *Christen* kyrka
stiftom, slutligen, J vänner!
den en hvar, blott han är Christen,
glad och innerligt bekänner.

---

5. *Mer ljus.*

"Mer ljus!" så ropar döende den Skalden,
som sjelf ett ljus med ljus upplyste verlden,
och då hans öga brast, i döden han
först ljuset fann.

Mer ljus! Hvad ord så skönt, då tusen, tusen
förklinga meningslöst i tomma luften.
Mer ljus! mer ljus! Hur hörs den helsningen
i echot än!

Den första sångens ton, liksom den sista
än fjerran, eller nära, ja, i döden,
den klinge så i oupphörligt brus:
mer ljus, mer ljus!

För dig, o verld, du många gånger döda
och alltid dock på nytt till lif uppväckta,
jag vet ej bättre valspråk i ditt grus,
än det: mer ljus!

Ty ljuset kan på denna mörka jorden
för mycket ej för dina stoftbarn blifva,
derför vi rope här i grafvens hus:
mer ljus, mer ljus!

---

6. Befrielsen.

Den gamla Draken ligger krossad;
nu friheten mot ljuset ler
och lyfter vingarna från jorden,
och låter sig ej fjettra mer.

Den arga fienden — en förste
för mörkrets verld — uti sin natt
tillbakakrupit; hur han grämes,
för trots och vantro mål är satt.

Förr syntes jorden som en grafgård,
som lik dess alla väsenden,
nu höjer friheten sin vinge,
och hviftar lif i döden än.

Nu klappa alla hjertan åter,
af aldrig hörda jubelslag;
den hela vida verlden uppstår,
att fira ljusets Påskadag.

Sextusen år hon redan sofvit,
och är nu ändtlig fullsöfd nog,
att skaka af sig alla banden,
som väld och våld kring henne slog.

Och myndig nu omsider vorden,
ur dvalan väcker hon hvar själ:
och ropar ut i alla länder:
Triumf! ej anden mer är träl.

W—m

Ångvagnar och Jernvägar.

Ångans kraft var känd redan af de gamle, och det berättas om *Hero* från Alexandria, som lefde ungefär 100 år före Christi födelse, att han konstruerat en ihålig metallkula, som fylldes med vattenånga, och, när denna ånga utströmmade, genom hennes tillbakaverkande kraft försattes uti en roterande rörelse. Men uppfinningen fullföljdes icke vidare, och först i sednare hälften af 17:de århundradet finner man första spåren till en ångmachin i den mening, hvari detta ord brukas af oss.

Markisen af *Worcester* och en Fransman, *Samuel Moreland*, äro bland de första, som sökt frambringa mechaniska verkningar genom ångans kraft. Äfven Fransmannen

nen *Papin*, ännu i dag ryktbar genom den s. k. Papinska grytan, anställde många försök med instängda ångors kraft och kom till och med på tanken att låta ångan verka på en uti en cylinder innesluten kolf. Den Engelska kaptenen *Savary* hade på 1690-talet kommit på ungefär samma tankar och kan, eftersom han verkligen använde sin uppfinning till machiner, med tämligt skäl anses såsom ångmachinens egentliga uppfinnare.

Bland ångmachinens sednare förbättrare bör man nämna Engelsmännen *Newcomen* och *Watt* m. fl., tilldess Amerikanaren *Fulton* kom på den idéen att på fartyg applicera ångmachinen, hvilken hittills till det mesta varit använd att pumpa vatten ur grufvor, uppfordra malm, sätta machiner i gång o. s. v. Från Fultons tid har ångfarten med otrolig hastighet utbredt sig öfver hela den civiliserade jorden; insjöar och segelbara floder i Europa och Amerika hvimla af ångbåtar, och genom ångfartyg underhålles regelbunden kommunikation till och med imellan sjelfva verldsdelarna. Men äfven detta var icke tillräckligt, utan ångans kraft har äfven blifvit applicerad på vagnar, och afstånden imellan länder och städer derigenom nu så förkortade, att man på ett par dagar kan göra en resa, hvartill fordom erfordrades veckor. Nödvändiga för ångfarten på land äro jernbanorna, uti hvilka ångvagnstränerna löpa, och hvilka äfvenledes äro en Engelsk uppfinning. De första dylika artificiela banor bestodo af trä, och på dem

kunde en häst draga 4 gånger så stort lass som på en vanlig väg; men efter år 1738 började man i England anlägga jernbanor för vanliga transporter, och dessa hafva i sednare tider blifvit så förbättrade, att en häst på en sådan bana kan draga 10 gånger så stort lass som på den bästa stenlagda väg. Den första ångvagnen förfärdigades 1802 af Engelsmännen *Trewithik* och *Vivian*, och denna vagn kunde på en jernbana draga 10 tons med 5 Engelska mils hastighet i timmen. Denna ångvagn förbättrades sedan 1814 af Engelsmannen *Stephenson* och har efter hans tid blifvit allt mer och mer fulländad.

En vagnträn, sådan den nu för tiden brukas, består af den egentliga ångvagnen, eller lokomotiven, som sättes i rörelse af den på honom befintliga machinen, och med kedjor är fäst vid en förrådsvagn, kallad tender, på hvilken det erforderliga brännmaterialet och vattnet föres. Efter tendern och medelst kedjor sammanhängande med densamma följa sedan vagnar för personer och varor. Jernvägarne hafva i våra dagar hunnit en sådan betydenhet, att de flesta Europeiska länder genomskäras af sådana, och äfven i vårt land äro vi på väg att erhålla dem.

Man har tvifladt om behofvet af eller möjligheten att anlägga jernvägar i Sverige. Behofvet af sådana vägar tyckas dock ligga tämligen klart i dagen i ett land, som är så glest befolkadt som vårt, och der afstånden äro så stora, att de särskilda provinserna väl kunna behöfva mer

närmas den ena till den andra. Onekligt är, att jernvägarne mer än något annat hittills kändt medel befordra kommunikationen på land och derigenom underlätta cirkulationen af de varor, som produceras inom ett lands särskilda provinser. Man föreställe sig en jernväg dragen tvärtigenom Sverige, t. ex. från Göteborg till Stockholm; denna väg genomskär flera provinser, hvilka derigenom blifva i stånd att försända sina produkter till dessa rikets bägge största städer och genom dem sättas i förbindelse med hafvet, hvilket under nationernas barndomstillstånd sätter en oöfverstiglig gräns för deras utbredning, men, när nationerna hunnit det stycke längre fram, utgör det förnämsta sambandet dem imellan. Eller man föreställe sig en jernväg från Skåne till Göteborg eller Stockholm; en väg, som sätter nämnda rika provins i förbindelse med dessa städer och gifver en debouché för dess produkter. Om nödvändigheten och nyttan af en sådan inrättning bör sålunda icke gerna något tvifvel uppstå; men svårare blir det onekligen att besvara frågan om möjligheten att i Sverige anlägga en sådan. Så mycket är likväl säkert, att med de ofantliga framsteg, som vetenskapen gjort i våra dagar, en sådan anläggning numera icke kan höra till omöjligheterna. Man ihogkomme dessutom, att i Amerika jernvägsanläggningarne mångengång haft måhända större svårigheter att besegra, men dessa likväl kunnat lyckligen öfvervinnas. Genom en sådan anläggning skulle tusentals arbe-

tare finna sitt bröd, den inhemska industrien på allt sätt lifvas, afstånden förkortas, de längst in i landet belägna punkterna sättas i gemenskap med hafvet, folkens stora stråkväg, och Sverige icke längre genom sitt isolerade läge nödgas i åratal vänta på att blifva delaktigt, af de öfriga Europeiska folkens uppfinningar och förbättringar i konst och industri. Det är på dessa grunder, till hvilka vida flera skulle kunna läggas, om utrymmet sådant medgåfve, vi önska, att äfven Sverige måtte blifva delaktigt af dessa förmåner, och kanhända är icke den tid långt borta, då jernvägar genomskära vårt land i alla rigtningar, och sjelfva det ofruktbara Lappland, hvars omätliga mineraliska skatter nu ligga till ingen nytta, och hvars skogar gagnlöst bortruttna, utgör en rik och tätt befolkad provins, en ersättning för Finland, som på ett så skändligt sätt blifvit oss afhändt. Här, såsom uti allt, heter det:

Börja! till hälften är gerningen gjord, när du börjat,
och våga.

Våga blott vara vis!

Om Ångkraftens
första användande i Sverige samt der nu befintliga ångfartygs-kommunikationer.

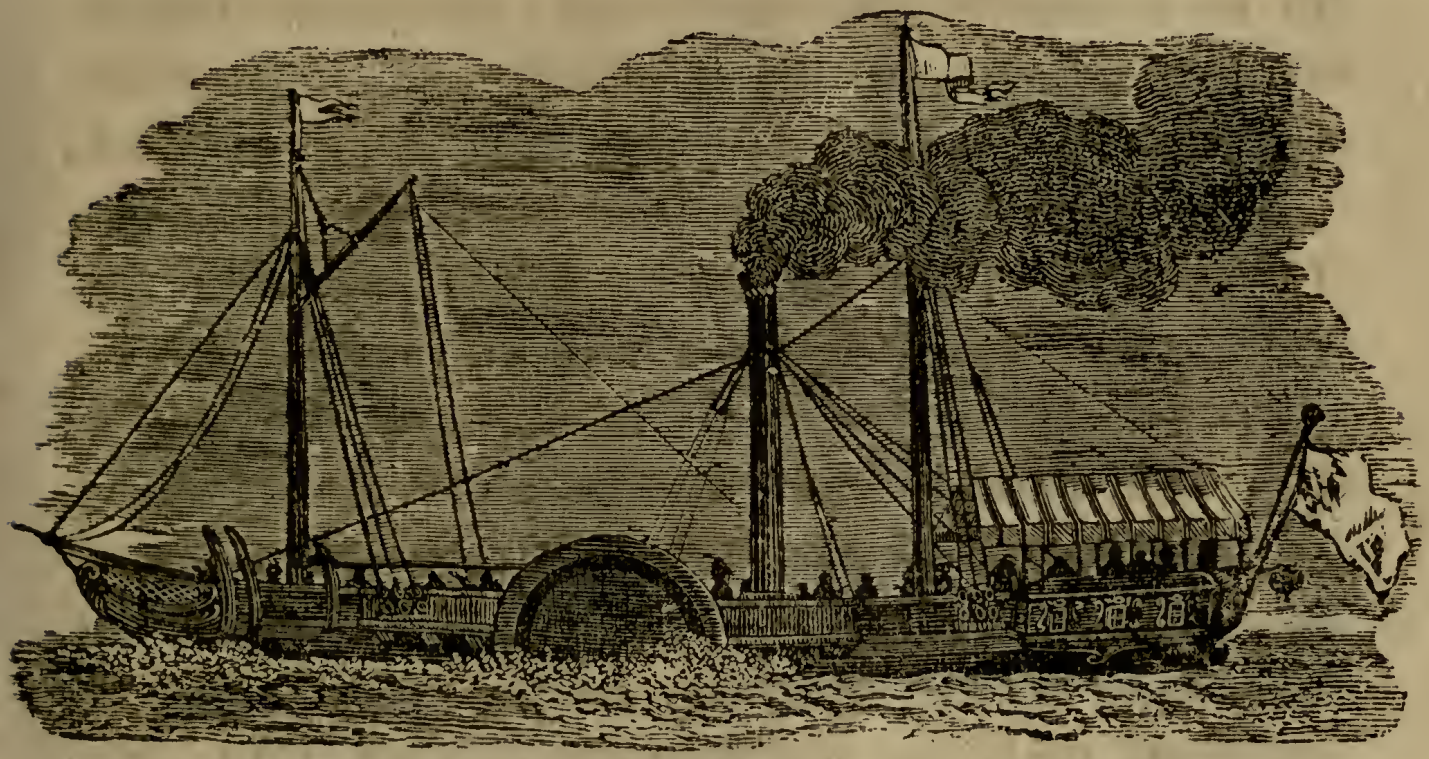

År 1804, den 4 Maj, landsteg i Göteborg en man, hvilken Sverige i främsta rummet har att tacka för ångkraftens första användande inom Riket. Denne man var *Samuel Owen.* I stället för att resa till Amerika, dit han ämnat sig, och der ångans kraft var bättre känd än han ansåg den vara i England, antog han ett tillbud af Cancelli-Rådet Edelcrantz, som då var i England för att inköpa machiner, att medfölja honom hit och uppsätta desamma. Den första ångmachinen uppsattes hos fabrikör Frisk

på Lidingön och kom i gång julaftonen 1804. Tvenne andra machiner uppsattes i Kungsholms och Ladugårdslands brännerier; en fjerde, hvilken Edelcrantz sjelf skulle begagna till Eldqvarnen, var för liten till ändamålet, inköptes efter gjordt anbud af interessenterna i Dannemora grufvor för att länsa dessa från vatten, och uppsattes äfven af Owen. År 1805 återreste han till England; men på Edelcrantz's begäran kom Owen åter hit 1806. Den första mekaniska verkstad i Sverige var den, som Owen tre år derefter, 1809, anlade. Först år 1817 började han förfärdiga ångfartyg. Hans första försök var med de nu så kallade propellers. Kongl. Maj:t lät på Djurgårdsvarfvet, bygga ett fartyg som förseddes med både propeller och vattenhjul, då resultatet blef för de senare. Sedan byggde Owen ett fartyg med 6 hästars kraft, som kallades Amphitrite, och detta fartyg var det första, som gick med passagerare. Det gjorde sin första resa till Westerås marknad 1818. Man finner häraf, att Sverige denna gången, mot sin vana, hastigt tillegnade sig en uppfinning af ovedersägligt nationalgagn. Det var först 1813 man såg ett ångfartyg klyfva Themsens vågor, och först 1816 man såg detta hafsvidunder på Seinen vid Paris. Nu, efter 27 år, eger Sverige 57 ångfartyg med 2,148 hästars kraft; af dessa fartyg underhålla de nedanupptagna en regulier kommunikation så väl mellan inrikes orter som Sverige och utrikes orter. För den senare kommunikationen tillkomma dessutom 5 utländ-

ska Bolag tillhöriga ångfartyg nämligen: Furst Menschikoff, Storfursten, Prins Carl, Christiania samt Drottning Elisabeth.

Kommunikations-linier.

Imellan *Stockholm*, *Åbo*, *Helsingfors*, *Reval* och *S:t Petersburg*, med Furst Menschikoff (90 hästars kraft) och Storfursten (80 h. kr.) en gång i veckan.

" " *Calmar*, *Ystad* och *Lübeck*, med Svithiod (100 h. kr.) och Gauthiod (120 h. kr.) en gång hvarje vecka.

" " *Göteborg* och *Wenersborg*, under hvilken resa fartygen anlöpa: *Södertelje*, *Söderköping*, Rödesund, Bromö, Ström, Mem, Motala, Sjötorp, Trollhättan, Husbyfjöl, Hajstorp, Arkö, Berg, Forsvik, Wassbacken, Eken, Stegeborg, Borenshult, Norrqvarn, Lyrestad, Norsholm, Säfösund och Oxelösund, med Polhem (32 h. kr.), Thomas Telford (36 h. kr.), Daniel Thunberg (32 h. kr.) och Erik Nordevall (34 h. kr.). en gång hvarje vecka.

" " *Carlstad*, *Göteborg* och *Wenersborg*, hvarvid fartygen, utom en del af of-

vannämnda stationer, äfven löpa an vid Åkerström, Aspholmarna och Carlsborg; med Amiral v. Platen (28 h. kr.) och Wermland (40 h. kr.), en gång i veckan.

Imellan *Stockholm*, *Öregrund*, *Gefle*, *Söderhamn*, *Hudiksvall*, *Sundsvall*, *Hernösand*, *Strömsundet*, *Örnsköldsvik*, *Umeå*, *Wasa*, *Ratan*, *Skellefteå*, *Piteå*, *Luleå* och *Haparanda*; med Örnsköld (90 h. kr.) och Norrland (60 h. kr); en gång hvarje vecka under sommarmånaderna, hvarannan vecka om hösten.

„ „ och *Wisby*; med Gottland (70 h. kr.) en gång i veckan.

„ „ *Westervik*, *Calmar*, *Carlskrona* och *Carlshamn*; med Scandia (64 h. kr.) och förutnämnda ångfartyg Gottland trenne gånger hvarje vecka.

„ „ *Nyköping*, *Westervik* och *Calmar*; med Ellida (30 h. kr.), hvarvid fartyget anlöper *Södertelje*, Döderhultsvik och *Borgholm* på Öland; 3 till 4 gånger i månaden.

„ „ och *Jönköping*; med KommendörKapten och Östergöthland (hvardera om

32 h. kr.); anlöper dervid *Södertelje*, *Söderköping* och alla stationer vid östra kanallinien, äfvensom *Hjo*, tre gånger hvarje månad.

Imellan *Stockholm* och *Norrköping*, hvarunder *Södertelje* anlöpes; med Raketen (70 h. kr.), Cometen (60 h. kr.) och Norrköping (60 h. kr.), det sistnämnda medförer däckad lastpråm; fem gånger hvarje vecka.

" " och *Nyköping;* med Hermoder (70 h. kr.) och Gripen (30 h. kr.) tre gånger i veckan.

" " och *Örebro;* med Hjelmaren (30 h. kr.). Mälaren (80 h. kr.) och Engelbrecht (30 h. kr.), hvarvid *Strengnäs* anlöpes. Det sistnämnda fartyget medförer lastpråmar. Tre gånger hvarje vecka.

" " och *Arboga;* med ofvannämnda ångfartyget Mälaren; 1 gång i veckan.

" " *Strengnäs* och *Arboga;* med Wikingen (45 h. kr.); två gånger i veckan.

" " *Strengnäs* och *Westerås;* med Gustaf Wasa (40 h. kr.), Westmanland (50 h. kr.) och Yngve Frey (26 h. kr.); hvarje söknedag fram och åter.

Imellan *Stockholm*, *Strengnäs* och *Thorshälla;* med Thorshälla (32 h. kr.); tvenne gånger hvarje vecka.

" " *Strengnäs* och *Köping;* med Freja (40 h. kr.) i gång i veckan.

" " och *Upsala;* med Upland (30 h. kr.) och Upsala (50 h. kr.); hvarje söknedag dit och åter.

" " och *Enköping;* med ofvannämnda ångfartyget Hjelmaren, en gång hvarje vecka.

" " *Mariefred* och Gripsholm; med förutnämnda ångfartyget Freja; tvenne gånger i veckan.

" *Göteborg* och *Christiania*, samt *Göteborg*, *Helsingör* och *Köpenhamn;* med Prins Carl och Christiania; 1 gång i veckan.

" *Malmö*, *Köpenhamn* och *Lübeck;* med Malmö (70 h. kr.) 2:ne gånger i veckan till Köpenhamn och 1 gång till Lübeck ifrån sistnämnde stad, då fartyget ej stannar vid Travemünde; samt med Unionen (20 h. kr.) 2 gånger i veckan.

" *Ystad* och *Stettin;* med Svenska Lejonet och Drottning Elisabeth; 1 gång i veckan.

" *Mariestad* och *Götheborg;* med Wettern (20 h. kr.)

Imellan *Öland* och *Calmar;* med Calmar (10 h. kr.).
„ *Carlskrona* och *Lyckeby;* med Lyckeby (6 h. kr.).

Förutan här ofvan upptagna 37 inhemska bolag tillhöriga, ångfartyg, finnas flere större, hvilka icke göra några reguliera tourer, och hvaraf må nämnas: Hercules (80 h. kr.), som begagnas till bogseringsfartyg i Stockholms skärgård; Götha Elf (60 h. kr.), bogserar på Götha Elf, Olof Trätälja (20 h. kr.), Finspång (20 h. kr.) m. fl. Bland de mindre ångfartygen och sluparna göra följande reguliera tourer från hufvudstaden till Waxholmen, Gustafsberg å Wermdön, Kongl. Djurgården och Drottningholm: Bellman, Gustafsberg, Näcken och Tessin.

Af alla dessa ångfartyg äro 7 byggda af jern, nämligen: Hermoder, Mälaren, Upsala, Norrköping, Scandia, Tessin och Gustafsberg.

Blomster-Almanach

af Carl von Linné.

För Upsala klimat.

ANM. Ziffrorna utmärka kalender-månader och dagar för år 1755, då Linné gjorde observationer för denna Blomster-Almanach; andra år visa olika resultat; men naturföreteelsernas ordningsföljd är hufvudsakligen alltid densamma. De med större stil tryckta namnen hafva största märkvärdighet uti ifrågavarande fall. När en ört nämnes utan tillägg, betyder det, att den börjar att blomma.

1.

Glacialis, Vintertiden.

Från Vinter-solståndet till Vårdagjemningen.

I. 1. Råkor slås på isen.
2. Om nätterna smäller det i knutarna.
4. Hästspillningen hoppar.
8. Trettondedagstö.
26. Pålsmessoslask.

II. 22. Jerndagarne bli esomoftast mellan den 20 och 28 Februari, då är oftast hos oss den starkaste köld, Thermometern faller ända till 32° under fryspunkten.

2.

Regelationis, Käldraget.

Från det snön först börjar smälta, tills isen går bort.

III. 19. Dagsmedjan begynner.
20. Snön smälter vid väggarna.
22. Vattnet rinner vid väggarna.
25. Vägarne bli orena.

IV. 1. Hästspillningen fräter isen och gör vakar.
Sälgens knoppar öppnas.
3. Stenarne skiljas från isen.
6. Bergkullarne blifva bara af halfsmält snö.
Ormarne framkrypa.
Orren leker.
7. SOMMAR-FJÄRILEN, *Papilio Urticarius*, kommer ymnigt fram.
Ankan värper.
Tornfalken kommer.
10. Floderna gå opp, och isen går sin väg.

O. Celsius den Äldre har observerat, att Upsala ån på 70 år aldrig haft is på sig öfver den 19 April.

Isgäddan leker; hon slutar, när grodorna begynna.
Svanorna flyga förbi.

11. Kälen går upp, och vattnet sjunker.
Underjordiska källare fyllas af vatten.
Trädgårdsörterna afhöljas, på det de ej må göra skott. Drifbänkar för Meloner sås.

3.

Germinationis, *Såningstiden.*

Från Sädesärlans ankomst till Svalans. Från första blomma till första träd börjar att spricka ut; så länge Leucojum vernum blommar.

IV. 12. Hassel, *Corylus Avellana.*
HÄSTHOF, *Tussilago Farfara.*
Vårsaffran, *Crocus sativus.*
VÅRLÖFKOJ, *Levcojum vernum.*
SNÖLILJA, *Galantus nivalis.*
Sädesärlan kommer.
Aspen leker.
Grodorna leka.
14. Korskål, *Ranunculus Ficaria.*
Våfferdagslök, *Ornithogalum luteum.*
Vårrågblomma, *Draba verna.*
16. Lungört, *Pulmonaria officinalis.*
Blåsippa, *Anemone hepatica.*
Tidbast, *Daphne Mezereum.*

Kalkonen värper.
Kornet sås allmänt.
Fläder, *Sambucus racemosus*, spricker ut.
Caprifolium, *Lonicera perfoliata*, spricker ut.
17. Näckbladen, *Nymphæa lutea*, flyta upp.
19. Asp, *Populus tremula.*
Cynoglossum Omphalodes.
Drifbänkarne sås med utländska frön.
21. Norssen leker; då blir gerna storm och oväder i Upsala, och frossor gå.
28. Sälg, *Salix capræa.*
Äkta viol, *Viola odorata.*
Vårsaffran utblommar.
30. Kråkris, *Empetrum nigrum.*
Pestilensrot, *Tussilago petasites.*
V. 1. Bingelört, *Mercurialis perennis.*
Primula veris hortensis.
Fumaria bulbosa solida.
Oxöron, *Anemone Pulsatilla.*
Hvitsippa, *Anemone nemorosa.*
Buskvioler, *Viola hirta.*
Hasselört, *Asarum europæum.*
STENSQVÄTTAN framkommer.
BACKARNE GRÖNSKA efter regn.
7. Gulsippan, *Anemone ranunculoides.*
Korgpilen, *Salix viminalis.*

Björnbärsbusken, *Rubus fruticosus*, spricker ut.

8. Desmansört, *Adoxa moschatellina.*

Fumaria bulbosa cava.

Vårlöfkojan utblommar.

Snöliljan utblommar.

Snön smälter i skuggan.

4.

Frondescentiæ, *Löfsprickningen.*

Under det alla träd spricka ut, från Häggen till Asken, från Svalans ankomst till Tulpanen.

V. 9. Drufhyacinth, *Hyacinthus Botryoides.*

Svalan och Storken komma.

11. Aspen utblommar.

12. Göken gal.

13. Harsyra, *Oxalis acetosella.*

Såningstiden.

Adonis apennina.

Primula Auricula.

15. Påsklilja, *Narcissus pseudo-Narcissus.*

Näktergalen kommer.

16. *Potentilla verna.*

17. *Adonis vernalis.*

18. Kejsarkrona, *Fritillaria imperialis.*

20. Damspelsblomma, *Fritillaria Meleagris.*
21. Kabbelök, *Caltha palustris.*

Utblommat hafva: Hvitsippan,
Blåsippan,
Fumaria bulbosa solida,
Äkta Violer,
Pestilensrot.

I följande ordning utspricka träden under denna månad.

HÄGG, *Prunus Padus.*
Hassel, *Corylus Avellana.*
Rönn, *Sorbus aucuparia.*
Spiræa salicifolia.
BJÖRK, *Betula alba.*
Berberis, *Berberis vulgaris.*
Korgpil, *Salix viminalis.*
Älster, *Evonymus europæus.*
Oxbär, *Mespilus Cotoneaster.*
Philadelphus Coronarius.
Olvon, *Viburnum Opulus.*
Syren och Liguster, *Syringa* et *Ligustrum vulg.*
Haftörne, *Hippophaë Rhamnoides.*
Al, *Betula Alnus.*
Lönn, *Acer platanoides.*
Törnrosbuskar och Robinier.
Alm, *Ulmus campestris.*
Hagtorn, *Cratægus Oxyacantha.*

Apel, *Pyrus Malus.*
Kirs, *Prunus Cerasus.*
Getapel, *Rhamnus Cervispina.*
Sälg, *Salix caprea.*
Oxel, *Cratægus Aria.*
Bok, *Fagus sylvatica.*
Afvenbok, *Carpinus Betulus.*
Poppel, *Populus nigra et alba.*
Asp, *Populus tremula.*
Lind, *Tilia europæa.*
Fjällbjörk, *Betula nana.*
Ek, *Quercus Robur.*
ASK, *Fraxinus excelsior.*

Då Asken slagit ut, blir ingen skadlig köld, och orangeri-vexterna flyttas ut.

5.

Florescentiæ, *Blomstertiden.*

Från första Rågaxet tilldess det blommar från Tulpanen till Fetknopparna.

V. 25. *Sambucus racemosa.*
HÄGG, *Prunus padus.* — Kråknedanet.
Svarta Vinbär, *Ribes nigrum.*
Erysimum Alliaria.

Hundloka, *Chærophyllum sylvestre.*
Ranunculus aconitifolia.
TULPAN, *Tulipa gesneriana.*
Dodecatheon Meadia.
Epimedium Alpinum.
MÖRTEN leker.
FÖRSTA SÄDESAXET.

26. Stenbräcka, *Saxifraga granulata.*
Päron, *Pyrus communis.*

27. Svalört, *Chelidonium majus.*
Hjortron, *Rubus Chamæmorus.*
Åkerbär, *Rubus arcticus.*
Bullerblomster, *Trollius europæus.*

28. Ängkrasse, *Cardamine pratensis.*
Laxen går upp i floderna.
Slån, *Prunus spinosa.*
Plommon, *Prunus hortensis.*
Kirs, *Prunus Cerasus.*
Narciss, *Narcissus poëticus.*
Aquilegia sibirica.

Utblommat hafva: Druſhyacinth,
Påsklilja,
Kejsarkrona,
Adonis vernalis.

30. Stjernblomma, *Trientalis europæa.*
Liljekonvalje, *Convallaria majalis.*

Abramsrot, *Geranium sylvaticum.*
Tjärblomster, *Lychnis viscaria.*
Veronica Chamædrys.
BRAXEN leker, Häggen utblommar.

VI. 1. Blåhvifva, *Primula farinosa.*
Siberiskt ärtträd, *Robinia Caragana.*
GRANEN gör nya skott.
Enkel Pion, *Pæonia officinalis.*

2. Apel, *Pyrus Malus.*
Utblommat har *Epimedium alpinum.*
ALLA SÄDESAXEN FRAMME.

3. Enen ryker, Trollsländor komma fram.
Rhabarber, *Rhabarbarum Rheum.*
Aquilegia canadensis.

4. Oxtunga, *Anchusa officinalis.*
Ängkafle, *Alopecurus pratensis.*

5. Bergskrabba, *Globularia vulgaris.*
Geranium Phœum.

7. *Orchis latifolia.*
Akleja, *Aquilegia vulgaris.*
Hesperis matronalis.
Utblommat hafva: Apel,
Päron,
Tall och Gran.
Tulpan,
Gullhvifva.

VI. 8. Berberis, *Berberis vulgaris.*
Syrén, *Syringa vulgaris.*
Ängarne stå gula af Ranunkler.
9. Kosjuss, *Polemonium cæruleum.*
Ornithogalum umbellatum.
10. Svärdslilja, *Iris Pseudo-Acorus.*
Centaurea Phrygia.
11. Midsommarsblomster, *Geranium pratense.*
Blåklockor, *Campanula rotundifolia.*
Sötblomster, *Matricaria Chamomilla.*
Tok, *Potentilla fruticosa.*
Lonicera tatarica.
12. Oxel, *Cratægus Aria.*
13. *Silene nutans.*
Neglikerot, *Valeriana Phu.*
Thalictrum aquilegifolium.
Adonis annaca, rubra.
Utblommat hafva: Narcissen,
Sib. Ärtträdet,
Enkel Pion.
14. Gula Näckrosen, *Nymphæa lutea.*
Geranium uniflorum.
Jungfru Mariæ hand, *Orchis maculata.*
Salvia sylvestris.
15. *Rosa eglanteria.*
„ *spinosissima.*

Roso cinnamomea.

„ *villosa.*

Iris germanica.

„ *sibirica.*

Gisk, *Aconitum lycoctonum.*

16. Slåtterblomster, *Parnassia palustris.*

Hvit Näckros, *Nymphæa alba.*

DUBBEL PION.

Dianthus Plumarius.

Campanula patula.

Heracleum panaces.

Rheum Rhaponticum.

Carduus heterophyllus.

Wendelrot, *Valeriana officinalis.*

Lathyrus palustris.

Prestkragar, *Chrysanthemum Leucanthemum.*

Ögontröst, *Euphrasia officinalis.*

Senecio vulgaris.

Kaprifolium, *Lonicera perfoliata.*

18. *Dictamnus albus.*

Allium Moly.

Lilium bulbiferum.

Iris variegata.

Atropa Belladonna.

Utblommat ha: *Geranium sylvaticum.*

RÅGEN BLOMMAR.

6.

Grossificationis, Karttiden.

Under hela den tiden Fetknopparne blomma ifrån den blekgula till den brandgula *Hemerocallis*.

VI. 20. *Malva moschata.*
FETKNOPPAR, *Sedum acre.*
Clematis erecta.
BLEKGULA, *Hemerocallis.*
Hydrophyllum virginianum.
Phlomis sibirica.
22. *Ophrys myodes.*
Blåklint, *Centaurea Cyanus.*
Carduus helenioides.
Orobus sibiricus.
Delphinium elatum.
Lonicera Diervilla.
23. Surkullor, *Anthemis Cotula.*
Sedum Aizoon.
24. *Epilobium angustifolium.*
Veronica maritima.
„ *longifolia.*
Astragalus alpinus.
Philadelphus coronarius.
Dianthus barbatus.

Linum perenne.
Chærophyllum bulbosum.
Sammetsblomma, *Tagetes patula.*
Crepis sibirica.

Utbl. Berberis.

25. *Stachys sylvatica.*
Anthemis triumphetti.
SPIREA SALICIFOLIA.

Utbl. Syrén.

26. *Scutellaria galericulata.*
Epilobium montanum.
Scorzonera hispanica.
Smultron mogna.
27. Märmjölk, *Hypochœris maculata.*
Linnés höfrö, *Medicago falcata.*
Sonchus sibiricus.
Inula oculus Christi.
Nepeta sibirica.
Tordylium latifolium.
HVITSIPPAN och BACKSIPPAN gå i frön.
28. Kalfmule, *Anthirrhinum Linaria.*
Strandhafre, *Elymus arenarius.*
Quesrot, *Bryonia alba.*
Physalis Alkekengi.
Clematis integrifolia.
Silene Armeria.

29. Etterört, *Chrysanthemum segetum.*
Lathyrus latifolius.
Björnhallon, *Rubus cæsius.*
Mose's rosor, *Campanula glomerata.*
Mattram, *Matricaria Parthenium.*
Utbl. Dubbla Pionen.
Potentilla verna.
Aconitum pyrenaicum.
Delphinium grandiflorum.
„ *Ajacis.*
Påfogeln släpper sina fjädrar.
30. Letblomster, *Anthemis tinctoria.*
Näsgräs, *Achillea ptarmica.*
ÄNGSNEJLIKA, *Dianthus deltoides.*
Crepis biennis.
ÅKERVÄDD, *Scabiosa arvensis.*
Hypericum Ascyron.
Gladiolus communis.
Fläder, *Sambucus nigra.*
Carduus tataricus.
Aster annuus.
Ornithogalum pyrenaicum.
Athamanta condensata.
Lychnis coronaria.
Trifolium Lupinaster.
Utbl. *Isatis tinctoria.*

VII. 1. *Lythrum Salicaria.*
Heracleum Spondylium.
Åkerbinda, *Convolvulus arvensis.*
Gyphsophila fastigiata.
Stachys alpina.
Trifolium Melilotus.
Centaurea nigra.
Chrysanthemum coronarium.
Verbascum Lychnitis alb.
KROLLILJA, *Lilium Martagon.*
Libsticka, *Ligusticum Levisticum.*
Campanula Rapunculus.
Sideritis romana.
Utbl. *Dodecatheon Meadia.*
2. *Campanula latifolia.*
Ilogräs, *Anthericum ossifragum.*
Potentilla monspeliaca.
Delphinium elatum hybridum.
3. Kattrumpa, *Verbascum nigrum.*
Thalictrum flavum.
„ *dioicum.*
„ *sibiricum.*
4. Skogsbinda, *Convolvulus sepium.*
Trifolium Melilotus alb.
LYSIMACHIA VULGARIS.
„ *nummularia.*

Dianthus virgineus.
Lychnis chalcedonica.
DIGITALIS RUBRA.
„ *alba.*
Polygonum divaricatum.
5. Elggräs, *Spiræa Ulmaria.*
Trifolium montanum.
Veronica spicata.
Holcus lanatus.
Dodartia orientalis.
Telephium imperati.
Oenothera biennis.
6. Rölleka, *Achillea Millefolium.*
J. MARIE SÄNGHALM, *Galium verum.*
Småborrar, *Agrimonia Eupatoria.*
Campanula Trachelium.
Johannisört, *Hypericum perforatum.*
Hypericum hirsutum.
Solidago virginiana.
Morot, *Daucus carota;*
Sedum rupestre.
„ *reflexum.*
Lilium martagon, alb.
Anthemis valentina.
Iris foetidessima.
Astragalus galegiformis.

Athamanta Cervaria.

7. *Centaurea Jacea.*

Campanula persicifolia.

HUMLA, *Humulus Lupulus.*

Puktörne, *Ononis spinosa.*

Ligusticum scoticum.

Nypon, *Rosa canina.*

Hvita rosor, *Rosa alba.*

Provinsrosor, *Rosa gallica.*

Rubus canadensis.

Blodtupper, *Sanguisorba officinalis.*

Scabiosa tatarica.

Wallmo, *Papaver somniferum.*

Corrigiola littoralis.

Utbl. Hundloka.

Kornaxen öfver allt framme.

Ärtskidorna matnyttiga.

Kirsbären mogna.

Den första slåttertiden inne.

8. Bonässla, *Leonurus cardiaca.*

Sarons-blomster, *Dianthus Armeria.*

Rumex patientia.

Utbl. Jasmin.

Adonis sibirica.

9. *Carduus nutans.*

Carduus spinosissima.
Karborre, *Arctium Lappa.*
Scabiosa alpina.
Cnicus cernuus.
Rudbeckia hirta.
Cichorium spinosum.
Stachys germanica.
„ *cretica.*
Oenothera mollis.
Hampa, *Cannabis sativa.*
HJORTRON mogna.
Åkerbär mogna.
10. Gråbo, *Artemisia vulgaris.*
Trenanthes muralis.
Ballota nigra.
Hårsmynta, *Clinopodium vulgare.*
Isop, *Hyssopus officinalis.*
Teucrium Chamæpythis.
Scrophularia aquatica.
Circæa canadensis.
Utbl. Wäpling, *Trifolium pratense.*
Fettistel, *Sonchus arvensis.*
Lind, *Tilia europæa.*
HÖANDEN börjar.
Dosta, *Origanum vulgare.*
Enkel Nejlika, *Dianthus coronarius.*

Lavatera thuringiaca.

Vicia biennis.

12. *Centaurea phrygia.*

WÄGVÅRDA, *Cichorium Intybus.*

Inula salicina.

Epilobium hirsutum.

Picris echioides.

Matledsträdet, *Lonicera Periclymenum.*

Malva Alcæa.

13. *Inula Pulicaria.*

Bittersalso, *Lepidium latifolium.*

Sedum Anacompseros.

Geranium malacoides.

Delphinium elatum.

14. *Actæa racemosa.*

Huslök, *Sedum album.*

Veronica tomentosa.

Echinops strigosus.

Eupatorium cannabinum.

Renfana, *Tanacetum vulgare.*

Erigeron canadense.

Serratula tinctoria.

Carduus eriophorus.

Urtica cannabina.

Mentha gentilis.

„ *spicata.*

Utbl. *Sedum acre.*

Martagon vulgare.

Göken slutar att gala.

7.

Maturationis, *Slåttertiden.*

Ifrån de hvita Fetknopparna eller från *Hemerocallis fulva* tills Ängvädden begynner att blomma.

VII 10. Jerja, *Sonchus alpinus.*

11. Nolanaber, *Hieràcium umbellatum.*

HEMEROCALLIS fulva.

Underblommor, *Mirabilis dichotoma.*

Solidago canadensis.

Mogen Slåttertid.

17. *Carduus lanceolatus.*

SOMMARHYLL, *Sambucus Ebulus.*

Rudbeckia lanceolata.

Glycyrrhiza echinata.

Krusmynta, *Mentha crispa.*

18. Dianthus Superbus.

Springkorn, *Impatiens nolitangere.*

Niemannakraft, *Eryngium planum.*

Salvia nutans.

Perlört, *Gnaphalium margaritaceum.*

Anemone virginiaca.

19. *Cucubalus tataricus.*

Helianthus divaricatus.
Veronica spuria.
Alltum descendens.
„ *Porrum.*
Martagon album.

20. Stormhatt, *Aconitum Napellus.*
Hvit lilja, *Lilium album.*
Dipsacus fullonum.
„ *pilosus.*
Salvia agrestis.
Sonchus palustris.

21. *Napœa dioica, mas.*
Aralia canadensis.
Verbena hastata.

22. *Othonna sibirica.*
Datisca cannabina.
Apocynum cannabinum.
Saponaria officinalis.
Cinna arundinacea.
Dactylis cynosuroides.
Centaurea glastifolia.

23. *Centaurea scabiosa orient.*
Serratula centauroides.
Scabiosa atro-purpurea.
Phytolacca americana.
Monarda mollis.

Conyza

Conyza squarrosa.

21. Ålandsrot, *Inula Helenium.*

Aster Amellus.

Echinops sphærocephalus.

Salvia canariensis.

Dianthus monspeliacus.

25. *Inula dysenterica.*

Sockerrot, *Siumisarum.*

Verbena Urticifolia.

Citronmeliss, *Melissa officinalis.*

26. Höstklockor, *Gentiana Pnevmonanthe.*

Helianthus multiflorus.

27. *Serratula alpina.*

Senecio sarracenicus.

30. *Napæa hermaphrodita.*

31. *Hyacinthus serotinus.*

VIII 1. *Cucubalus baccatus.*

2. *Aconitum Anthora.*

3. *Sedum Telephium.*

Scutellaria lateriflora.

8.

Messis, *Skördetiden.*

Från Ängvädden till Tidlösan.

VIII 4. Ängvädd, *Tcabiosa succisa.*

Rågen skäres.

5. *Aconitum variegatum.*
6. *Salvia hispanica.*
7. *Campanula pyramidalis.*
8. *Scabiosa maritima.*
9. *Eryngium amethystinum.*
   Physalis angulata.
10. *Malva scariosa.*
11. *Gentiana cruciata.*
    Monarda rubra.
12. *Satureja virginiana.*
13. *Helianthus frondosus.*
14. *Artemisia campestris.*
15. *Cynanchum monspeliacum.*
    Aster miser.
    Bidens frondosus.
16. *Eupatorium perfoliata.*
    HUMLAN mognar.
17. *Coreopsis tripteris.*
    KORNET-skäres.
20. *Hibiscus syriacus.*
22. Malört, *Artemisia Absinthium.*
23. *Helianthus giganteus.*
24. *Aster bellioides.*
    Urtica canadensis.
25. *Carpetium cernuum.*
    Polygonum scandens.

26. *Eupatorium purpureum.*
Aster cæruleus.
Utbl. *Hemerocallis fulva.*

9.

Exsolutionis, *Frukttiden.*

Från Tidlösans blomning till Svalans försvinnande.

VIII 28. TIDLÖSA, *Colchicum annuum.*
Örter från varmare länder inflyttas i orangerierna. JERNNÄTTERNA mellan den 17 och 29 Augusti, meränders storm, sedan Tidlösan kommit upp.

29. *Calcalia svaveolens.*
30. *Asclepias rubra.*

IX. 1. *Cyclamen europæum.*
2. *Adonis annua.*
3. *Physalis viscosa.*
4. *Collinsonia canadensis.*
Fikonbladen blekna.
6. *Artemisia manitima.*
8. *Clematis vitalba.*
Delphinium peregrinum.
10. *Artemisia rupèstris.*
12. Dragon, *Artemisia draco.*
13. *Clematis virginiana.*
14. *Solidago serotina.*

15. *Musa paradisiaca.*

Eupatorium maculatum.

17. *Inula crithmoides.*

Svinrötter, *Calla palustris*, gulna för första rimfrost.

22. Svalan försvinner.

Sädesärlan flyr.

Ormbunken, *Pteris Aquilina*, gulnar för frost.

10.

Defoliationis, Löffällningen.

Från det första till det sista löfträd fällt bladen.

IX. 22. *Atriplex maritima.*

Ekens blad bli torra och gulna.

24. Tobak, *Nicotiana Tabacum.*

Lönnen fäller om nattetid bladen.

26. Ärteträden fälla bladen.

X. 2. Lönnen fäller bladen.

4. Häggen fäller bladen.

6. Asken fäller bladen.

7. Almen fäller bladen.

12. Linden fäller bladen.

13. Aspen är ännu grön.

17. Hasseln fäller bladen.

20. *Astragulus alopecuroides.*

25. Poppeln fäller bladen.

27. Tidlösans sista blommor.
Flugträdet, *Populus nigra*, fäller bladen.
28. Pilträden ensamt äro gröna.

11.

Congelationis, *Slasktiden.*

Från sista löffällning till sista grönskande ört.

X. 28. *Iva annua*. Snö och frost omvexla.
XI. 2. *Ambrosia maritima*.
5. *Milleria quinqueflora*.
Floderna frysa.
Snön betäcker jorden.
Snön blir fastare.
Det tinar upp.
Grafvorne fyllas med vatten.
Vintern kommer med isen.

12.

Hibernalis, *Ismånaden.*

Ifrån sista gröna ört till vinter-solståndet.

XI. 5. Mossorna äro de enda, som stå frodiga.
15. Vid 20 grader smäller det i knutarna.

Förteckning

på vexter, som blomstra långt in på hösten, tills kölden förderfvar dem.

Scabiosa arvensis, Åkervädd.
Lychnis dioica.
Polemonium cerulæum.
Inula dysenterica.
Anethum Foeniculum, Fenkål.
Agrostemma coronaria.
Polygonum Bistorta.
Cacalia svaveolens.
Valeriana rubra.
Coreopsis tripteris.
Matricaria Parthenium, Matram.
Valantia Cruciata.
Althæa officinalis.
Colchicum annuum, Tidlösa.
Malva Alcea.
Cheiranthus incanus alb.
Erysimum cheiranthoides.
Matricaria chamomilla.
„ *inodora.*
Anthemis tinctoria.
Aethusa Cynapium, Vild persilja.

Potentilla norvegica.
Tragopogon pratense, Salsofi.
Senecio viscosus.
Geranium dissectum.
„ *rotundum & columb.*
Echium vulgare.
Euphorbia Helioscopia, Törel.
„ *Peplus*, Räfmjölk.
Sideritis romana.
Calendula officinalis, Ringblomma.
Chrysanthemum segetum, Etterört.
Trifolium melilotus.
Chenopodium murale.
Reseda Luteola, Wau.
Borrago officinalis, Stofferblomma.
Silene Armeria.
Aster annuus.
Mercurialis annua.
Urtica romana.
Vicia biennis.
Plantago Psyllium.
Nigella damascena, Jungfrun i det gröna.
Valeriana calcitrapa.
Lathyrus odoratus.
Helianthus annuus.
Scorzonera picroides.

Brassica Eruca.
Sinapis indica.
Picris Echioides.
Anthemis valentina.
Adonis annua.
Cotula coronopifolia.
Oenothera biennis.
Iberis racemosa.
Alcea rosea.

Väderleks-spåman

af blommor.

DAG och NATT, *Calendula pluvialis*, öppnar blomman mellan kl. 6 och 7 f. m. i klart och torrt väder, men är ständigt tillsluten vid instundande och påstående regn.

NARF, *Alsine media*, har blomman öppen från kl. 9 f. m. till middagen; men, skall regn komma samma dag, öppnar hon sig icke; följande dag lutar hon sig ännu, men uppreser sig efter ett par dagar.

SIBIRISK TISTEL, *Sonchus Sibiricus*, tillsluter blomman om natten, när det blir regn följande dag.

HVITSIPPA, *Anemone nemorosa*, tillsluter blomman vid instundande regn.

VATTUROTS-BLOMSTER, *Ranunculus repens*, tillsluter blomman vid instundande regn.

MÅNGBLOMMIG RANUNKEL, *Ranunculus polyanthemos*, lutar blommorna, när hon väntar regn.

RÅGBLOMMA, *Draba verna*, lutar sina blommor om natten och mot instundande regn.

STJERNBLOMMA, *Trientalis europæa*, på samma sätt.

VÅTVÄDERSMOSSA, *Mnium hygrometricum*, vrider sitt skaft, när hon väntar regn.

KARLIN, *Carlina vulgaris*, som efter sitt utblommande står hela följande året uttorkad, utvisar under detta tillstånd väderleken. Om förmiddagen är klar, och blomfodret ej öppnar sig, blir eftermiddagen mulen; men, är det mulet om morgonen, och blomfodret öppnar sig, blifver eftermiddagen klar.

Blomster-Ur.

	Blomman	
	öppnas	*tillslutes.*
Salsofi, *Tragopogon pratense*	3 f. m.	9 f. m.
Luden Lejontand, *Leontodon hispidum*	4 f. m.	3 e. m.
Taktäckare, *Crepis tectorum*	4 f. m.	12 m.
Murstjerna, *Hieracium murorum* . . .	6 f. m.	2 e. m.
Kärrstjerna, *Hieracium paludosum* . .	6 f. m.	5 e. m.
Fibler, *Hypochæris maculata*	6 f. m.	
Mjölktistel, *Sonchus oleraceus*	½7 f. m.	½12 f. m.
Jerja, *Sonchus alpinus*	7 f. m.	12 f. m.
Spindelört, *Anthericum ramosum* . . .	7 f. m.	½4 e. m.
Stymp, *Hieracium præmorsum*	7 f. m.	6 e. m.
Mjölkblomster, *Leontodon autumnale* .	7 f. m.	3 e. m.
Hvit Näckros, *Nymphæa alba*, upp-skjuter utur vattnet sitt blomskaft och öppnar sin blomma	7 f. m.	——
Tillsluter blomman, och neddrager den under vattnet	——	4 e. m.
Anagallis, *Anagallis arvensis*	8 f. m.	——
Musöron, *Hieracium Pilosella*	8 f. m.	2 e. m.
Vägvårda, *Cichorium Intybus*	8 f. m.	4 e. m.
Ringblomma, *Calendula officinalis* . .	9 f. m.	3 e. m.
Arenaria, *Arenaria rubra*	½10 f. m.	½3 e. m.

VERSER

FÖR

DD. MM. KONUNG

OSCAR

OCH

DROTTNING

JOSEPHINA. *)

Kungens Skål.

(I ett sällskap den 4 Juli.)

Högsommarn sina blommor slingar
Ikring den dag, Du Furste god!
Då först, i skygd af änglars vingar,
På Seinens strand Din vagga stod.
Men sjelf Du står, en mogen sommar,
En skördrik för en hel nation;
Ikring Din spira kärlek blommar,
Och hoppet hvilar vid Din thron.

---

*) Till D. Maj:ters porträtter i förra årgången af *Svea*.

Styr, Konung, fridsäll våra bygder,
Må plogen vinna land i ro;
Och lön för Konungsliga dygder
Bli folkets klippefasta tro!
Igenom sprängdà fjellet segle
Från fall till fall jernlastad slup,
Och hafven våra flaggor spegle,
I evigt dunkelgröna djup!

Men, smälter österut tillhopa,
Af vapnens dån och hästars stamp.
Ett krigets återljud, och ropa,
Trompetter gällt till blodig kamp,
Slå då på härsköld, så att vida
Den klangen går kring Svea land,
Från fjell, der Lappens hjordar skrida,
Till Sundets skördförgyllda strand!

Och se! då strömmar, som från fjellet,
De strida elfver, hop vid hop
Fullrustad fram till samlingsstället,
Med sånger och med glädjerop.
En hvar vill taga del i striden,
Som slås för bygd, för älskad härd;
Värns blott med kamp den gyllne friden,
Blir också lian lätt ett svärd.

Sköldburen högt på folkets armar,
Står Kungen, lödande sin strid,
Han står, der slaget hetast larmar,
Och faran är hans plats bredvid.
Och rundtomkring i leder djupa,
Stå, blodigt mejande, hans män,
Bland skördar, som för svärdet stupa.
Der känns Svenskmanna-id igen.

Och segerns sol går upp och stänker,
I blågul fanas duk sitt sken,
Och Örnen, fjädersliten, sänker,
En slokad vinge och flyr hän.
Och ifrån lyckligt ändad härlek,
Drar Kungen hem med sina män,
Till thronen, byggd af folkets kärlek,
Åt folkets furste, folkets vän.

K. K—g.

Drottningens Skål.

Den krona, ödet ställde,
Invid Din vaggas rand,
Betydde magt och välde.
Så skedde ock. Ett land

Du intog, fast med dygder,
Och yann — men kärlek blott,
Och hjertan af dess bygder
I hyllningsgärd Du fått.

Ja! redan som Furstinna
Du ärad är och stor,
Men störst likväl som qvinna,
Och ärad mest som mor.
Se der Ditt väldes styrka,
Din tjuskrafts hemlighet,
Ty heldst vill menskan dyrka,
Det godas majestät.

K. K—g.

Ångbåts-Sång.

af

Otto Lindblad.

(Några ord till musikbilagan.)

Vi äga i Sverige 2:ne kompositörer med namnet *Lindblad*, A. F. Lindblad, skicklig Musiklärare i Stockholm och talangfull kompositör af en mängd omtyckta Sånger vid Piano — samt Otto Lindblad, Student och anförare för Studentsången i Lund samt kompositör af den här meddelade Sången. —

Denna vackra sång har på ganska kort tid vunnit mycken popularitet icke blott i Sverige, men också i Danmark, der den redan sjunges mycket allmänt. Man måste också medgifva, att kompositionen — ursprungligen skrifven för en Qvartett af Mansröster — är högst förträfflig, — och att komponisten förstått att med en beundransvärd öfverensstämmelse låta melodien åtfölja poemets olika tankegångar och derigenom lyckats frambringa en helgjutenhet, den man eljest ofta får söka förgäfves i många musikstycken. —

Lindblad har utom detta nummer skrifvit flera andra högst utmärkta Qvartetter, hvaribland vi vilja nämna Naturen och Hjertat, Längtan till Landet, Jägaresång, Student-Serenad m. fl.

BRITISH MUSEUM
3 APR 30
NATURAL HISTORY.

RÄTTELSE.

Pag. 25. Augusti 7 *står* 1691 *läs* 1791.

„ 33. December 14 *står* Anckarsvärd, Öfver-Intendent *läs* General-Adjutant.

Innehåll.

Almanach för Året 1846.
Posttaxa.
Förteckning på Marknader i Riket. Sid.
Fridshelsning till Nya Året . . . . . 1.
Det Svenska Konungahuset . . . . . 3.
Europas Regenter . . . . . 4.
Biografiskt Diarium öfver namnkunniga landsmän . . . 11
Religiösa tankar för hvarje dag i året . . . . . 35.
Johan Olof Wallin (med portrait) . . . . . 84.
Martin Luther (med portr.) . . . . . 94.
Philip Melanchton (med portr.) . . . . . 100.
Stockholms Slott (med planch) . . . . . 103.
Christiania (med planch) . . . . . 107.
Konung Gustaf II Adolf (med portr.) . . . . . 119.
Byggnader på Island (med 3:ne plancher) . . . . . 123.
Gossen, som ej vill låta tvätta sig (med planch) . . 127.
Gossen, som ej vill låta klippa sig (med planch) . . 129.
Den sista Resursen. (Skizz ur Stockholmslifvet) (med planch . . . . . 132.
Gossen med fogelboet (med planch) . . . . . 141.
Svenska folkdrägter (med planch) . . . . . 143.
Carl von Linné (med portr.) . . . . . 147.

Buffon (med portr.) . . . . . 151.
Svenska Arméens Uniformer (med planch) . . . . . 154.
Hertig Bernhard af Weimar (med planch) . . . . . 155.
Modern och Barnet . . . . . 156.
En Engelsk Rånare (med 2:ne plancher) . . . . . 157.
Till Prins Gustaf (med portr.) . . . . . 162.
Frihets-Sånger . . . . . 165.
Ångvagnar och Jernvägar (med planch) . . . . . 176.
Ångbåtar i Sverige (med vignett) . . . . . 181.
Blomster-Almanach, af Linné . . . . . 188.
Väderleks-spåman . . . . . 216.
Blomster-Ur . . . . . 218.
Verser för DD. MM. Konungen och Drottningen . . . 219.
Ångbåts-sång af Otto Lindblad, med musikbilaga.

BRITISH MUSEUM
3 APR 30
NATURAL HISTORY.

Prês I R:dr B:co.